

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945 - njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Gornji Trebuti, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, od 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 151 (13.089)

Trst, petek, 15. julija 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

primorski

dnevnik

Samozavesten nastop socialističnega tajnika na vsedržavni skupščini stranke

Na proslavi francoske revolucije

Craxi podčrtal volilni uspeh PSI

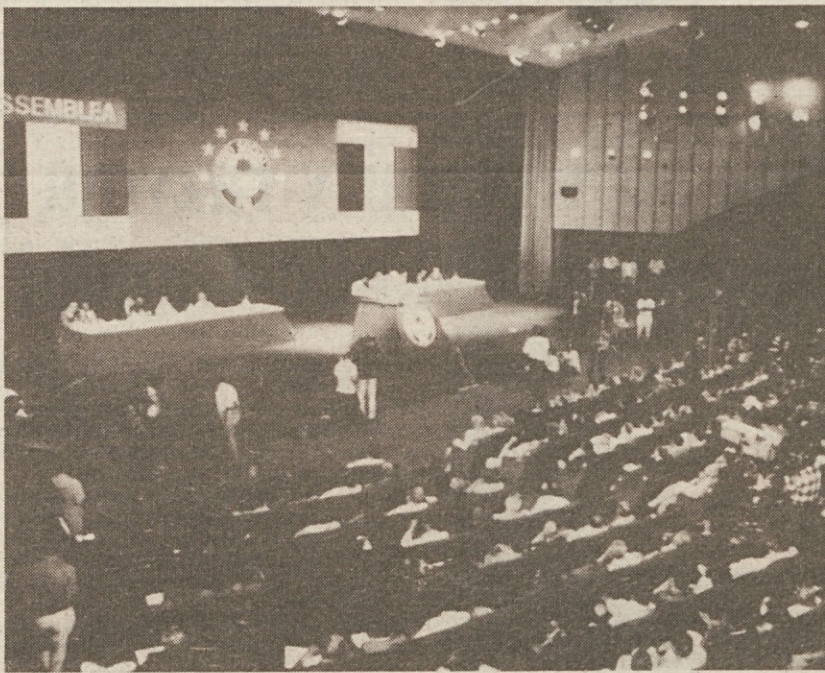
Priporočilo komunistični stranki, naj nadaljuje po poti revizije - KD ostaja glavni sogovornik socialistov - Polemične note na račun socialdemokratov in radikalcev

BOLOGNA — »Pozdravljam vse tiste, ki so se zmagovito vrnili s kampanje 88, katere uspeh je presegel tisto iz leta 87, medtem ko gledamo že na kampanjo 89 z željo, da bi se enkrat ostali z dolgim nosom vsi, ki si postavljajo za politični cilj nazadovanje in neuspeh socialistov ter k temu pozivajo še druge.« Bettino Craxi je bil zelo samozavesten. Ponosen nad volilnim uspehom svoje stranke je pozval članstvo, naj se ne prepusti ceninim iluzijam. Hkrati je poudaril, da ostaja KD glavni sogovornik socialistov, komunistom pa je priporočal, naj nadaljujejo po poti revizije, čeprav je priznal, da je KPI naredila na tej poti že pomembne korake. Pozval jih je tudi k večji jasnosti. Prav pomanjkanje jasnosti je po njegovem mnenju glavni razlog »nazadovanja, zamud ter težav pri kritičnem ocenjevanju izkušenj in napak neke zgodovine, ki jo sicer ne označujejo samo napake.« Gre za izjavo, ki bi lahko izzvenela kot priznanje Occhetto. Pri tem se je nanašal na trditev komunističnega tajnika, da je današnje tolmačenje zgodovine KPI zasluga Togliattija, ki pa je naredil napake in ne samo napake.

Ob pomoči impozantne koreografije s prevladujočima rdečo in plavo barvo, delo »običajnega« arhitekta Filipa Pansece, se je Craxi skliceval na vrednote francoske revolucije ob 199. obletnici, ki je potekala ravno včeraj, ter podčrtal, kako so njene vrednote oplajale duha zadnjih dvesto let. Svoboda, enakost in bratstvo, je dejal, so tudi temeljne vrednote socializma. Sklicujoč se nato na svojo stranko, je Craxi dodal, da se je vsa ta leta prizadevala, da bi »ne izgubila koraka« in da bi ne bila »z glavo obrnjena nazaj«. Skušala je nasprotno »razširiti« poti italijanskega napredka ter ustvariti pogoje za njegov plodnejši razvoj. Craxi si je, z drugimi besedami povedano, pripisal zaslugo, da je kot predsednik vlade poskrbel za gospodarski dvig, za zmanjšanje inflacije ter za razvoj proizvodnje.

Zatem pa je primazal »nekaž zausnic« socialdemokratov in radikalcev. Prvim, ker naj bi oddaljili enotni proces, drugim pa zaradi njihovih krivičnih polemik proti PSI. Na kongresu v Riminiju, je dejal, je PSI poudarila, da

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Senatna skupščina sprejela zakon o urejanju stavk

RIM — Ves včerajšnji dan je bil v senatu posvečen zaključni obravnavi zakonskega osnutka o urejanju stavk v neobhodno potrebnih javnih storitvah. Zakon je skupščina odobrila z veliko večino glasov, vzdržali so se republikanci, radikalci, zeleni in misovci. Med včerajšnjo maratonsko sejo so obravnavali tudi posamezne člene ter celo vrsto popravkov, ki so jih vložili zlasti misovci in demoproletarci. Pollice, ki je edini predstavnik DP v senatu, je sam vložil kar 480 popravkov, ki pa jim senatna skupščina ni posvetila nobene pozornosti. Njegov komentar je bil zelo oster. Odobritev zakona, ki omejuje pravico delavcev do stavke, je po njegovem dokaz, da je prva resnična institucionalna reforma v Italiji čisto navadno skrupulacelo, sad nekega dogovora med strankami, ki niso hoteli o bistvu zadeve niti razpravljati.

Ostale stranke (z izjemo misovcev) pa v splošnem ugodno ocenjujejo ukrep, ki naj bi nekako uskladił interese in pravice delavskega gibanja s pravicami in potrebami prebivalstva in dejansko predstavljal uverturo v novo fazo institucionalnih reform. V bitki popravkov je med drugim prodir tudi predlog, ki ga je podpisalo 19 senatorjev KPI, KD, Neodvisne levice in Sardinskega akcijskega gibanja. Tako so sedemnajstim členom osnutka dodali še člen, ki določa rok, v katerem je treba najaviti stavko, ter rok, v katerem je treba o tem seznantiti javnost.

Sovjetski partijski voditelj končal svoj obisk na Poljskem

Gorbačov poudaril pravico držav do samostojne poti v socializmu

VARŠAVA — Sovjetski partijski voditelj Mihail Gorbačov je včeraj zaključil svoj prvi uradni obisk na Poljskem. Potem ko je prve tri dni obiska Gorbačov skupaj z Jaruzelskim največ pozornosti posvetil mednarodnim odnosom in podal nekaj novih razorožitvenih predlogov, pa je bil zadnji dan posvečen predvsem obravnavi sovjetsko-poljskih odnosov. Pri tem sta oba državnika poudarila, da ti odnosi počivajo na medsebojnem spoštovanju in popolni suverenosti obeh držav, ki se tudi samostojno odločata o načinu poti v socializem in o načinu reševanja vseh notranjih naspotij.

Zato pa je v skupnem končnem poročilu točno določeno, da mora biti vsaka pobuda na mednarodnem političnem prizorišču podrejena skupni mirovni politiki, za katero si prizadevajo socialistične države. Gorbačov in Jaruzelski sta tudi ugotovila, da imajo sovjetska perestrojka in poljska prizadevanja za obnovo socializma mnogo skupnih točk.

Glede obnove socializma na Poljskem je Gorbačov včeraj tudi prvič opomnil poljsko politično strukturo, da je treba z reformami pohiteti. Te misli je izrekel na srečanju s poljskimi intelektualci na varšavskem gradu. Gorbačov je dejal, da se s perestrojko v SZ že zamujajo in da ljudje pričakujejo hitrejšo spremembo. Po njegovem mnenju je stanje podobno tudi na Poljskem, čeprav se pri reformah ne sme zanemariti posebnosti posameznih držav. Pri tem je sovjetski voditelj mislil tudi na razprave o enotnem modelu socializma. Po njegovih trditvah ne more biti dvoma, da se pot v socializem razlikuje od države do države, pri tem pa se

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Protiukrepi v Ameriki

Spet pomoč contrasom

MANAGUA — Po začasnem zaprtju opozicijskega dnevnika La prensa, dokončni ukinitvi katoliške radijske postaje ter izgonu ameriškega veleposlanika Richarda Meltona in še sedmih diplomatov ZDA iz Nikaragve ni bilo treba dolgo čakati na reakcije v ZDA in tudi pri nikaragovskih sosedah.

Kot je bilo pričakovati, so ZDA takoj izgnale nikaragovskega veleposlanika v Washingtonu Carlosa Tunnermanna in še nekaj njegovih sodelavcev. Senat je sklep o izgonu sprejel z veliko večino. Govori se tudi o možnosti odobritve novega paketa pomoči nikaragovskim contrasom, toda o tem naj bi ameriški senat razpravljale šele v prvih dneh avgusta, ko bo že znan razplet nove diplomatske vojne med Nikaragvo in ZDA.

Na neodobravanje pri sosednih srednjeameriških državah pa je naletel predvsem sklep o ukinitvi opozicijskega tiska in radia. Toda v Managui vztrajajo, da so bili ti ukrepi nujni, ker naj bi tisk in katoliški radio pomagala veleposlaniku ZDA Meltonu, ki je skušal s spomočjo notranje opozicije povzročiti najprej nered in kasneje oborožene spode v državi.

V zvezi s pokolom na Trgu Fontana v Milanu

Freda pred sodiščem kot prostovoljna priča

CATANZARO — Desničarski kolo-vodja Franco Freda, ki je bil obtožen (in kasneje oproščen) sodelovanja pri pokolu na milanskem Trgu Fontana, se je včeraj kot priča prostovoljno predstavil sodnikom na procesu v Catanzaru. Sodna obravnava zadeva predvsem Stefana Delle Chiaie in Massimiliana Facchinija. Preden je stopil v sodno dvorano, je Freda govoril s časnikarji in po svoje komentiral izid bolonjskega procesa. Med drugim je dejal, da je obsodba sramotna in da je sodstvo samo zadostilo političnim in administrativnim potrebam. Dodal je tudi, da so morali sodniki pač nekoga obsoditi, za grešnega kozla pa so si izbrali desničarske prevratniške kroge.

V zvezi s procesom v Catanzaru pa je Freda dejal, da se je prostovoljno in »iz birokratske potrebe« prijavil kot priča, »saj obtoženci ne potrebujejo mojih izjav, kajti ta proces je popolnoma nepotreben.« Freda bi se pričevanju lahko odpovedal, vendar tega ni storil, pač pa je potrdil izjave, ki jih je dal na procesu v Bariju. Sodnikom je

nato odgovarjal poldrugo uro, najdlje pa se je zaustavil pri vprašanju o svojih odnosih s Stefanom Delle Chiaiem. Kot v Bariju je tudi včeraj ponovil, da ga je spoznal leta 1964 v Rimu na nekem shodu skrajnih desničarjev skupine Ordine nuovo. Med njima ni nikoli prišlo do večjih osebnih razhajanj, ideološko pa sta si bila različna. Delle Chiaie je bil namreč aktivist skupine Avanguardia nazionale, ki se je potovala za praktično reorganizacijo desnice, medtem ko je Freda zagovarjal potrebo po njeni kulturno-politični obnovi. Poleg tega pa je Freda ponovno odločno poudaril, da ni bil nikoli včlanjen v nobeno desničarsko strujo.

Tudi Fredovo mnenje o tako imenovanih skesancih je bilo na včerajšnji sodni obravnavi precej ostro. Označil jih je za oportuniste, ki so zlasti po letu 1978 kar množično izbirali to pot, samo da bi uživali razne olajšave, ki jim jih je nudilo sodstvo. Za Fredo je bil to pojav, s katerim je hotela desnica prikriti dejstvo, da je vsestransko premagana.

Problem spolnega nasilja spet krepko vzburja duhove

RIM — »Draga Francesca, še odločene si bomo prizadevale, da bi premagale spolno nasilje.« Tako se zaključuje odprto pismo, ki so ga dekleta komunistične mladinske organizacije ZKMI naslovile na šestnajstletnico, ki sta jo predvčerajšnjim, pri belem dnevu in v eni od najbolj obljubljenih rimskih četrti, ugrabila in posilila mladeniča, ki jih policija še ni odkrila. Primer Francesce je spet visoko dvignil živo srebro na termometru javnega ogorčenja in zaskrbljenosti zaradi naraščanja spolnega nasilja ter spet odprl polemiko o znamenitem zakonu, ki ga je pred kratkim odobril dokaj nesoglasen senat in o katerem se bo morala v kratkem izreči še poslanska zbornica.

Nihče si ne more več zakrivati oči pred tem pojavom, pravijo zlasti ženska gibanja ter pozivajo državne in krajevne upravitelje, naj sprejmejo konkretne ukrepe, da bi se dvignila

kakovost življenja in da bi bila zagotovljena varnost. To pa še ni dovolj. Pomembno vlogo ima pri tem šola, zato bi ji morali zakonodajalci omogočiti, da bi mladino primerno seznanjala s spolno tematiko. Največ pogledov pa je usmerjenih v že omenjeni zakon o spolnem nasilju, ki je sad kompromisarstva in ne zadovoljuje naprednega ženskega gibanja. V polemiko se je vključila tudi demokristjanska senatorka Maria Fida Moro (hči Alda Mora), ki je v senatu glasovala v nasprotju z navodili svoje stranke in bila zato deležna tudi ostre graje in zbadljivk. »Čas bi bil,« je napisala za današnjo številko komunističnega glasila Unità, »da bi enkrat za vselej prenehali delati zakone na osnovi vnaprej določenih političnih postrojitvev. Parlament naj bo izraz avtonomnega odločanja, ne pa glasnik strankarskih tajništev in nosilec gospodarske oblasti.«

Oborožen moški se je včeraj zabarikadiral v libijskem veleposlaništvu v Z. Nemčiji

BONN — S pištolo oborožen neznanec se je včeraj jutraj uspel prebiti v libijsko veleposlaništvo v Bad Godesbergu, kjer se je zabarikadiral v enem izmed prostorov.

Zahodnonemška policija je takoj obkolila zgradbo veleposlaništva in skušala vzpostaviti stik z neznancem. V teku dneva so policijske enote tudi okrepili in v prvi liniji so bili tudi policisti s posebnimi zaščitnimi jopiči. Z neznancem so vzpostavili telefonski stik. Moški je večkrat zahteval vizum za Libijo. V teku dneva je policiji uspelo neznanca aretirati. Za zdaj se še ne ve, če se je sam predal ali pa je policija vdrla v ambasado. Identiteta moškega še ni znana.

Na sliki: Zahodnonemška policija je pred libijsko veleposlaništvo pripeljala tudi posebna vozila.

(Telefoto AP).

Preiskovalci povezujejo atentat s procesom o pokolu v Bologni

V bližini sedeža višjega sodnega sveta eksplodirala bomba in ranila eno osebo

RIM — Včeraj zjutraj, malo po sedmi uri, je na Trgu Indipendenza, v neposredni bližini sedeža višjega sodnega sveta, eksplodirala bomba, ki so jo neznanci odvrli v zaboj za odpadke. Včerajšnjega zasedanja sodnega sveta bi se morala udeležiti tudi predsednik Cossiga in minister Vassalli. Na dnevnem redu so bila poročila predsednikov raznih komisij in enoletni obračun dela. Eksplozija je ranila enega od smetarjev, ki so praznili zaboje. Smetar Emilio Manni je zadobil le lažje rane po obrazu in gornjem delu telesa, tako da so zdravniki izrekli 15-dnevno prognozo.

Ostanki peklenkega stroja verjetno ne bodo v veliko pomoč preiskovalcem; gre namreč za veliko pločevinko coca-cola, v kateri je bilo 300 gramov eksplozivnega prahu, kakršnega običajno uporabljajo za izdelovanje umetnih ognjev. Izvedenci za razstreliva še niso ugotovili, ali je bil na pločevinko pritrjen detonator in kakšne vrste naj bi bil, domnevajo pa, da je bila z eksplozivom pomešana posebna snov, ki se sama vžge že ob manjšem tresljaju. Preiskovalci so sporočili, da

je že predvčerajšnjim neznanelec telefoniral na rimsko kvesturo in obvestil, da je v neki ulici blizu Trga Indipendenza bomba. Policija, ki je nemudoma posegla, pa ni našla ničesar.

Izvedenci za protiterorizem so že okvirno izjavili, da bi bila včerajšnja eksplozija lahko povezana z zaključkom procesa o pokolu v Bologni. Med obsojenci na dosmrtno ječo je namreč tudi Massimiliano Facchini, ki je leta 1979 opravil vrsto atentatov na sedež državnih služb, in sicer na zunanje ministrstvo, rimsko županstvo in zapor Regina Coeli. Takrat je desničarska organizacija Movimento popolare rivoluzionario, kateri je pripadal Facchini, že načrtovala atentat na sedež višjega sodnega sveta, vendar do eksplozije ni prišlo. Izvedenci so ugotovili, da je na detonatorju prišlo do okvare, Facchini pa je na sodni obravnavi priznal, da je sam v zadnjem trenutku preprečil tragedijo. Tistega dne je bil namreč na Trgu Indipendenza vsedržavni shod alpincev.

Na sliki (telefoto AP): palača, kjer ima svoj sedež višji sodni svet.

V Beogradu protest delavcev Agrokomerca

BIHAČ — »Sam nisem podpisal niti ene menice, toda stal sem za vsemi podpis.« je včeraj, 38. dan sojenja na višjem sodišču v Bihaču, izjavil Fikret Abdić, bivši prvi mož Agrokomerca iz Velike Kladuše. Prvoobtoženi v veliki menični aferi je to izjavil po obrambi bivšega direktorja Agrokomerca iz Velike Kladuše, Aleksevića. Abdić je tudi dejal, da so »finace Agrokomerca predstavljale najodobnejše finance v državi. Zato je Abdić zatrdil, da gre za montiran proces, da je proti menicam obstajala zarota.«

Sicer pa se, kot poročajo iz Velike Kladuše, pet tisoč delavcev tega nekdanjega prehranbenega velikanu pripravljajo, da z vsemi razpoložljivimi prevoznimi sredstvi odpotuje v Beograd, k Skupščini Jugoslavije. Poročajo namreč, da so včeraj že zapustili delovna mesta.

Na protestnem mitingu jim je spregovoril tudi predsednik časopisnega poslovanja Agrokomerca Alaga Miljković. Govoril je predvsem o trenutnem položaju in izgledih za rešitev nakopičenih problemov kombinata. Za njim so se za mikrofonom vrstili delavci in sklenili, da gredo v Beograd. (dd)

Sodelovanje med državami v razvoju v ospredju pogovorov Mikulić-Gandhi

BEOGRAD — Jugoslavija in Indija se zelo zanimata za nadaljnji razvoj gospodarskega in drugega sodelovanja in bosta storila vse potrebno za obogatitev notranjih in stabilnih temeljev. To je sklep včerajšnjih zaključnih pogovorov predsednika ZIS Branka Mikulića in predsednika indijske vlade Radživa Gandhija.

Predsednika sta se zavzela za oživiljanje blagovne menjave, za spodbujanje skupnih vlaganj in za skupni nastop na tretjih trgih. Jugoslovanska stran je izrazila pripravljenost povečati izvoz Indije, da bi bila blagovna menjava bolj uravnotežena.

Govorili so tudi o dejavnostih, ki bi jih bilo treba razviti za krepitev gospodarskega sodelovanja med nevrščenimi državami in državami v razvoju. Zunanja ministrstva morajo proučiti vse pobude za reševanje problema dolgov in predlagati usmeritve dejavnosti na mednarodni ravni. Nevrščene države bi morale tudi izmenjati mnenja v zvezi s pripravami na ministrski sestanek nevrščenih na Cipru.

Obe strani sta se zavzeli za ožvitev tridelnega sporazuma med Jugoslavijo, Indijo in Egiptom. Strokovnjaki treh držav se bodo kmalu sestali in proučili možnost krepitve, gospodarskega in drugega sodelovanja.

Radživ Gandhi je včeraj govoril tudi na zasedanju zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ. Poudaril je tradicionalno prijateljstvo med državama in se zavzel za nadaljnji razvoj odnosov. Govoril je tudi o sodelovanju držav v gibanju nevrščenosti in opozoril na prispevek Jugoslavije v nastajanju in razvoju te politike.

Član ZIS in predsednik jugoslovansko-indijskega mešane komiteja za gospodarstvo znanstveno in tehnično sodelovanje Radoje Kantić in indijski državni minister Natvar Singh pa sta podpisala triletni program sodelovanja na področju znanosti in tehnologije. (dd)

Umrl bivši minister Reale

Vrste prve povojne generacije graditeljev republike in demokratične ureditve se neizprosno redčijo.

Včeraj je v starosti 86 let umrl Oronzo Reale, ki je bil dolgo let tajnik republikanske stranke. Bil je tudi minister za pravosodje v šestdesetih in sedemdesetih letih in ustavni sodnik.

Po rodu iz Lecceja in po poklicu odvetnik in publicist se je zelo mlad vključil v republikansko mladinsko organizacijo. Bil je med ustanovitelji akcijske stranke, po razkolu pa se je spet vrnil v republikanske vrste.

Njegovo ime je zlasti povezano z zakonom proti terorizmu. Zalne slovesnosti bodo danes na sedežu PRI v Rimu, nakar bodo njegovo truplo prepeljali v Lecce, kjer ga bodo pokopali.

● Craxi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ni več ovir za enotnost s socialdemokracijo, toda od takrat se je v dobrih delu vodstva PSDI zasidrala neka trmasta težnja po avtonomiji, različnosti in vodilni vlogi. Pannella pa je po Craxijevem mnenju sprožil neopravičljivo »polemično vojno« proti PSI, potem ko mu je spodletelo, da bi se povzpelo do ministrskega položaja. »Če gre samo za začasno razpoloženje, bolje je, če pa ni tako, se bomo pač s tem soočili.«

Oboji so reagirali dokaj užaljeno, socialdemokrati bolj umirjeno, radikali pa zelo trdo. »Sploh ne gre za trmasto zahtevo po avtonomiji, temveč za precizno politično stališče,« je odgovoril načelnik poslanske skupine PSDI. Pannella pa je s svoje strani izjavil, da radikali niso sprožili nobene polemične vojne, pač pa so socialisti izdali referendum o sodstvu in s tem razbili linijo laične fronte.

G. R.

● Gorbačov

NADALJEVANJE S 1. STRANI

mora upoštevati vse tradicije, stopnjo razvoja, politično kulturo in gospodarske možnosti posamezne države. S tem je Mihail Gorbačov najbrž dokončno pokopal dosedanje doktrine, ki je govorila o enem samem možnem socialističnem modelu, to je sovjetskem, in o omejeni suverenosti socialističnih držav.

V intervjuju za poljsko televizijo je generalni sekretar KPSZ izredno pohvalno govoril tudi o generalu Jaruzelskem, ki naj bi bil po njegovem mnenju sposoben, da sam reši poljske probleme in poskrbi za izpeljavo vseh predvidenih reform.

Toda kljub temu zadovoljstvu, ki je velo iz uradnih izjav obeh voditeljev, pa se nekateri ne morejo znebiti vtisa, da obisk Gorbačova na Poljskem predvsem pri opoziciji ni naletel na pozitiven odmev. Poljska opozicija je celo ostro kritizirala sovjetskega voditelja, ki po njenem mnenju v štirih dneh ni prispeval vsega, kar je poljsko ljudstvo, ki je Gorbačova povsod množično in navdušeno pozdravljalo, od njega pričakovalo. Opozicija mu najbolj očita, da se v razgovorih z generalom Jaruzelskim skoraj ni dotaknil tistih problemov, ki zadevajo predvsem socialne in politične spremembe na Poljskem.

Mihail Gorbačov pa z zaključkom uradnega obiska na Poljskem ni odpoval iz Varšave. Tu bo namreč danes in jutri sodeloval na zasedanju politične posvetovalne skupine Varšavskega sporazuma.

Salinas uradni zmagovalec volitev v Mehiki

Cuahtemoc Cardenas, predsedniški kandidat Demokratične narodne fronte (AP)

CIUDAD MEXICO — Carlos Salinas De Gortari, kandidat vladajoče Ustavne revolucionarne stranke, bo v naslednjih šestih letih vodil Mehiko. Njegova izvolitev za predsednika je bila povsem pričakovana, do proglašitve dokončnih rezultatov predsedniških volitev pa je prišlo cel teden po ljudskem glasovanju in po celi vrsti škandalov in očitkov opozicije, da si je Salinas z velikimi goljufijami priboril zmago. Salinas je po poklicu ekonomist, star pa je 40 let. Njegova stranka je na volitvah prejela 50,36% glasov, združena leva opozicija Demokratične narodne fronte 31,12%, desničarska Stranka narodne akcije pa 17,07% glasov.

Dokončni izidi so naleteli na ostra nasprotovanja predsedniškega kandidata Demokratične narodne fronte FDN Cuahtemoc Cardenas in kandidata desničarske Stranke narodne akcije PAN Manuela Clouthiera, ki sta poudarila, da se bosta z vsemi zakonitimi sredstvi borila proti vsem goljufijam, ki se jih je poslužila vlada za zmago na volitvah. Tako naj bi vladajoča Salinasova stranka v volilne skrinjice dajala številne že prej izpolnjene volilnice, sežigala tiste, na katerih je bil glas za opozicijo, mnogim volilcem pa naj bi tudi onemogočili prihod na volišča.

Cardenas, ki je dosegel dobrih 31 odstotkov glasov, je tudi izjavil, da se na podlagi volilnih rezultatov ima za

predsednika Mehike, medtem ko je proglasitev Salinasa za zmagovalca volitev ocenil kot državni udar. Leva opozicija tudi očita vladni stranki, ki je vodila volitve, da je izločila veliko število opozicijskih glasov, kar tudi pojasnjuje izredno nizko volilno udeležbo. Kandidat Združene leve opozicije je tudi pozval svoje pristaje, naj ne nasedajo na provokacije in se izogibajo vsakemu nasilju.

Po proglašitvi uradnih rezultatov in po odločnem nasprotovanju opozicije je mehiški notranji minister Bartlett seveda vse očitke v zvezi z volilnimi goljufijami zavrnil in izjavil, da so bile prvič v zgodovini Mehike volitve tako na očeh javnosti in so potekale povsem zakonito.

Izidi predsedniških volitev so le deloma potrdili napovedi pred volitvami. Res je zmagal Salinas, toda njegova večina je minimalna, mnogo več pa je dosegel kandidat Demokratične narodne fronte Cardenas, kateremu pred volitvami niso pripisovali več kot 10 odstotkov glasov. Dosegel jih je trikrat več, kar lahko pripisemo velikemu nezadovoljstvu mehiškega ljudstva nad splošnim stanjem v državi, kjer že 60 let vlada Ustavna revolucionarna stranka, ki pa je Mehiko pripeljala na rob gospodarskega in družbenega zloma.

Po tridnevni tajnih pogovorih kompromis o premostitvi krize na jugozahodu Afrike

NAIROBI — Pomočnik ameriškega zunanjega ministra za Afriko dr. Chester Crocker je prvi odgnil tancico s tridnevnimi četvertnimi pogovorom o končanju vojne v Angoli in o namibijski neodvisnosti, ki so od ponedeljka potekali za zaprtimi vrati na otoku guvernerjev v newyorškem pristanišču. Ameriški diplomat je dejal, da so se sporazumeli o načelih za rešitev krize na jugozahodu Afrike in da bo prvo potezo naredila Južna Afrika z umikom čet iz Angole.

Očitno gre za kompromisno rešitev, ki bi naj potegnili za seboj spremembe v predlaganem angolsko-kubanskem načrtu o umiku okrog 50.000 kubanskih čet iz Angole, o čemer za zdaj še ne govorijo. Ponuja se misel, da je južnoafriška delegacija na newyorških pogovorih, ki jo je vodil direktor oddelka za zunanje zadeve Neil van Heerden, pristala na umik južnoafriških čet v zamenjavo za skrajšanje urnika kubanskega umika iz Angole. Angolsko-kubanski predlog se je po dveh krogih četvertnih pogajanj (v začetku maja v Londonu in 24. in 25. junija v Kairu) oglašil, naj bi umik trajal štiri leta, kar je bilo očitno nesprejemljivo tako za Pretorio kot za Washington.

Pred začetkom newyorških četvertnih pogovorov, za katere sedaj že ni mogoče več reči, da gre samo za pogovore o pogovorih, je bilo rečeno, da naj bi se po srečanju četverice na ravni strokovnjakov spet sestali na višji, ministrski ravni. Po napovedih naj bi se to zgodilo konec julija, vendar je očitno marsikaj odvisno od razpleta newyorških pogovoro-

rov, ki jih je že tretjič vodil Chester Crocker, angolsko delegacijo šef generalštaba general Antonio Dos Santos Franca, južnoafriško Neil Van Heerden, kubansko pa so sestavljali politični in vojaški funkcionarji in ni znano, ali jo je vodil doslej glavni kubanski pogajalec, član politbiroja kubanske partije Jorge Valdes Risquet.

Tokratni pogovori so potekali povsem odmaknjeni od javnosti in zdi se, da so se med kairskimi pogovori med drugim odločili, da bodo pogajanja poslej bolj diskretna, vsaj do takrat dokler četverna pogajanja ne bodo dala otipljivih rezultatov. Po tridnevnih pogovorih v New Yorku (prvi dan so menda potekali kar deset ur, kar pomeni, da so bili v resnici delovni in konstruktivni, kakor so jih označili v diplomatskem jeziku) je najbrž že mogoče govoriti o otipljivih rezultatih, čeprav je prislovično previdni Crocker opozoril, da ni mesta pretiranemu optimizmu in da je pred pogajalci še veliko dela. Kljub temu je videti, da je južnoafriška koncepcija o umiku čet iz Angole odprla vrata drugim korakom in potezam, zlasti umiku Kubancev iz Angole in uresničevanju resolucije svetovne organizacije številka 435 o namibijski neodvisnosti.

Najbrž ni dvoma, da bo v zapletenem reševanju krize na jugozahodu Afrike (v Angoli in Namibiji) znova prišlo do prerakanj tudi glede tega, koliko južnoafriških vojakov je sploh na jugu Angole. Južnoafriški obrambni minister general Magnus Malan in poveljnik vojske general Jannie Geldenhuys trdita, da jih nikoli ni bilo več kot tri tisoč. Po drugi

strani so v Luandi sredi najbolj razgrete propagandne kampanje trdili, da je teh vojakov v Angoli najmanj devet tisoč in nato znižali število za tretjino, na šest tisoč. Ob južnoafriškem soglasju o umiku čet iz Angole se je treba vprašati, ali je na to odločitev vplivala napadna kušansko-angolska poteza (tako so jo označili v Pretoriji), ko so pred kakšnim tednom blizu angolsko-namibijske meje napočili okrog 12.000 kubanskih in neznano število angolskih vojakov ter vzpostavili več kot 400 kilometrov dolgo fronto. V Pretoriji so trdili, da gre za neposredno vojaško grožnjo Južni Afriki, pri čemer je očitno, da so imeli v Luandi in Havani s tem vojaško-taktičnim manevrom okrepiti svoje pogajalske pozicije pred pogajanjem v Kairu in sedaj v New Yorku.

Če bi sodili po dosedaj znanem razpletu newyorških pogovorov bi bilo mogoče reči, da se je manever posrečil. Pri tem pa je treba upoštevati, kakšna je konkretna angolsko-kubanska ponudba za južnoafriško koncepcijo. Najbrž bo o tem kmalu znanega kaj več, čeprav je odprtih vprašanj še nič koliko: umik južnoafriških čet iz Namibije, vloga namibijske osvobodilne organizacije SWAPO in angolskega uporiškega gibanja Unita v nadaljnjem pogajalskem procesu, urnik uresničevanja resolucije številka 435 o Namibiji in tako naprej. V tem trenutku se zdi najbolj pomembno, da so se četverna pogajanja premaknila z mrtve točke in pogovori v New Yorku po vsem sodeč dopuščajo tak sklep.

AVGUST PUDGAR

Včeraj srečanje delegacij KD in SSk Na Deželi še brez upravnega dogovora V sredo prva seja novega deželnega sveta

TRST — Z včerajšnjim srečanjem z delegacijo Slovenske skupnosti je deželno vodstvo Kršćanske demokracije sklenilo prvi krog posvetovanj s strankami, ki so v pretekli mandadni dobi podpirale Biasuttijevo deželno vladno. Delegaciji, ki sta ju vodila deželna sekretarja Bruno Longo in Ivo Jevnikar, sta ocenili izide nedavnih upravnih volitev ter postavili v luč dejstvo, kot piše v skupnem tiskovnem sporočilu, da so volilci nagradili delo dosedanje deželne vlade. Zelo pozitivno, piše še v izjavi za tisk, je bilo v tem okviru sodelovanje med SSk in KD, ki ju bosta stranki skušali vsestransko okrepiti, tudi na krajevni ravni. Glede političnega položaja na Deželi sta delegaciji soglašali v nujnost obnove šeststrankarske deželne koalicije.

Posebno pozornost so na včerajšnjem sestanku posvetili odprtim problemom Slovencev v Italiji, novim političnim odnosom znotraj manjšine, ki so prišli do izraza na volitvah ter parlamentarnemu postopku za odobritev globalne zakonske zaščite. Longo in Jevnikar sta izrazila zadovoljstvo nad izjavo o Slovincih, ki jo je med parlamentarno razpravo o zaupnici novi vladi posredoval ministrski predsednik Ciriaco De Mita. V delegaciji SSk so poleg Jevnikarja bili še Bojan Brezigar, Marjan Terpin, Zorko Harej in Raiko Dolhar. V ločenem sestanku je tekla beseda tudi o političnem položaju na pokrajinski ravni na Tržaškem.

Novoizvoljeni deželni svet se bo sestel prihodnjo sredo. Na dnevnem

Deželni tajnik SSk Ivo Jevnikar

redu ima uradno namestitev deželnih svetovalcev in izvolitev predsednika skuščine. Stranke do tega trenutka niso še dosegle sporazuma, ne o izvolitvi predsednika sveta in niti o izvolitvi nove deželne uprave. KD se ob podpori laičnih sil in Slovenske skupnosti zavzema za obnovo dosedanje šeststrankarske večine, socialisti pa si prizadevajo za oblikovanje dvostranskega odbora KD-PSI ob morebitni zunanji podpori PLI, SSk, PSDI in PRI.

SANDOR TENCE

Strokovnjaki še raziskujejo vzroke Zakaj so poginili ciplji v Koprskem zalivu?

KOPER — Poročali smo že, da so pred dnevi ob izlivu Rižane našli za kakih sto kilogramov poginjenih cipljev. To pomeni, da je šlo za dokaj veliko, če ne največjo ribjo jato, ki je doslej poginila na tem območju. Če povprečno velik cipel tehtaja kakih 250 gramov, je poginilo več sto teh rib. Razlaga, ki so jo novinarjem najprej dali inšpektorji (informacija je kot ponavadi prišla v javnost vsaj s tridnevno zamudo) je zelo malo, oziroma najmanj verjetna. To si zdaj, ko smo povprašali za mnenje dr. Jožeta Štirna z Morske biološke postaje v Piranu in nekatere druge poznavalce rib, že lahko upamo trditi. V Koprskem zalivu so bile minule dni vrednosti kisika v pridnemem morskem sloju res izredno nizke - za polovico manjše, kot normalne. Vendar ciplji niso školjke, pač pa, če je treba, izredno živahne ribe, ki bi se nevarnemu območju lahko umaknile in splavale tja, kjer je kisika več. Zato so tudi inšpektorji nekoliko popravili mnenje in domnevajo, da so ciplji s plimo splavali v Škocjanski zaliv, kjer naj bi bile razmere zanje usodne (premalo kisika in pretopla voda). Ta teza je že bolj verjetna, vendar bi težko verjeli, da bi morje ob oseki splaknilo vse poginule ribe ven iz dokaj zaprtega Škocjanskega zaliva (z odprtim morjem ga povezuje le ozek kanal).

Po mnenju dr. Jožeta Štirna je še najbolj verjetno, da so (kot se je to že zgodilo v preteklosti, vendar pa še ne v takem obsegu) ciplji plavali po Rižani in prišli v bližino kanalizacijskega izpusta. V primeru, ko je kisika v vodi zelo malo, oziroma nič, so fekalne odpadke strupene, ker se žveplovodik topi v vodi. Nizka vrednost kisika, topla voda in žveplovodik v Rižani (ob izpustu kanalizacije v Rižani je žveplovodika veliko več kot v Škocjanskem zalivu), so bili tokrat usodni za veliko ribjo jato. Taka je najbolj verjetna razlaga strokovnjakov z Morske biološke postaje. Seveda tudi oni lahko samo ugibajo, ker so o zadevi zvedeli šele iz časopisov; če bi lahko prišli na »kraj nesreče« takoj, ko so ciplje našli, bi bile tudi ugotovitve morda natančnejše.

O tem, ali moramo biti izredno natančni ob takih pojavih, pa ni treba posebej razglabljati. Kljub temu, da ciplji niso poginili v Koprskem zalivu (ampak v nekakšnih »podaljških« tega zaliva) in torej še ni tako strupeno, kot bi bili lahko skledali po prvih poročilih, pa morje v Koprskem in Tržaškem zalivu tudi ni tako zdravo, da bi se lahko zadovoljili s površnimi razlagami ob podobnih pojavih. Pomor cipljev je še eno opozorilo Koprčanom, da s čistilno napravo in ureditvijo kanalizacijskega izpusta nimajo kaj čakati, če jim je še kaj od tega morja.

BORIS ŠULIGOJ

Pogovor s predsednikom krajevnega vaške skupnosti Štanjel išče dobrega gospodarja Odprtje Spacalove galerije pomemben zgodovinski mejnik

SEŽANA — Odprtje Spacalove galerije v prenovljenem štanjelskem gradu je postalo, kot kaže, pomemben mejnik v najnovejši zgodovini tega znamenitega arhitektonskega bisera našega Krasa.

Že ko sem dospel dovolj zgodaj iz novogoriške smeri na štanjelski »trg«, me je presenetilo morje avtomobilov vseh mogočih znamk in registracij, da sem s težavo našel parkirni prostorček ob stranski cesti, daleč proč od grajskega dvorišča, kjer se je že nagnela taka množica obiskovalcev prireditve, da sva z ženo običala takoj ob vhodu na dvorišče.

Ne bom ponavljal, kako je potekala slovesnost, ne besed govornikov in opisa Spacalovega darila, s katerim je Štanjel pridobil prvotno turistično privlačnost, ker je bilo vse to že podrobno opisano v sredstvih obveščanja, pač pa bi rad povedal, da sem na slovesnosti spoznal štanjelskega domačina Damjana Grmeka, predsednika vaške skupnosti in obenem enega izmed najvnetejših krajevnih pobudnikov za poživitev kulturnega življenja in revitalizacijo starega dela Štanjela.

Ko sem svojemu novemu znancu omenil, da me zanima, kako si Štanjelci zamišljajo prihodnost svojega kraja, mi je predložil, da bi se o tem pogovorila najudobneje na njegovem domu v novem delu Štanjela, ki raste v trikotu med magistralno cesto in cestama, ki vodita prva od križišča pred bencinsko črpalko in druga od križišča v vasi proti Komnu.

Njegov predlog sem z veseljem sprejel in že prvo soboto po dogovoru sva se sešla. Ko sem vstopil v že na zunaj vpadljivo lepo hišo, sem presenečen obstal: povsod bleščeča zloščena, smotrna razporejenost prostorov, zavidanja vredno udobje, v okrasnih cvetličnih loncih nenavadne temnozelenne rastline, segajoče do stropa, morda neke vrste filodendroni, kakršnih še nisem videl.

Joj, - sem vzkliknil namesto pozdrava, ko sva si segla v roke, - ko bodo čez tisoč ali dva tisoč let arheologi razkopavali razvaline vaše hiše, bodo ugotovili, da so prebivalci novega Štanjela živeli povsem drugače kot v prastarem delu Štanjela.

Tovariš Grmek se je nasmehnil.

Za rep sva z ženo ujela možnost, da sva zgradila tole. Danes se gradnje ne bi mogla lotiti. Obe najini plači zdaj malo zaležeta pri vsem tem, kar morava še vlagati v dokončanje hiše.

Razumem, - sem prikimal. - Ali mi lahko poveste kaj o sebi? Kje ste v službi, kakšne načrte imate v vaški skupnosti z vašim znamenitim Štanjelom, kako deluje vaš pevski zbor in igralska skupina?

In simpatični predsednik vaške skupnosti Štanjela, možak blizu štiridesetih, vodja prodaje v kopenskem podjetju Aluminij, je živahno začel pripovedovati.

Kulturno delovanje ima v našem kraju že staro tradicijo, posebno zborovsko petje, ki se je razvilo iz zbora, ki je od nekdaj ob cerkvenih obredih prepeval na koro. S samim zborovskim petjem nismo bili zado-

voljni, zato se je na krajevni skupnosti rodila zamisel, da bi ustanovili igralsko skupino, ki bi nastopala na vaških proslavah in drugih prireditvah. Iz tega se je razvilo naše kulturno-umetniško društvo Klasje, katerega člani so najprej nastopali z nezahtevnimi skeči, kmalu tudi s komedijami, danes pa se pod vodstvom poklicnega režiserja, profesorja žirije, iz Sežane že lotevajo tudi zelo zahtevnih del. To naše Kulturno-umetniško društvo Klasje danes dobro plenja in je s krajevno skupnostjo nosilec Grajskih večerov.

Toda povejte mi še kaj, kakšna prihodnost se obeta Štanjelu in njegovim kulturnim prizadevanjem sedaj, ko je obnovljen grad in v njem odprta Spacalova galerija?

Brez dvoma je za Štanjel obnovljeni grad in galerija Spacalovih umetnin v njem neprecenljive vrednosti. Ob tem intenzivnejšem začetku revitalizacije so se prebudili naši upi, da snujemo naše načrte za lepšo, predvsem turistično prihodnost,

propadel, kot bo dočakal dokončno obnovo.

S tem, kar pravite o spomeniškem varstvu, se strinjam, vendar mislim, da ima Štanjel mnogo pogojev, da postane pomemben turistični center, - sem skušal pripraviti mojega sobesednika, da bi še kaj povedal o štanjelskih turističnih načrtih.

Seveda so pogoji, pa še kakšni! Ves Štanjel je en sam muzej. Tu bi lahko cvetel kmečki turizem, lovski turizem, gobarski, tudi ribiški, če bi si v Dolini Branice pod Štanjelom potrudili zgraditi ribogojnico in poglobiti tolmune. Tod gre vinska cesta. Tu je deželna pršuta in terana, grozdja in sadja. Iz Trsta in Gorice bi do naše železniške postaje v Kobdilu lahko vozil starinski turistični vlak, kakršen vozi z gorenske strani v Kanal... Morda bi pokazala zanimanje za nas agencija Slovenija turist? Pravijo, da se tudi Italijani zanimajo za vlaganje v naše turistične objekte, le pogoji bi morali biti za sovlagatelje sprejemljivi. Morda bi

Prenovljeni in v nočnih urah razsvetljeni štanjelski grad

naše znamenite vasi. Toda časi za naše načrte so neprijazni. Kultura je pritisnjena ob tla. Za kar smo letos dobili, moramo biti hvaležni vsem, ki so pripomogli, da je bilo, vključno s slabim časom, toliko storjenega. Nikoli ne smemo pozabiti, koliko je Štanjelu daroval naš kraški rojak Lojze Spacal. A kako sedaj naprej, se sprašujemo.

To je res vprašanje. Ali ste morda že pomislili na akcijo: Iščemo dobrega gospodarja, s kakršno skušajo za nekatere turistične objekte, ki poslujejo z izgubo, poiskati rešitev?

Prav imate! To je ideja, vredna premisleka, - je pritrdil Grmek, - toda, kje najti dobrega gospodarja, ki bi vložil toliko, kolikor bi potrebovali za temeljne pogoje revitalizacije Štanjela? Tu so potrebne milijarde samo za infrastrukturo. In če bodo oni od spomeniškega varstva tako kruto terjali izpolnjevanje svojih pogojev za ohranitev vsega, nad čemer bede s svojimi strogi zahtevami, bo Štanjel prej do kraja

ugriznil v to Kompas, toda ko bo zgrajen vodovod, kanalizacija in vse drugo, kar je nujno potrebno za turistični kraj.

Hm, ta naša gospodarska kriza! - sem zavzdihnil. - Kako smo še daleč od svetle prihodnosti, ki so nam jo včasih obetali...

Daleč in blizu, - je prikimal Grmek, - če bi uspeli prepričati odločujoče dejavnike v slovenski družbi, da Štanjel ni samo naš štanjelski problem ali samo problem sežanske občine, temveč naš vseslovenski problem...

Prav imate, predsednik Grmek, midva ga zdajle ne bova rešila...

Res ne, tudi samo z besedami ne. Pljuniti bo treba v roke in ho-ruki! Še en tak sunek kot letos, pa bomo že malo dlje... Pa še za nečem stremimo: iz Grajskih večerov, ali pa tudi poleg njih, želimo doseči, da bi postal Štanjel kraj vsakoletnih srečanj slovenskih kulturno-umetniških društev, tudi onih iz zamejstva in morda celo zdomskih...

MARCEL KRONEGGER

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

28.

Nekoliko obotavljivo ji je bil zaupal, da se boji teme in če ima morda kakšno svetilko, ki bi mu jo pustila prižgano. Mary se je neslišno približala ozki postelji, pri tem pa držala pernico tesno ob sebi, da ne bi z njo ob kaj zadela in zaropotala.

Ležal je zviti v klobčič, verjetno zato, ker ga je začelo zebsti. Roke je imel ovite okrog prsnega koša, kolena pa so se mu skoraj dotikala prsi. Odeja je napol zdrsnila s postelje in mu razkrila hrbet, ki je bil obrnjen proti odprtemu oknu.

Mary je z odprtimi usti strmela vanj, roke pa je imela sklenjene v toplih pregibih pernice. Speči obraz je bil tako miren, dolge trepalnice so počivale na gladkih ploskvah njegovih lic, čudoviti zlati lasje pa so v kodrih obkrožali njegovo brezhibno oblikovano glavo. Ustnice je imel rahlo privihane, toda zaradi žalostne gubice na levi strani ust, je bil ta nasmeh nekoliko podoben Pierrotovemu. Prsni koš pa bil ta nasmeh nekoliko podoben Pierrotovemu. Prsni koš pa bil ta nasmeh nekoliko podoben Pierrotovemu. Prsni koš pa bil ta nasmeh nekoliko podoben Pierrotovemu.

Ni vedela, koliko časa je tako stala in strmela vanj. Toda čez nekaj časa jo je zmrazilo, odmaknila se je od

postelje in razgrnila pernico. Ni mu poskušala popraviti odeje, ki je zdrsnila s postelje, le nekoliko jo je poravnala in čeznjo položila pernico, tako da mu je pokrila ramena. Zavzdihnil je, se zganil, se udobno namestil v toplem ležišču, nato pa se v trenutku spet potopil v svoje sanje. Spraševala se je, o čem sanja duševno zaostajeni mladenič. So bila njegova dejanja popotovanja tako omejena kot tista, med budnim stanjem, ali pa se je dogajal čudež, ki ga je odreševal vseh spon? Tega ni mogla vedeti.

Mary potem, ko je odšla iz njegove sobe, nenadoma hiše ni mogla več prenašati. Tiho je zaprla steklena vrata in odšla čez verando in po stopnicah do poti, ki je vodila k obali. Listje je šumelo v vetru, oglašala se je sova in razločilo je na veji, ki je segala čez plot, zagledala njene bleščeče okrogle oči. Mary je pogledala ptico, ne da bi jo v resnici videla, že naslednji trenutek pa se je zaletela v nekaj mehkega in lepljivega. Ko se ji je prilepilo na obraz, je v strahu zajela sapo, potem pa ugotovila, da je to pajkova mreža. Previdno se je vsa otipala, ker se je bala, da lastnik te mreže lazi nekje po njej, vendar je njena dlan otipala le oblčila.

Obrobje plaže je bilo polno odlomljenih vej. Mary jih je nabirala, dokler jih ni bilo dovolj, da je lahko zakurila ogenj. Potem jih je zložila v bližini primerne skale in jih prižgala. Mrzli nočni morski veter je bil blagodejen za vhodno obalo, za človeka je bil pa kar malo preoster, saj se je čez dan potil od vročine, ponoči pa ga je mrzilo do kosti. Lahko bi šla nazaj v hišo po pulover, vendar je bilo v ognju nekaj zelo prijateljskega in Mary je obupno potrebovala tolažbo. Ko se je plamen razgorel in je začelo prasketati, je sedla na skalo in stegnila roke k ognju, da bi se ji ogrele.

Na bližnjem drevesu se je gugal oposum in jo opazoval s pametnimi okroglimi očmi, njegov ljubki obraz pa je bil videti zaskrbljen. Kakšno čudno bitje pa je to, ki sedi pred žarečo stvarjo, ki jo je on poznal le kot nevarnost, svetloba pa ji meče nenavadne sence na obraz. Potem pa je zazehal, utrgal list z veje nad seboj in ga glasno pomlaskal. Nje se mu ni treba bati, saj je bil sklonjena ženska s obrazom, ki izraža bolečino in ni ne lepa, ne mlada, ne privlačna.

Mary je razmišljala, da je minilo že dolgo od takrat, ko je bila bolečina del njenega življenja. Brado je naslanjala na dlan in se spominjala, kako je kot mlado dekletce v sirotišnici vsak dan jokala, preden je zaspala. Kako osamljena je bila takrat, tako osamljena, da so bili časi, ko si je želela smrti, ki bi ji bila edina prijateljica. Ljudje govorijo, da otrokov razum ne more dojeti ali si želeli smrti, toda Mary Horton je vedela, da ni tako. Nobenega spomina ni imela na dom, na ljubeče objeme, na to, da si je kdo želi. Njen obup je izhajal iz čiste, nerazpoznavne izgube, ker ni mogla hrepeneti po nečem, za kar ni vedela, da obstaja. Prepričana je bila, da je njene nesreče kriva njena neprilučnost. To se je zgodilo takrat, ko jo je njena občudovana sestra Thomasova prezrla zaradi deklice, ki je bila lepša in bolj privlačna - in to jo je strašno bolelo.

Toda če v njenih genih ni bilo zametkov osebnih privlačnosti, so bile v njih zasnovane moči. Medtem ko je Mary odrasčala, se je zdisciplinirala, in ko je bila stara štirinajst let in je napočil čas, da zapusti sirotišnico, se je že naučila premagati in streči občutek nesreče.

Knjiga bo v kratkem izšla pri ZTT v zbirki »Prevodi«

Resolucija slovenskih članov s Tržaškega Slovenski socialisti pred novimi nalogami po volilnem uspehu PSI

Zahteva po resnem razčiščevanju o vprašanju globalne zaštite

Slovenski socialisti s Tržaškega so se v sredo sestali na sedežu stranke pokrajinskega vodstva in ocenili volilne izide na krajevni ravni ter ob tem spet ocenili in preverili vlogo in dejavnost Slovencev v PSI. Uvodno poročilo je podal načelnik ožega odbora tržaškega dela slovenske deželne komisije pri PSI Branko Pahor, zasedanja pa so se udeležili tudi mnogi vidni socialistični upravitelji, začeti s predsednikom Kraške gorske skupnosti Marinom Pečenikom. Ožji odbor, ki deluje v tesni povezavi s pokrajinskim vodstvom stranke, sestavljajo poleg Pahorja še Boris Simoneta, Vojko Kocman, Filibert Benedetič in Igor Štoka, ki je nadomestil Igorja Tuto (pred kratkim je namreč izstopil iz stranke). Ta organ je sestavni del slovenske deželne komisije, ki ji naložuje Benečanka Laura Bergnach.

Na seji so izrazili veliko zadovoljstvo nad prodornim volilnim uspehom Craxijeve stranke na deželni in krajevni ravni, istočasno pa so seveda negativno ocenili dejstvo, da v tržaški pokrajinski in občinski svet nista bila potrjena slovenska predstavnik. Razprava je bila glede tega vseskozi trezna in poglobljena, brez vsake resignacije, ob ugotovitvi, da se slovenski socialisti po volit-

vah soočajo z novimi in odgovornejšimi nalogami, tako v stranki kot v širšem okviru slovenske narodnostne skupnosti.

Zastopstvo slovenskih socialistov se bo že prihodnji teden sestalo z voditelji tržaške federacije PSI, o volilnih izidih pa bo tekla v kratkem beseda na seji slovenske deželne komisije. Dosedanji pokrajinski odbornik za kmetijstvo Marcel Čok ni bil izvoljen, kljub temu da je PSI v dolinskem volilnem okrožju zabeležila volilni napredek, medtem ko so bili izvoljeni trije kandidati italijanske narodnosti v mestnih okrožjih, kjer je stranka ponekod skoraj podvojila glasove. Vojko Kocman pa ni bil izvoljen v tržaški občinski svet zaradi prenizkega števila osebnih preferenc. Na seji so slovenski socialisti odobrili resolucijo, ki jo v celoti objavljamo.

»V sredo zvečer so se na pokrajinskem aktivu v Trstu sestali člani slovenske komisije v PSI, ki so v poglobljeni razpravi podrobno ocenili izide nedavnih upravnih volitev. Prodoren uspeh PSI nalaga stranki nove odgovornosti in politično težo pri pogajalni mizi za sestavo stabilnih odborov, ki naj učinkovito vodijo krajevne up-

rave. Aktiv je s posebno pozornostjo razčlenil in proučil objektivne vzroke, ki so botrovali, da se je okrnilo predstavnost slovenskih socialistov v izvoljenih telesih. Ta okoliščina obvezuje slovensko komisijo, da se še bolj angažira za uveljavljanje pravic slovenske narodnostne skupnosti. Prišla je do izraza potreba, da se ožji odbor čimprej sestane s tržaškim pokrajinskim odborom PSI in ga seznani s problematiko Slovencev v Italiji, ki mora biti v ospredju pogajanj ter s posebnim poudarkom vključena v politični program novih krajevnih uprav.

V razpravi je prišla tudi odločno na dan zahteva, naj še pred jesenskimi izrednimi pokrajinskimi kongresom stranke pride v krajevnem merilu do resne konfrontacije in razčiščenja pojmov v zvezi z osnutkom zakona za globalno zaščito, ki ga je na pobudo furlanskih parlamentarcev PSI predložila v poslanski zbornici. Rešitev tega vprašanja je ena bistvenih postavk in predpogoj, da se tudi v širšem kontekstu začne demokratično preverjanje stališč pri prizadevanjih, da zakonska zaštita vendarle postane stvarnost.

Razmišljajo tudi o znanstveni reviji Na inštitutu SLORI sredi načrtov in novih raziskav

Slovenski raziskovalni inštitut ima v tem času v načrtu ali tudi že v delu nekaj novih raziskav. Ravnatelj, prof. Darko Bratina, nam je predstavil nekaj novih projektov.

Kot prvo omenimo raziskovalno delo Toličiča in Košute z delovnim naslovom »Obvladanje dvojezičnosti v otroških vrtcih«. Preko elementarnega testiranja bodo pri otrocih v vrtcu ugotavljali jezikovno zastopnost, prevlado enega oziroma enakomerno prisotnost jezikov. Arh. Igor Jogan bo v svoji nalogi o nastanku manjšin »Etničnost in teritoriji« proučeval slovensko vprašanje v urbanistični politiki Furlanije-Juljske krajine. To je poskus teoretičnega pristopa in kritičnosti z aktualnimi urbanističnimi teorijami in ni le vprašanje tukajšnjih razmer, temveč tudi teoretsko zaključena študija zbranih razprav, vezanih na manjšinsko problematiko. Tik pred objavo je delo Janka Jerija »Manjšine in sosedje«, ki osvetljuje odnose med Italijo in Jugoslavijo na področju manjšin. S tem, kar se dogaja v obmejnih prostorih v svetu in pri nas, se je v raziskavi »Internacionalizacija ekonomije v obmejnih prostorih« ukvarjal dr. Branko Jazbec. Delo, ki bo kmalu izšlo tudi v knjižni obliki, govori o specifičnosti Furlanije-Juljske krajine v razširjeni perspektivi. Dr. Pavel Strajn bo analiziral demografski pregled popisov v nacionalno-zgodovinskem prostoru Slovencev v Italiji, ki bo zajel vse popise od časov Avstro-Ogrske naprej, vse do današnjih dni. Omeniti velja tudi raziskavo finskega antropologa Roberta Munnicha, ki je poročal

s Slovenko, »Govoriti slovensko — biti Slovenec«, v kateri je opazoval nekatere zaselke na Koroškem in v Italiji. V sodelovanju z inštitutom ISIG iz Gorice in za naročnika IRRSAE dela Laura Bergnach analizo šolnikov v Furlaniji-Juljski krajini v območju obveznega pouka nižje srednje šole.

Prof. Bratina je dejal, da se, kar zadeva strukturo inštituta, nadalje razvijajo temeljne področne specializacije (ekonomija, demografija, sociologija), vzporedno s tem pa se preusmerjajo sedeži v Gorici in Čedadu. Gorški oddelček naj bi začel s poglobljenimi večplastnimi analizami fenomenov mest Gorica in Nova Gorica. Čedajski oddelček naj bi se specializiral v analize migracijskih tokov. V Kanalski dolini pa se zbirajo zgodovinsko pomembne stvari o šolstvu. Rekonstrukcija zajema obdobje vse od začetkov slovenskega šolstva.

Za konec omenimo še seminarje, ki jih organizira SLORI skupaj s komisijo za izobraževanje in kadrovanje pri SKGZ za univerzitetno mladino. Pred kratkim se je zaključil seminar o podjetništvu, na katerem sta sodelovala Veljko Rus in Janez Jerovšek, ki o podjetništvu v socializmu pripravljata tudi knjigo. Na inštitutu razmišljajo tudi o izdajanju znanstvene revije ET-NOSLAB, ki naj bi prinašala članke ljudi mednarodnega slovesa, ki se ukvarjajo s problemi manjšin. Prispevki naj bi bili v slovensčini, italijanščini in angleščini, revija pa naj bi pomenila znanstveni medij, preko katerega bi se prenašala izkušnje s tega področja.

PETRA ŠKOFIC

V ponedeljek in torek na Gradu sv. Justa

Flamenko in bolero v izvedbi skupine Ballet teatro Espanol

Za vse, ki bodo dopust preživali doma in si torej ne morejo privoščiti potovanja v Španijo, da bi si ogledali sloviti ljudski ples flamenko, je Avtonoma turistična in letovišarska ustanova za Trst in njegovo obalo pripravila pravo poslastico. V ponedeljek, 18. in v torek, 19. julija, bo namreč na Gradu sv. Justa nastopil Ballet Teatro Espanol s splotom španskih plesov.

Pred tržaškim nastopom je španska skupina obiskala že 60 italijanskih in francoskih mest, povsod pa se je predstavila s koreografijo, ki jo je pripravil in režiral znani koreograf Rafael Aguilar. Prvi del predstave, to je balet po Lorcovi drami Hiša Bernarda Albe (baletna verzija nosi naslov El Rango) je že leta 1979 žela velik uspeh na festivalu v Spoletu z interpretacijo plesalca Antonia Gadesa. Na letošnji turneji pa sta protagonista Lorcove drame v plesni preobleki Trinidad Artiguez in Manuela Aguilar. Na sporedu pa so še Ravelov Bolero, v katerem bosta nastopila Miguel Angel in Antonio Canales, in solo nastop enajstletnega Belega Martina, ki je pravi »enfant prodige« španske baletne scene. Mali plesalec bo prikazal Antologijo flamenka, to je prikaz zgodovine tega ciganskega plesa, ki je osvojil skoraj ves španski polotok, predvsem pa Andaluzijo.

Plesalec in koreograf Rafael Aguilar se je v zadnjih letih vzpel na Parnas svetovnega baleta, najprodornejši uspeh pa je doživel v Benetkah, kjer je med pustnimi prireditvami leta 1986 pripravil balet »Di quella de l'Alhambra«, ki je prikazoval zgodovino flamenka in vpliv hindujske, arabske, židovske in romanijske plesne tradicije. Lani je pravi »enfant prodige« španske baletne scene. Mali plesalec bo prikazal Antologijo flamenka, to je prikaz zgodovine tega ciganskega plesa, ki je osvojil skoraj ves španski polotok, predvsem pa Andaluzijo.

■ Občina Milje prireja poletne počitnice za starejše občane v kraju Piano D'Arta, in sicer od 3. do 17. septembra letos. S tem bi radi starejšim nudili možnost, da preživijo nekaj dni v prijetnem gorskem kraju, da si pridobijo nove znanje, si duševno in fizično opomorejo in po potrebi zdravijo v zdravilišču. Vsi zainteresirani se lahko zgledajo v uradu za družbene dejavnosti Občine Milje, Reber Ubaldini 5, in sicer do 30. julija, vsak dan, razen sobote, med 11. in 13. uro.

V poletnem centru v Dolini

Kljub tem vročim dnevom ni časa za dolgčas

»Zapišite, da se v našem centru predvsem zabavamo, tako otroci kot mi, ki jih spremljamo. Starši pa so seveda tega našega dobrega razpoloženja veseli in upajo, da bo tako lepo vse do konca.« Tako nam je kar na začetku povedala Karmen, koordinatorka letošnjega poletnega centra v Dolini in njene besede so potrdile vse ostale vzgojiteljice in animatorko. Tako so se nam pohvalili tudi otroci, ki so radi odgovarjali na naša vprašanja.

Letošnji poletni center, v organizaciji Občine Dolina, poteka v stavbi in na lepem vrtu dolinskega vrtca. Vse je tako prijetno za bivanje v teh vročih juljskih dneh, da jim radi verjamemo, da se tu vsi dobro počutijo in da nihče ne šteje dnevo do konca bivanja. Veselijo se dobre družbe, odlične kuhinje, lepih izletov, kopanja v morju in še marsičesa. Včeraj je bil na primer dan obiskov. Poletni center — človek ga ne more zgrešiti, ker so ga otroci okrasili z zastavicami in risbami — so namreč obiskali dolinski župan Edvin Švab, ki se je lahko prečkal, da je otrokom lepo, in obiskovalci letošnjega poletnega centra v dijaškem domu Srečko Kosovel, s katerimi so skupaj obiskali zadrugi hlev na Dolgi kroni.

Oba obiska sta bila za vse lep dogodek pa še priložnost, da se med seboj spoznajo slovenski in italijanski otroci, da se skupaj pozabavajo in navežejo stike, ki bodo prav gotovo pomembni tudi

za njihovo bodočnost in za njihov odnos do drugih narodnostnih skupnosti.

53 otrok je letos vpisanih v dolinski poletni center. Prihajajo iz vseh vasi dolinske občine, med njimi pa je letos tudi skupina otrok iz Bazovice. Na razpolago imajo šolski avtobus, ki jih jutraj pripelje, popoldne pa odpelje (šofer je bil naprej Boris, sedaj pa je Vojteh). Tako prihajajo po svoje otroke le starši iz Doline.

Za otroke od treh do desetih let starosti skrbijo tri animatorko, ki imajo še svoje asistentke. Naj navedemo njihova imena: Karmen, Darja, Eda, dve Silvi in Adriana; potem sta tu dve spremljevalki prizadetih otrok, Cinzia in Micaela, pa

še tri kuharice: Gina, Vanda, Loredana, čistilka Milena in Marija, ki pomaga povsod, kjer je treba.

»Kuharice so izvrstne. Otrokom kuhajo vse, kar jim ugaja. Tudi »pizze« so že napravile in celo z domačim sladoledom so nam postregle. Tudi vreme je bilo kar v redu, tako da smo se že večkrat kopali na Tankem rtu in na rtu Olmi. Otroci so lepo zagoreli in veseli teh kopanj.

Zivljenje v centru je močno razgibano. Otroci so z vzgojiteljicami obiskali zadrugi hlev na Dolgi kroni, si ogledali kokošerejo v Prebenegu, obiskali Glinščico in si ogledali nekatere predstave festivala v Miljah. »Prihodnji teden pripravljamo daljši avtobusni izlet. Avto-

rej iskati povod za pokrajinsko raven te prireditve. Ne nazadnje pa sta kakovost in seveda uspešnost v veliki meri odvisni tudi od finančnega vprašanja. To naj bi veljalo predvsem za tako prireditev, ki si je v teku let že pridobila svoj prostor in ugled. Kot osnovni podatek lahko navedemo dejstvo, da je znašal končni obračun prejšnje prireditve okroglih 100 milijonov, medtem ko proračun letošnjih Kmetijskih dnevov že presega vsoto 120 milijonov lir. Pri tem moramo upoštevati tudi, da bo letos spet na vrsti živinorejska razstava, in sicer v sodelovanju s Pokrajinskim združenjem rejcev. Pred dvema letoma so se namreč morali zaradi slinavke, ki je razsajala po deželi, odpovedati tej razstavi in nekaterim pobudam, ki so prejšnja leta sprožile kar veliko zanimanja.

Poleg tega so v okviru letošnjih Kmetijskih dnevov predvidene še razstave s področij, kot so zajčereja in kunčereja, perutninarstvo, ptičarstvo, ovčereja in kozjereja, povrtinarstvo, sadjarstvo, cvetličarstvo, vinogradništvo in kletarstvo, čebelarstvo, ribogojstvo, gobarstvo, fitofarmaceutski pripravki in gnojila, živilsko-predelovalni sektor ter kmetijski stroji in pripomočki. Na ogled bodo še

razstave strokovnih publikacij, grozdja (šprnov) in etnografskih predmetov. Na voljo bodo tudi posušene vna, medu, mleka in mlečnih izdelkov. Med novosti pa spadata razstavi zeliščarstva in kamnoseštva. Pomembno je tudi to, da bo letos spet dražba brejih junic, ki jih bodo tokrat pripeljali iz Slovenije. Pri tem je zanimiv podatek, da naši kmetje nimajo goveda za na prodaj in da ga zato čedalje bolj kupujejo od rejcev zunaj tržaške pokrajine. Že v nedeljo jutraj se bo začelo ocenjevanje in nato nagajevanje najlepših krav, pri čemer bo sodeloval izvedenec sivorjave pasme iz Verone.

V okviru Kmetijskih dnevov se bodo zvrstile okrogle mize, ki bodo obravnavale predvsem kmetijstvo kot sestavni del gospodarstva. V soboto bo prof. Prestamburgo, docent na ekonomski fakulteti tržaške univerze, imel uvodno poročilo, v katerem bo analiziral sedanje stanje na kmetijskem področju. Ta pregled kmetijstva na Tržaškem naj bi v prvi vrsti nudil osnovne napotke za uveljavljanje mladih sil v to dejavnost, namen pa je tudi usmerjanje v posamezne bolj ali manj razvite stroke kmetijstva. Za nedeljo je predvidena okrogla miza na temo »Izkušnje in perspektive kmečkega turizma«, pri kateri bodo sodelovali predstavniki vseh občin, ki so pobratene s tukajšnjimi občinami. Spet bo tako prišlo do srečanja, ki so ga organizatorji prvič preizkusili že pred dvema letoma. Niz okroglih miz bo sklenila ponedeljkova razprava o vprašanju odnosa do okolja, pri kateri bodo sodelovali predstavniki kmetijskih, lovskih in naravovarstvenih organizacij.

Letos bodo na Kmetijskih dnevih uradno predstavili knjigo Vitjana Sanci na z naslovom Sadje z našega vrta, ki je pred kratkim izšla pri ZTT in ki jo bo založba predstavila skupaj s Kmečko zvezo. Zelo verjetno pa bodo v tistih dneh tudi uradno odprli novo molzišče, ki ga pravkar dokončujejo v živinorejski zadrugi Dolga krona.

Kmetijski dnevi nedvomno zahtevajo velik organizacijski napor, v ta namen je nastalo poleg pripravljalnega odbora tudi posebno tajništvo, ki stalno sledi vsem problemom, med prireditvijo samo pa bo kot običajno deloval urad za stike z javnostjo. Delno bo tudi prenovljen prireditveni prostor. Letos bo obsegal kar štiri šotore, ki jih bodo postavili okrog občinskega gledališča, to se pravi vse od boljunske Jame, vaškega predela s tem imenom, do prostora, kjer je sedaj konjušnica. Za kioske s pijačo in jedajo bo poskrbelo ŠD Breg, poleg razstavnega dela prireditve pa bo vse dni tudi glasbeno-kulturni spored. Morda bo sprožila nekaj negodovanja letošnja odločitev o vstopnini, ki je doslej ni bilo. Vsota bo sicer le simbolična, uvedli pa jo bodo z namenom, da bi Kmetijski dnevi tudi dejansko pridobili značilnost sejemске prireditve, ki ima s tradicionalno šagro le malo skupnega. (dam)

NEVA LUKEŠ

Pomembna slovesnost včeraj dopoldne v Štivanu

Štivanska papirnica praznuje tridesetletnico obratovanja

V štivanski papirnici je bila včeraj dopoldne slovesnost, s katero so proslavili 30-letnico obratovanja papirnice, ki sodi med največje industrijske obrate v Furlaniji-Juljski krajini. Tovarna, ki je last družbe Burgo, zaposluje trenutno 630 delavcev in uradnikov, v glavnem prebivalcev devinsko-nabrežinske in drugih bližnjih občin. Obrat so zgradili pred tridesetimi leti na bonificiranem močvirnatem ozemlju ob izlivu reke Timave nedaleč od Štivana, skoraj na meji med devinsko-nabrežinsko in tržaško občino. V njem so delale generacije krajevnih delavcev, ki so bile tudi sindikalno gledano vedno močno angažirane. Papirnica se je večkrat soočala tudi s krizami, posebno huda je bila tista pred nekaj leti, ko so predčasno upokojili več uslužbenec in prekinili nove zaposlitve.

Danes proizvajajo v Štivanu kvalitetni papir za tiskanje tednikov, mesečnikov in ostalega periodičnega tiska, več kot 60 odst. proizvodnje pa je namenjene izvozu. Dnevno delajo v papirnici tri izmene, kar pomeni, da se proizvodnja odvija na kar tekočem traku, 360 dni na leto. Stroji ne obratujejo samo ob večjih praznikih in za velikomarnenski premor. Proizvodni cikel se pričinja v Sovjetski zvezi, v severni Evropi in v ZDA, od koder preko tržaškega pristanišča uvažajo les, ki ga s sodobnimi tehnološkimi metodami predelujejo v papir. Proizvodni proces v tovarni traja približno dvanajst ur. Pri tem se papirnica poslužuje reke Timave, po koncu proizvodnega cikla pa vodo korenito prečistijo.

Na včerajšnji prireditvi v Štivanu so med drugim nagradili delavce, ki so od vsega začetka zaposleni v papirnici. Priznanja so prejeli: Aldo Barnaba, Sergio Bean, Elvio Bortolossi, Giovanni Caharja, Silvano Chivella, Emilio Croselli, Luciano Kosuta, Vittorio Giacomini, Federico, Vittorio in Natalino Leghissa, Umberto Maggioraro, Silverio Miniussi, Virgilio Pacor, Sergio Paulon, Luciano Peric, Rodolfo Pernarcic, Stanislao Peterlin, Giuliano Porcile, Guido Radesich, Franco Sain, Lucio Scapin, Domenico Sponza in Mauro Stradi.

Na včerajšnji slovesnosti (na sliki) je govoril predsednik družbe, ki upravlja

papirnico, Lionello Adler. Orisal je uspehe obrata, istočasno pa je prisotnim delavcem, oblastem in predstavnikom krajevnih uprav podrobno obrazložil ves proizvodni proces ter tudi delovanje nekaterih strojev. Adler je tako povedal, da v Štivanu lahko v enem dnevu proizvedejo 1.440 kilometrov dolg in 5,30 metrov širok trak papirja, ki bi lahko kril zemljepisno razdaljo med Trstom in Messino. Prireditve se je med drugim udeležil tudi devinsko-nabrežinski župan Brezigar, predstavnik krajevne uprave, ki je doslej pokazala veliko pozornost in občutljivost do vprašanj štivanske papirnice. (st)

Nove možnosti za razmah dela v pristanišču

Dejavnost tržaškega pristanišča je v prvih štirih mesecih letošnjega leta zabeležila nekaj spodbudnih rezultatov. Izkazalo se je, da se je blagovni promet v primerjavi z lanskim letom povečal za več kot 9 odstotkov. Pristaniška ustanova naj bi bila po teh podatkih sodeč v popolnem razmahu in odgovorni zagotavlja, da bo tržaška luka kmalu postala ena najsodobnejših in največjih ob Sredozemskem morju. V načrtu je namreč znatna razširitev pristanišča; sedmi pomol bo »zrasel« za kar 150 tisoč kvadratnih metrov (trenutno meri 250 tisoč kv).

Za industrijski sektor ter za dovoz nafte pa prej navedeni spodbudni podatki ne veljajo. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je bila količina surove nafte, ki je stekla po ceveh čezalpskega naftovoda, kar za 250 tisoč ton manjša kot lani. Zmanjšal se je tudi iztovor surovin za škedenjsko železarno.

Za razmah tržaškega pristanišča je gotovo zelo pomembna pogodba med finančno družbo Finporto in družbo Astramar iz Buenos Airesa, po kateri na bi Trst postal pomembna postojanka za predelavo in prodajo argentinskih proizvodov. Astramar je v svetu precej pomembna pomorska družba, ki se ukvarja s prevozom argentinskih žit v Sovjetsko zvezo in na Kitajsko, obenem pa deluje tudi kot predstavnik številnih tvrk za izvoz sadja, krzna, mesa in drugih proizvodov iz Argentine. Družba iz Buenos Airesa je s podpisom pogodbe s pristaniško ustanovo postavila zahtevo, da postane tržaško pristanišče postojanka za uvoz raznih proizvodov, ki bi jih tu spremenili v dokončen izdelek ter nato izvozili v srednjeevropske in vzhodne države.

Negativen izid referenduma novinarjev

Včeraj zvečer so v Novinarskem krožku šesteli glasove referenduma, s katerim so novinarji izrazili svoje mnenje o osnutku nove delovne pogodbe, ki sta ga v Rimu podpisala vsedržavni novinarski sindikat in Zveza založnikov. Volišče je bilo odprto tri dni.

Na volišče je šlo vsega skupaj 76 novinarjev: 64 poklicnih, 9 upokojenih in 3 publicisti. Za novo pogodbo se je izreklo 32 novinarjev, proti ji je bilo 43, 3 so se vzdržali. Med poklicnimi novinarji jih je bilo 35 proti novi pogodbi, 28 jih je bilo za, 1 novinar je oddal belo glasovnico. V naši deželi je vsega skupaj 228 poklicnih novinarjev, vseh vključenih v novinarsko zbornico pa je 1.075. Največ je seveda publicistov, ki pa nimajo odvisnega delovnega razmerja pri založniških hišah ali pri drugih sredstvih množičnega obveščanja. Ti niso prišli na volišče, pa čeprav so imeli volilno pravico.

† Zapustila nas je naša draga

Terezina Rapotec vd. Raseni

Pogreb bo jutri, 16. julija, ob 13. uri iz cerkve na Pesku.

Žalostno vest sporočajo hčeri Marija in Angela z družino, vnukinji Nadja in Silvana z družinama ter vnuk David.

Pesek, 15. julija 1988

† Sporočamo žalostno vest, da nas je dne 14. 7. 1988 zapustil naš brat, svak in stric

Peter Šorli

duhovnik

Ležal bo jutri, 16. t. m., v cerkvi sv. Ivana od 9.15, kjer bo ob 10. uri pogrebna sv. maša.

Vsem ga priporočamo v molitev.

Sestre, svak in nečaki

Trst, 15. julija 1988

† Ob smrti svojega dolgoletnega dušnega pastirja

msgr. Petra Šorlija

se hvaležno klanjajo njegovemu spominu in svojem izreku globoko sožalje.

Odbor svetoivanskega Marijinega doma, cerkveni pevski zbor in celotna slovenska svetoivanska skupnost.

Trst, Sv. Ivan, 15. julija 1988

Spominu duhovnika in javnega delavca, g. Petra Šorlija, ki je bil med pobudniki samostojnega nastopanja v povojnem času in dobitnik odličja SSK se spoštljivo klanja Slovenska skupnost

† Nepričakovano je Gospod poklical iz tega zemeljskega življenja v večno življenje

Giacoma Di Marcantonio

Pogreb pokojnika bo danes, 15. t. m., ob 13. uri iz hiše žalosti v Nabrežini v župnijsko cerkev.

Z veliko bolečino sporočajo vest žena Silvana Markuža, otroci, starši in sorodstvo.

Nabrežina, Civitella San Paolo (Rim), 15. julija 1988

Prijatelji z univerze izrekajo Pao-lu in družini iskreno sožalje ob prerani izgubi dragega očeta.

Ob izgubi dragega očeta izreka Augustu Segheneju iskreno sožalje Slovenska komisija PSI

Naravovarstveniki prirejajo javno srečanje z novimi svetovalci

Združenja in organizacije naravovarstvenikov in mirovnikov (Agrisalus, Amici della terra, Italijansko naravniško združenje, Odbor za zaprtje mestnega središča za motorni promet, Odbor za zaščito bazoviškega gozda, Odbor za ureditev pešpoti med Pončano in Glinščico, Italia nostra, Liga proti lovu, Liga in Združenje proti vivilskaciji, Liga za okolje, Liga za zaščito ptic, Mednarodno gibanje za spravo in Mednarodni sklad za varstvo narave WWF) prirejajo v sredo, 20. julija, ob 20.30 v hotelu Savoia Excelsior Palace v Trstu javno srečanje, na katero vabijo novoizvoljene občinske, pokrajinske in deželne odbornike. Nameravajo jim namreč predložiti vprašanja v zvezi z zaščito in onesnaženjem okolja.

Po mnenju naravovarstvenikov obstaja namreč še vedno cela kopica problemov, ki jih dosejane uprave niso znale ali hotele rešiti. V tiskovnem sporočilu med drugim pišejo, da je bilo doslej vse preveč praznih besed in premalo stvarnih posegov na področju zaštite okolja, zato želijo bodočim javnim upraviteljem posredovati svoje predloge.

Poziv Razsodišča za pravice bolnikov

Tržaška KZE naj temeljito zniža zahteve po oskrbnini za ostarele

Tržaška Krajevna zdravstvena enota je pred nekaj meseci zaprla enega od dveh oddelkov bolnišnice za nepremične ostarele Gregoretti. Bolnike in njihove sorodnike je ob tem obvestila, da kdor hoče bolnišniško oskrbo, mora plačati 59.000 lir na dan (1.800.000 lir na mesec). Kdor nima denarja, mora domov, razen v primeru, da ni nujno potreben zdravniške oskrbe. Sklep je spravljal v hude težave veliko bolnikov. V glavnem so to priletni ljudje, ki so ostali paralizirani ali jim morajo odvajati vodo s katetrom, saj si sami ne morejo pomagati. Tudi če bi živeli z otroki, bi ti težko skrbeli zanje, saj se je sistem življenja popolnoma spremenil in največkrat delata tako mož kot

žena. Ob popolnem pomanjkanju oskrbe na domu imajo to možnost le še redki. Za večino je alternativa le v bolnišnici in torej v plačevanju tako visoke vsote. Prav glede tega pa je v prejšnjih dneh zavzelo ostro stališče Razsodišča za pravice bolnikov, na katero se je obrnilo veliko bolnikov in njihovih sorodnikov.

Razsodišče ugotavlja, da je pravica do zaštite zdravja in brezplačnega zdravljenja zajamčena z ustavo. Res je, da država nudi nepremičnim bolnikom invalidnino in da jo v primeru sprejema v bolnišnico odvzame. Povsem krivično (in verjetno tudi nezakonito) pa je, ugotavlja Razsodišče, da javne zdravstvene ustanove od-

vzemajo tem bolnikom tudi starostno pokojnino, za katero so delali celo življenje. Mimo te ocene pa je zelo malo takih bolnikov, ki bi z invalidnino in pokojnino dosegli vsoto 1.800.000 lir na mesec. Kaj torej?

Odgovor javnih zdravstvenih ustanov je kategoričen: oskrbnino zanje naj (do)plačajo njihovi sorodniki. Toda zakon št. 443 civilnega prava določa, da mora višina tega zneska določiti sodstvo na osnovi potreb bolnika in razpoložljivosti njegovega skrbnika. Z drugimi besedami: popolnoma nemogoče je, da bi moglo sina, čigar družinski dohodek znaša poldrugi milijon lir, sodišče prisiliti, da plača za očeta 1.800.000 lir na mesec. V tem smislu so se že izrekli številni sodniki, med njimi pretor Dogliotti iz Milana.

Kaj torej narediti? Izhajajoč iz ugotovitve, da so zahteve tržaške KZE zakonsko neupravičene, Razsodišče za pravice bolnikov poziva KZE, naj jih temeljito zmanjša, tako da bo zdravstvena oskrba dostopna vsem. V drugem primeru pa se bo moralo izreči sodstvo in ni rečeno (glej primere v Milanu), da bodo sodniki naklonjeni javnim ustanovam... (nf).

Baletni večeri v Miljah

Na Marconijevem trgu v Miljah se danes pričinja splet plesnih predstav, ki jih pripravljajo plesni ansambel gledališča Verdi iz Trsta. Prvi večer, to je danes ob 21. uri, si bomo lahko ogledali predstavo »V poklon Pucciniju in Verdiu«. Gre za glasbeni spektakel, sestavljen iz tem najbolj priljubljenih oper obeh skladateljev. Baletna koreografija je delo Tuccia Rigana, ki se nam bo predstavil tudi kot prvi baletnik. Plešeta še Susanna Proja in Pino Alosa. Vstop je prost.

Predstavo bodo v Miljah ponovili še jutri in v nedeljo.

V razpravi odnosi med sindikati kovinarjev

Sestalo se je vodstvo UILM-UIL

V torek, 12. julija, je bilo na glavnem sedežu sindikata UIL v Trstu zborovanje vodstva kovinarskih delavcev UILM-UIL. Govorniki so v prvi vrsti obravnavali problem vedno slabših odnosov med sindikalnimi organizacijami kovinarjev CGIL, UIL in CISL. Vodstvo delavske zbornice UILM-UIL je poudarilo, da je njihova sindikalna organizacija vedno skušala dosledno voditi politiko sodelovanja s CGIL in CISL, ter potrdila, da je sindikalna enotnost nepogrešljiva za obrambo interesov delavskega razreda; zato je treba ustvariti možnost za sodelovanje med sindikati in organizirati čimveč skupnih dejavnosti. Če do tega ne bo prišlo, bo delavska zbornica UILM nadaljevala boj z lastnimi pobudami in dejavnostmi z upanjem, da jo bodo podprli tudi delavci drugih sindikatov.

Objavili razpis za poštne uradnike

Direkcija za pošto in telekomunikacije za deželo FJK obvešča, da je v Uradnem listu št. 51, ki je izšel 28. junija 1988, objavljen razpis za 135 delovnih mest.

V pokrajinah Trst, Gorica in Pordenon je prostih 50 delovnih mest za specializirane operaterje (V. kategorija), v videmski pokrajini pa je na razpolago 75 delovnih mest. V vsej deželi FJK je obenem praznih 10 delovnih mest za prevoznike (IV. kategorija).

Prošnje kandidatov morajo biti napisane na kolkovanem papirju za 5.000 lir. Prosilci jih lahko pošljejo v priporočenem pismu ali pa izročijo osebno uslužbenecem v uradu poštne uprave v Ul. S. Anastasio 10. Urad je odprt ob delavnikih od 9. do 12. ure. Rok za predložitev prošnje zapade 28. julija 1988.

Kdor želi zaprositi za mesto specializiranega operaterja, bo moral z ustreznimi dokumentacijo dokazati, da je opravil višjo šolo, za prevoznike pa zadošča srednješolska izobrazba.

■ S preprosto slovesnostjo v ljudskem parku v Ulici Giulia se je včeraj dopoldne pričel sklop prireditev ob 100-letnici rojstva pomembnega in priznanega tržaškega pesnika Scipia Slataperja. Njegovemu spominu se je župan oddolžil tako, da je pred njegov doprni kip v parku položil lorvorjev venec.

V občinski palači je obenem včeraj potekala seja posebnega odbora, ustanovljenega za prireditve in usklajevanje številnih slovestnosti v čast temu znamenju »pesniku Krasa«.

■ V občinski dvorani palače Constanzi bodo danes odprli antološko razstavo slikarja Giovannija Duiza z naslovom »1958—1988: trideset let slikarskega življenja«.

Razstava bo odprta do 29. julija vsak dan med 10. in 13. ter 17. in 20. uro, ob praznikih le dopoldne.

kom tudi pomoč in nasvete pri določanju nove proizvodne strategije.

S podobnimi problemi so se v tem času srečale vsa mala in srednja evropska podjetja. Komisija Evropske skupnosti je pred nedavnim izoblikovala nov način za poenotenje pravilnikov in za izstavljanje uradnih listin za trdke na mednarodni ravni. Gospodarske dejavnosti težijo torej k vedno večjemu sodelovanju in poenotenemu delovanju. Jeseni bo Deželni center za storitve priredil posvet v sodelovanju z Italijanskim združenjem za proizvodnjo (AIP). Udeleženci se bodo predvsem posvetili vprašanju delovanja malih in srednjih podjetij ter njihove resnosti in zanesljivosti.

Delovno mesto za socialno delavko

Devinsko-nabrežinska občina razpisuje na osnovi kolokvija, študijskih naslovov in službenih izkušenj javno selekcijo za sestavo prednostne lestvice za začasno zaposlitev socialne delavke/socialnega delavca. Znanje slovenščine je obvezno.

Županstvo devinsko-nabrežinske občine bo sprejemalo prošnje na neolkovanem papirju do 21. julija 1988. Za morebitne informacije in za dvig razpisa se zainteresirani lahko obrnejo na občinski urad za stike z javnostjo in prevajanje - telefon 200-421, interna številka 17.

Po načrtu Deželnega centra za storitve

Mali in srednji podjetniki morajo poenotiti delovanje

V Centru za znanstvene in tehnološke raziskave so v teh dneh predstavili načrt Deželnega centra za storitve. Razgovora se je udeležilo okrog 60 lastnikov malih in srednjih podjetij ter ravnateljev tehnoloških laboratorijev, ki delujejo v deželi Furlaniji-Juljski krajini.

Načrt Deželnega centra za storitve je za podjetnike zelo pomemben in teži k čim večjemu poenotenju delovanja podjetij na mednarodni ravni, predvsem kar zadeva pravilnike in izstavljanje uradnih listin. Treba je namreč upoštevati, da se vedno bolj približuje leto 1992, ko naj bi prišlo do enotnega tržišča v državah, ki so vključene v EGS. Podjetja se morajo torej v naslednjih štirih letih čimbolj približati proizvodnemu sistemu gospodarsko najmočnejših evropskih držav. Če mali in srednji podjetniki ne bodo upoštevali tega pravila, bo lahko poenotenje tržišč zakrivilo njihov propad.

Ker se Deželni center za storitve zaveda, da je za rešitev tega problema potrebna predvsem informacija, je na svojem sedežu v Centru za znanstvene in tehnološke raziskave predstavil številnim podjetnikom svoj širokopotezni načrt. Predvsem bo malim in srednjim podjetnikom nudil vse potrebne podatke in nasvete ter jih seznanil z evropskimi proizvodnimi sistemi, obenem pa jih bo skušal usmeriti v medsebojno sodelovanje z laboratoriji in uradi, ki izstavljajo uradne listine v naši in v drugih italijanskih deželah. Poleg tega pa bo Deželni center nudil podjetni-

Domači in pordenonski šolarji Pred zaključkom šolskega leta so nas obiskali v uredništvu

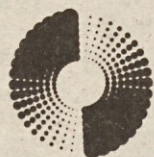
V kronistični mapi nam je ostalo še nekaj posnetkov, ki jih je naš fotograf napravil ob tolikih obiskih v našem uredništvu. Šolarji so že dober mesec na zasluženih počitnicah, mi pa se vrnimo na konec šolskega leta, ko so nas obiskali učenci 4. in 5. razreda osnovne šole Fran Venturini iz Boljunca...

...učenci višjih razredov osnovne šole Oton Župančič od Sv. Ivana, ki so jih seveda spremljali učitelji...

...in zajetna skupina srednješolcev iz Pordenona, ki med obiskom v Trstu niso spregledali obstoja naše manjšine in njenega dnevnika

SINCROTRONE TRIESTE

ZADRUŽNA DELNIŠKA DRUŽBA LA SINCROTRONE TRIESTE, KI JE ZADOLŽENA ZA IZGRADNJO SVETLOBNEGA POSPEŠEVALNIKA »ELETTRA« V TRSTU.

IŠČE INŽENIRJA

Z DIPLOMO IZ ELEKTRONIKE ALI ELEKTROTEHNIKE. KANDIDAT NAJ BI IMEL DELOVNE IZKUŠNJE NA PODROČJU JAKEGA TOKA ZA NAPAJANJE MAGNETOV SVETLOBNEGA POSPEŠEVALNIKA ALI PA NAJ BI GA TO PODROČJE ZANIMALO. KANDIDAT NE SME IMETI VEČ KOT 30 LET (KODEKS MP/TC/04).

DIPLOMATA IN TEHNIKA

NA ZNANSTVENO-TEHNIČNEM PODROČJU Z IZKUŠNJAMI NA SISTEMIH SOFTWARE REAL-TIME. PREDNOST BODO IMELI KANDIDATI, KI OBVLADAJO OPERATIVNE SISTEME REAL-TIME IN SISTEM UNIX TER KRAJEVNE MREŽE ETHERNET ALI TOKEN-RING IN POZNAJO KOMUNIKACIJSKE PROTOKOLE, KOT SO ISO/OSI ALI TCP/IP (KODEKS MP/TC/05).

ELEKTRONSKEGA IZVEDENCA

Z IZKUŠNJAMI NA PODROČJU NAČRTOVANJA HARDWARE ZA SISTEME, KI IMAJO ZA OSNOVO MIKROPROCESORJE. PREDNOST BODO IMELI KANDIDATI Z IZKUŠNJAMI NA SISTEMIH VME (KODEKS MP/TC/05).

ZAHTEVA SE DOBRO ZNANJE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

KANDIDATI NAJ NAKASNEJE DO 30. JULIJA 1988 POŠLJEJO PROŠNJO Z VSEMI PODATKI O NJHOVIH DELOVNIH IZKUŠNJAH IN Z VSEMI INFORMACIJAMI, KI SE JIM ZDIJO POTREBNE NA:

SINCROTRONE TRIESTE
PERSONALNI ODDELEK, 34012 TRST, PADRIČE 99

V PROŠNJI JE TREBA NAVESTI TUDI ŠTEVILKO KODEKSA, NA KATEROGA SE PROŠNJA NANAŠA.

GLASBENA ZADRUGA ARS NOVA
GLEDALIŠKA ZADRUGA NOVI TRŽAŠKI TEATER
POD POKROVITELJSTVOM OBČINE DEVIN-NABREŽINA

priredita

DANES, 15. t. m., ob 21. uri na trgu v MAVHINJAH

OPROSTI, NE JURIŠ?

kabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča

koncerti

VERDI
Festival operete - Poletje 1988. Do 10. avgusta se bodo v Trstu, v organizaciji občinskega gledališča Verdi, zvrstile tri operete: Straussov NETOPIR, Dostolova KLIVIA in Leharjeva VESELA VDOVA.

Pri blagajni gledališča Verdi so na razpolago vstopnice za premiero Dostolove operete KLIVIA, ki bo nocoj ob 20.30. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi.

Jutri ob 20.30 sedma in zadnja predstava Straussove operete NETOPIR.

razstave

Na sedežu Turistične ustanove v Sesslanu bodo danes ob 18.30 odprli razstavo skulptur in risb slikarja SERGIA CALIERIJA.

V Kraški galeriji v Repnu 31 je na ogled od 17. julija razstava akademske slikarke Vere TERSTENJAK-JOVICIC.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA.

V galeriji Cartesius je na ogled razstava slikarja Antonia GUACCIJA. Razstava bo odprta po običajnem urniku še jutri.

V tržaški Občinski galeriji je na ogled razstava ljubljanskega slikarja Štefana GALIČA.

V galeriji Moderna (Galerija Rossoni) je na ogled razstava slikarke Lide DEL PICCOLO JOPPOLO.

kino

ARISTON - 21.30 *La mia vita a quattro zampe*, Šved. 1987; r. Lasse Hallstrom; i. Anton Glanzelius, Tomas von Bromsen.

EXCELSIOR I - 17.45, 22.15 *Arancia meccanica*, fant., ZDA, 1971, 137', r. Stanley Kubrick; i. Malcolm McDowell, Patrick Magee, □□.

EXCELSIOR II - 17.45, 22.15 *Milagro*, ZDA, 1988, r. Robert Redford, i. Sonia Braga, Christopher Walken.

NAZIONALE I - 17.00, 22.00 *Come amare tre donne, renderle felici e uscire vivi*, Za vsakogar.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 *Play boy in prova*, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 *Amore dal vivo*, porn., □□.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 *Il colonello Redi*, kom., Madž./ZRN; r. Istvan Szabo, i. K. M. Brandauer, G. Landgrebe.

FENICE - 17.00 *Indiana Jones*, nato nastop orkestra ter komikov Cicilla in Galdina.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 *Miracolo sull'ottava strada*, fant., ZDA; r. M. Robbins; i. H. Cronyn, J. Tandy.

MIGNON - 16.30, 22.00 *Bigfoot e i suoi amici*, pust., ZDA; r. W. Dear; i. J. Lithgow, M. Dillon.

LJUDSKI VRT - 21.15 *Basil, l'investigatopo*, ris., ZDA 1986; prod. Walt Disney.

EDEN - 16.00, 22.10 *Una scatenata moglie insaziabile*, porn., i. Lady Godiva, □□.

VITTORIO VENETO - Zaprt do 1. avgusta.

CAPITOL - 17.00, 22.10 *L'implacabile*, pust., ZDA; r. P. M. Glaser; i. A. Schwarzenegger, M. C. Alonzo.

LUMIERE FICE - 20.00, 22.00 *Un mercoledì da leoni*, dram., ZDA 1982; r. John Milius; i. Jean-Michel Vincent, William Katt.

ALCIONE - Zaprt do 1. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 *Marina, i desideri di una nobildonna*, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Mirku se je pridružil bratec

VASILIJ

Sonji in Zdravku čestita, novorojenčku pa vošči vse najboljše

ŠZ Gaja

Med formulami blesti nova zvezda

dr. LORIS TAVČAR

Zveste

Marisa, Giuliana, Neva, Marina

čestitke

BORIS REBULA iz Slivnega praznuje danes svoj 18. rojstni dan. Mnogo zdravja in sreče v življenju mu želijo mama, tata in brat Marko.

FABIO OLENIK je uspešno opravil poklicno šolo, ALEŠ SALVI in DAVID NOVAK pa sta uspešno maturirala na srednji šoli. Iskreno jim čestita KD Primorsko - Mačkolje.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

včeraj - danes

Danes, PETEK, 15. julija 1988
VLADIMIR

Sonce vzide ob 5.30 in zatone ob 20.51 - Dolžina dneva 15.21 - Luna vzide ob 6.40 in zatone ob 22.03.

Jutri, SOBOTA, 16. julija 1988
KARMEN

PLIMOVANJE DANES: ob 5.13 najnižja - 64 cm, ob 12.07 najvišja 37 cm, ob 17.24 najnižja - 7 cm, ob 22.46 najvišja 38 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26,8 stopinj, zračni tlak 1010,1 mb narašča, veter jug 16 km na uro, vlaga 67-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniele Petronio, Alessandro Scialpi, Luca Lopardo, Ryan Starc, Lara Tonini, Paolo Zanot, Sara Chrostowska.

UMRLI SO: 81-letni Giovanni Pockaj, 88-letni Nazario Bonazza, 81-letni Luigi Fedel, 89-letna Erminia Herman, 84-letna Orsolina Zaro, 85-letna Orsolina Poznik, 86-letna Paola Cellich, 70-letni Gino Cicutto, 85-letna Anna Birs, 53-letna Loredana Del Piero, 62-letni Paolo Lanzillotti, 21-letna Monica Cammarata, 85-letni Cosmo Perossa, 64-letna Giuliana Dolinar, 79-letni Bruno Stagnaro, 54-letni Giorgio Schergna, 91-letna Maria Valencic, 87-letna Maria Buttinar.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 11. julija,

do sobote, 16. julija 1988

Dnevna služba - od 8.20 do 19.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul.

Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul.

Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

ZSKD obvešča, da so uradi odprti vsak dan od 8. do 14. ure, ob ponedeljkih in četrkih tudi popoldne od 15.30 do 18.30.

SK Devin - kajakaška sekcija prireja od 18. do 22. julija začetniški tečaj kajaka v Sesslanskem zalivu in na Soči. Za informacije in vpisovanje telefonirati na št. 200236 - 200358 - 220718.

Šolsko skrbništvo v Trstu obvešča, da so v ministrski okrožnici št. 187 (z dne 5. julija 1988) objavljeni pogoji za vključitev v stalež učnega in neučnega osebja, za katere velja zakonski odlok št. 140 (z dne 3. julija 1988). Interesenti morajo predložiti prošnje za vključitev v lestvico na Skrbništvo, in sicer najkasneje do 6. avgusta letos.

Na sedežu Šolskega skrbništva so objavljene časne lestvice suplentov za šolsko leto 1988/89, ki so bile že izčrpane. Čas za morebitne prizive poteče jutri, 16. t. m., vse informacije pa dobite na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Carducci 8.

V spomin na Danila Pilata darujeta Zora in Miro Mozetič 15.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Ivana Tretjaka darujeta Viljem Sirk z družino 20.000 lir ter Mario Turel z ženo 20.000 lir za popravilo kriškega Ljudskega doma.

V isti namen darujeta Marcello in Jole 20.000 lir za kriško sekcijo upokojencev CGIL.

V spomin na Ivana Tretjaka daruje družina Karmela Tretjaka (Križ 243) 50.000 lir za vzdrževanje kriškega spomenika padlim v NOB in 50.000 lir za dekliški zbor Vesna.

Namesto cvetja na grob Danila Pilata darujejo družine Rolič, Čuk, Kocman, Mezgec in Volpi 75.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju in 75.000 lir za Glasbeno matico.

menjalnica

Ameriški dolar	1355.—
Nemška marka	739.—
Francoski frank	218.—
Holandski florint	655.—
Belgijski frank	34,80
Funt šterling	2290.—
Irski šterling	1972.—
Danska krona	191.—
Grška drachma	8,75
Kanadski dolar	1100.—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

GEORGE DANDIN

ALI

KAZNOVANI SOPROG

režija Dušan Mlakar

PREDSTAVE NA PROSTEM

DANES, 15. t. m. - BAZOVICA

v nedeljo, 17. t. m. - PROSEK

v torek, 19. t. m. - TREBČE

ZAČETEK PREDSTAV OB 21. URI

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

mali oglasi

OSMICO ima odprto Mario Milič, Repnič št. 39.

NA OPČINAH pri Kvrčičevih je odprta osmica. Vabljeni!

OSMICO je odprla Sonja Štrajn v Mačkoljah - Križpot št. 84. Toči črno in belo vino.

OSMICO ima "Duhtar" v Saležu in vabi vse na obisk.

PRODAM pritlikline za avtomobil fiat uno: sedežne prevleke, zunanje vzvratno ogledalce za desno stran ter dodatne zasteklitve za sprednja vrata. Tel. 0481/520484.

PRODAM peugeot 205 junior, letnik 1987, prevoženih 16.700 km. Za informacije tel. 200512 v večernih urah.

PRODAM nova aluminijasta vrata, mere: višina 1,05 m x širina 1 m. Tel. 281920.

PRODAM motor aprilja ETX 350 v zelo dobrem stanju. Prevoženih 13.000 km, letnik 1986, za 4.000.000 lir. Tel. 220676.

UGODNO PRODAM nov štedilnik, 25.400 kal., za centralno ogrevanje s kurjavo na trda goriva. Tel. 228800.

PRODAM tri litografije Bogdana Groma (1957). Tel. 213267 od 13. do 15. ure.

KUPIM stanovanje na Opčinah. Tel. 213267 od 13. do 15. ure.

GORIŠKA komercialna firma išče uradnika/co z večletno prakso v zunanji trgovini. Zahteva se znanje srbohrvaškega in angleškega jezika, poleg italijanskega in slovenskega. Pismene ponudbe na uredništvo Primorskega dnevnika v Gorici, Ul. XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Zunanja trgovina".

V JUGOSLAVIJI, 2 km od mejnega prehoda Gorjansko, prodajamo zazidljivo zemljišče 5.500 kv. m z obstoječim vikendom. Tel. 44294.

CVETLIČARNA ANGELA iz Boljunca obvešča cenjene stranke, da bo zaprta od 18. julija do 22. avgusta.

PEKARNA ČOK/KRIŽNIC na Opčinah. Narodna ul. 57, išče pekarskega vajenca. Tel. na št. 213645 ob delovnem času.

V JADRANOVU - 5 km po Kraljevici - si lahko rezervirate svoj vikend ali daljše letovanje in lepem, mirnem okolju, z razgledom in kristalno čistim morjem, v enoposteljnih, dvo- ali tri-posteljnih sobah, če telefonirate od 21. do 22. ure vsak dan na št. 003851/797102 - Marija Suvajac, put Percin 1 ali v Trst tel. št. 820630 od 13. do 14. ure.

FANT, ki obiskuje strokovno zidarsko šolo, išče delo za poletno prakso. Tel. v jutranjih urah na št. 774912.

25-LETNO DEKLE išče delo kot hišna pomočnica (tudi kot stalna: ponoči in podnevi). Tel. 228834 ob uri kosila.

FANT, elektromehanič, z opravljenim vojaškim rokom in vozniškim dovoljenjem D, išče zaposlitev. Tel. 281248.

ZGUBIL se je pišček bele barve med Repnom in Zagradcem. Najditelju nagrada. Tel. 227284 ali 251074.

prispevki

V spomin na Danila Pilata darujeta družini Košuta-Jagodic 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob obletnici smrti Stane, Zofije, Vide in drugih članov družine Škerlj daruje brat 100.000 lir za Sklad M. Čuk in 100.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Štefanije Ivančič darujeta Marija in Pina Blažina 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

Furlan daruje 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovcu.

Namesto cvetja na grob drage Meri Furlan-Čok iz Kopa daruje Olga Petelin 50.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Danila Pilata darujejo družine Rolič, Čuk, Kocman, Mezgec in Volpi 75.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem in 75.000 lir za Glasbeno matico.

14. 7. 1988

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

filmi na tv zaslonu

kinoateljce

MR. KLEIN — Mr. Klein, It.-Fr. 1976.

Režija: Joseph Losey. Igrajo: Alain Delon, Jeanne Moreau, Suzanne Flou, Michel Lonsdale.

Nocoj, ob 22.20, na RETE 4.

Psihološki film. Ameriško-evropski režiser Joseph Losey je z italijanskim scenaristom Francom Solinasom izpostavil dokaj vzburljivo in napeto zgodbo o nacističnem preganjanju francoskih Židov. Za izhodišče njenemu neobičajnemu in problemskemu prikazu »holokavsta« sta režiser in scenarist izbrala dvoumni lik nekega pariškega starinarja. *Gospod Klein* je na začetku ciničen in nič hudega sluteč prepuščevalc dragocenosti preganjanj Židov, kasneje pa potegnejo tudi njega v strahovito mrežo nacističnih preganjancev. Loseyev film je tako po eni strani spektakularna in prizadeta kronika o splošnem in množičnem zločinu, po drugi pa nemočna tragedija posameznika, ki se iz nerazložljivih višjih razlogov (banalne anagrske istoimenskosti z židovskim partizanskim aktivistom) znajde v karkovskem žrelu brezizhodnega uničenja. Odtujenega in obupanega protagonista igra zreli Alain Delon, ki ima tudi zaslug, da je finansiral ta zanimiv filmski projekt.

QUALCOSA CHE VALE — Something of Value — Nekaj, kar velja, ZDA 1957.

Režija in scenarij: Richard Brooks. Igrajo: Sidney Poitier, Rock Hudson, Dana Wynter, Wendy Miller.

Nocoj, ob 23.15, na Canale 5.

Dramatični film. Mladi belec Rock Hudson in temnopolti Sidney Poitier, ki sta odrasla skupaj, se znajdeti na sovražnih taborih, ko se vname v Keniji splošni upor črnškega osvobodilnega gibanja Mau-Mau proti evropskim kolonom. V srditih in krvavih spopadih umre Poitier, zato v imenu starega prijateljstva Hudson vzame k sebi malega sinčka pokojnega prijatelja.

Angažirani in napredno usmerjeni ameriški režiser Richard Brooks je poskusil obravnavati istočasno zapleteno vprašanje rasizma in dekolonizacije z obeh vidikov: tako, da je prikazal skrajnosti gibanja Mau-Mau, a tudi nasilje in napačno zadržanje belih priseljencev.

IL GRANDE SONNO — The big sleep — Veliki sen, ZDA 1946.

Režija: Howard Hawks. Igrajo: Humphrey Bogart, Lauren Bacall, Martha Vickers, Dorothy Malone.

V nedeljo, 17. julija, ob 14. uri, na RAI 1.

Filmska kriminalka. Zasebni policaj Philip Marlowe (Bogart) išče po naročilu bogatega klienta fotografije, ki prikazujejo klientovo hčer v »nedovoljeni« drži. Sledijo seveda kot običajno številni umori in skrivnostne mahinacije, ki jih tudi sam Marlowe le s težavo razreši. Pri tem mu stoji ob strani druga klientova hči, sijajna Laureen Bacall, v katero se cinični detektiv zaljubi.

Za zapleteno zgodbo, ki je baje ni docela razbral niti sam režiser Howard Hawks, je istoimenski roman Raymonda Chandlera. Vendar ni nujno v celoti osvetliti kitajske škatle in skritih zvez Chandlerjevega zapleta. Zlasti za gledalca je zanimivejša splošno somračno vzdušje, akcijska napetost, humor in čudna enigmatična psihologija junakov, ki so si hkrati prijatelji in sovražniki. Absolutna protagonista Hawksove »črne zgodbe« sta Bogart in Bacallova, umetniški in obenem tudi življenjski par, ki sta enkratno upodobila tudi drugi Hawksov film, ki bo prav tako na sporedu RAI 1, v soboto, 16., ob 14. uri. To je eksotično-pustolovsko delo

Acque del sud iz leta 1944, ki ga je Hawks priredil po znanem Hemingwayevem tekstu *Imeti ali ne imeti*.

OBIETTIVO BURMA! — Objective Burma — Objektiv Burma, ZDA 1945.

Režija: Raoul Walsh. Igrajo: Erroll Flynn, George Tobias, John Alvin, William Prince.

V torek, 19. julija, ob 14.15, na RAI 1.

Vojni film. Skupina ameriških padalcev ima nevarno nalogo, da uniči japonsko radarsko postajo sredi burmske džungle. Ameriški komandosi uspešno opravijo ta podvig, a Japonci jih zasledujejo pri umiku...

Raoul Walsh (1892) je mnogostranski ameriški režiser, ki je neločljivo povezan s samim začetkom (kot Griffithov igralec in asistent) in tudi z vso zlato dobo hollywoodske tovarne sanj. V svoji dolgi karieri (preko 100 naslovov od 1912. do 1964. leta) morda ni izoblikoval izrazito svojkega avtorskega sveta, je pa vselej pokazal velik smisel za filmsko pripovedovanje in spektakel v akcijskih komedijah in melodramah, pa tudi v pustolovskih vesternih in vojnih filmih, za katere je bil nedvomno izreden specialist.

PESEM JE ROJENA — A song is born, ZDA 1948.

Režija: Howard Hawks. Igrajo: Danny Kaye, Virginia Mayo, Hugh Herbert, Steve Cochran.

V sredo, 20. julija, ob 20.05, na RTV Ljubljana.

Glasbeni film. Ljubljanska tv je pred nedavnim začela predvajati ciklus filmov ameriškega komika Dannyja Kaya. Slavni igralec, pevec in plesalec (1913), ki je sicer ruskega porekla, je tu oblekel resna oblačila akademskega muzikologa, ki se zanima za jazzovsko glasbo. Kaye pripravlja enciklopedijo jazza in ker mu manjka ustreznega praktičnega znanja o igranju jazz, začne obiskovati nočne klube, v katerih igrajo to glasbo. Tako se seznani z znanimi glasbeniki (Louis Armstrong, Lionel Hampton, Charlie Barnet, Benny Goodman) in s šarmantno jazz pevko (Virginia Mayo). Za mlado žensko skrbi cela sedmerica akademikov in, ko se zaplete v nevarno pustolovščino z brezobzirnim kockarjem, ji akademiki priskočijo na pomoč.

ANNI DI PIOMBO — Die bleierne Zeit — Svinčeni čas, ZRN 1981.

Režija: Margarete Von Trotta. Igrajo: Jutta Lampe, Barbara Sukowa, Rüdiger Vogler, Verence Rudolph.

V četrtek, 21. julija, ob 22.30, na RETE 4.

Politični film. S tem delom je zahodnonemška režiserka Margarete Von Trotta prejela zlatega leva na beneškem festivalu in odprla živahno razpravo o »svinčnih letih« skrajnolevega terorizma tako v ZRN kot v Italiji. Zlati lev je bil povsem zaslužen, saj je Von Trotta z veliko humanostjo in pogumom predstavila dramatično zgodbo sester Enslin: pokončne in drzne teroristke Gudrun, ki je bila povezana s skupino Baader-Meinhof in je v nepojasnjenih okoliščinah umrla v zaporu Stammheim, ter na videz mirne, a vztrajne sestre Christiane, ki se kot zavzeta feministična publicistka loti po sestrični smrti raziskovati mračno zakulisje skrivnostnih smrti (umorov ali samomorov?) nemških teroristov v posebnem zaporu v Stammheimu.

Mimo razmisleka o odnosu Von Trottove do obravnavanega problema je še posebej prepričljiva in pretresljiva njena občutena »družinska kronika« razmerja med sestrami. Na širše politični ravni razmišljanja pa je zelo učinkovito Von Trottovo zgodovinsko uokvirjanje in povezovanje sodobnosti (terorizma) s preteklostjo (nazizmom).

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

Scorpions - Savage Amusements LP

Tako v Avstriji kot tudi v Nemčiji je zelo razširjen heavy metal. Vsak koncert še tako majhne in neobgljene skupine, ki goji to glasbeno zvrst, je poglavje zase, za ljubitelje in fanse nasploh pa edinstveno doživetje. Dolgi lasje, spačeni obrazi, do zadnjega kotička telesa poslikana koža, škornji - vse to so modne značilnosti privrženecv heavy metala, ki si zadnje čase utira pot v najprestižnejše mednarodne lestvice. Srd in divje obnašanje na odru, električna kitara nabita do skrajnosti in nenehno udrihanje bobnov skupaj z basom - pa so bile glasbene značilnosti in v začetku edine variante heavy metala, ki se je s časom spremenil, obogatil in popestril.

Med najvidnejše predstavnike heavy revolucije spadajo Nemci Scorpions, ki so že vrsto let prisotni na evropski in na ameriški glasbeni sceni. Skupina prihaja iz Hannovra in je pred kratkim izdala nov album *Savage Amusements*, ki ga bodo, oziroma so ga metalci odlično sprejeli, saj vsebuje vrsto zelo lepih in melodičnih pesmi, ki jih oddajajo vse mogoče radijske postaje.

Druge pesmi so: *Don't Stop At The Top*, *Rhythm Of Love*, *Passion Rules The Game*, *Media Overkill*, *Walking On The Edge*, *We Let It Rock*, *You Let It Roll*, *Every Minute*, *Every Day*, *Love On The Run*, *Believe In Love*.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute... 14.00 Portomatto (2. del) 14.15 Film: L'avventuriero di Macao (krim., ZDA 1952, r. Josef Von Sternberg, i. Robert Mitchum, Jane Russell) 15.30 Risanka: Grisù il draghetto 16.00 Glasbena oddaja: Nočni rock 17.05 Nadaljevanka: Il grande oceano di capitan Cook (5. del) 18.05 Danes v Parlamentu 18.10 Film: Bella ma pericolosa (kom., ZDA 1953, r. Lloyd Bacon, i. Robert Mitchum, Jean Simmons) 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Francis il mulo parlante (kom., ZDA 1950, r. Arthur Lubin, i. Donald O'Connor, Patricia Medina) 22.00 Dnevnik 22.10 Variete: Estate '88 23.10 Glasbena oddaja: Nočni rock - George Michael 0.15 Dnevnik - zadnje vesti	11.50 Nadaljevanka: Olenka (po A. Čehovu, r. Alessandro Brissoni, i. Osvaldo Ruggieri, Paolo Carlini, 1. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.30 Dnevnik 14.40 Variete: Il piacere dell'estate 16.50 Film: Quel meraviglioso desiderio (kom., ZDA 1948, r. Robert B. Sinclair, i. Tyrone Power, Gene Tierney) 18.15 Oddaja iz Parlamenta 18.20 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: Un caso per due 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Aktualno: 3 minuti per me 20.35 Variete: Cocco (vodi Gabriella Carlucci) 21.50 Dnevnik 22.05 TV drama: L'anitra selvatica (po H. Ibsenu, r. Henri Safran, i. Liv Ullmann, Jeremy Irons, Lucinda Jones) 23.45 Dnevnik - zadnje vesti 23.55 Glasbena oddaja: Umbria jazz '88 - Jerry Mulligan	14.00 Deželni dnevnik 14.10 Glasbena oddaja: Bernstein dirigira Johannes Brahmsa (Akademsko uvertura v c-molu in Serenada št. 2 v A-duru, izvaja Dunajski filharmonični orkester) 15.10 Dokumentarec: Opazovati naravo - V ptičjem letu 16.30 Šport: kolesarstvo (prenos iz Kallabrije) 16.55 Kolesarstvo: Tour de France (neposredni prenos) 18.45 Športni dnevnik: Derby 19.00 Dnevnik in deželne vesti 19.45 Rubrika: 20 let prej - Drobci 20.00 Dokumentarec: Ob tisočletnici pokristjanjevanja v Rusiji (3. del) 20.30 Aktualna oddaja: Javni prostor v zelenju 22.00 Dnevnik - nocoj 22.20 Javni prostor v zelenju (2. del) 23.15 Kulturna oddaja: Una sera, un libro - Le confessioni di un italiano (Ippolito Nievo) 23.30 Dnevnik - zadnje vesti, nato jahanje (prenos iz Grosseta) 23.45 Rubrika: 20 let prej - Drobci	14.55 Video strani 15.10 Tednik (pon.) 16.10 Poletna noč (pon.) 18.40 Nanizanka: Grizli Adams 19.05 Risanka 19.18 Vremenska napoved 19.24 TV Okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 19.59 Zrcalo tedna 20.20 Nanizanka: Cagney in Lacey 21.05 Dokumentarna serija: Na krilih vetra - Galapaško otočje 21.50 Dnevnik 22.05 Poletna noč, vmes ameriška nadaljevanka Napoleon in Josephine (r. Richard T. Heffron, i. Armand Assante, Jacqueline Bisset, Jean-Pierre Stewart, 1. del) 23.55 Informativna oddaja za tujce 24.00 Film: Padec upornih angelov (dram., It. 1981, r. Marco Tullio Giordana, i. Clio Goldsmith, Vittorio Mezzogiorno, Yves Beny-ton) 1.40 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Nogomet: Superpokal Amerike (pon.) 17.00 Kolesarstvo: Tour de France (neposredni prenos iz Grenobla) 18.00 Športna oddaja: Juke box 18.30 Šport spektakel 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: TRST — Razgovori med strankami pred zasедanjem deželnega sveta GORICA — O vpisu v slovenske šole GORICA — Ob letošnjem mednarodnem festivalu folklorne tudi svetovni simpozij TRST — Clivia - druga letošnja opereta TRST — Cirkus je privlačen 19.30 TVD Stičiče 20.30 Nogomet: finale za superpokal Amerike 22.30 TVD Vsedanes 22.40 Boks: Olympic trials - selekcija olimpijske ekipe ZDA (prenos iz Indianapolis)
CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.15 Nanizanka: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vite, 9.30 General Hospital, 10.30 Strega per amore 11.00 Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom 12.30 Nanizanka: Hotel 13.30 Nad: Sentieri 14.30 Nan: Dottor Kildare 15.00 Film: Hanno ucciso Vicky (dram., ZDA 1953, r. Harry Horner, i. Jeanne Crain, Jean Peters) 17.00 Nanizanka: Il mio amico Ricky, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 I cinque del quinto piano 18.30 Kvizi: Tuttinfamiglia, 19.10 Cantando cantando, 19.50 Tra moglie e marito 20.30 Variete: Festival 22.30 Kvizi: Passiamo la notte insieme 23.15 Film: Qualcosa che vale (dram., ZDA 1957, r. Richard Brooks, i. Rock Hudson, Dana Wynter) 1.25 Nanizanka: Spy Force	Anton Giulio Majano, i. Lia Amanda) 11.00 Nanizanka: Giorno per giorno, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moore, 12.30 Dottori con le ali, 13.30 In casa Lawrence 14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Executive Suite, 17.30 Febbre d'amore 18.30 Nanizanka: Ironside, 19.30 Attenti a quei due 20.30 Film: L'abominevole dottor Phibes (srh., VB 1971, r. Robert Fuest, i. Vincent Price, Joseph Cotten) 22.20 Film: Mr. Klein (dram., It. 1976, r. Joseph Losey, i. Alain Delon, Ray Danton) 0.45 Nanizanka: Petrolcelli, 1.40 Vegas	14.00 Glasbena oddaja: Dee-jay Beach 15.00 Nanizanka: Hardcastle & McCormick 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Alice, Fiorellino, Kolby, Il tulipano nero 18.00 Nanizanka: Gemelli Edison, 18.30 Skippy il canguro, 9.00 Chips 20.00 Risanka: Una per tutte, tutte per una 20.30 Film: Dio perdona io no! (vestern, It.-Sp. 1967, r. Giuseppe Colizzi, i. Terence Hill, Bud Spencer) 22.50 Nanizanka: Sulle strade della California, 23.30 Star Trek, 0.50 Ai confini della realtà, 1.20 Taxi, 1.50 Giudice di notte	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 9.10 Glasbeni listi; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert Simf. orkestra RTV-LJ (dir. Robert Gutter); 11.30 Poldnevniški program; 12.00 V filmskem svetu; 12.40 Beleška; 13.20 Srečanje oktetov Primorske; 13.40 Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Popoldanski zbornik; 14.10 Časovna kovačnica; 16.00 Odhajanja; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi.	13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia LJ; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Jugoton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dan-ce parade; 18.35 Popevke po telefonu.
RETEQUATTRO		TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: Il santo 9.15 Film: Una donna prega (dram., It. 1953, r.		(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezer-virano za; 11.05 Koncert klasične glas-be; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba jugoslovanskih narodov; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 V studiju; 18.00 Ansambel Trim; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovcem po svetu; 23.05 Lit. noktur-no; 23.15 O morju in pomorščakih.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Poletni program Radia Koper; 7.45 Pošljaj ti razglednico; 8.00 Otroški spored; 8.20 Popevka tedna; 8.40 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Razglednica iz Umaga; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Pika na i; 14.00 S polno paro; 14.40 Popoldne; 15.00 Kulturna in umetnost; 16.00 Popevka tedna; 16.05 Glasba; 16.50 Pismo iz...; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Arenaturist; 18.30 Opereta.
				RADIO OPČINE
				10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Poletni nočni val, nato Nočna glasba.

V polnem teku mednarodno tekmovanje Seghizzi

Danes zvečer nagrajevanje zborov za polifonsko petje

Zares prijetno je bilo poslušanje malih vokalnih skupin v sredo, prvi dan letošnjega mednarodnega natečaja pevskih zborov Seghizzi. Številne poslušalce, v glavnem sicer pevce drugih zborov, ki sodelujejo na goriškem tekmovanju, je morila le vročina, ki smo jo ta dan imeli v Gorici. Le škoda, da na tem delu tekmovanja ni slovenskih skupin. Ko so se pri društvu Seghizzi prvič lotili te zvrsti je na tekmovanje prišlo kar precej slovenskih oktetov ter drugih manjših skupin. Potem pa je našim zborom kar odklenalo. Ni jih več v Gorico. Zakaj?

Sinoči pa so se na odru v veliki telovadnici UGG zvrstili številčno močnejši zbori. Danes popoldne se bo tekmovanje zborov nadaljevalo, vedno s polifonsko glasbo. Ob 16. uri nastopijo Kantorei Graz, ki jih vodi Karl Schmelzer Ziringer, ženski zbor iz Jambola (Bolgarija), ki ga vodi Vasil Sejtanov, Virag Benedek iz Nagykazsiz (Madžarska), ki ga vodi Julia Stimecz, Corale Città di Parma, ki ga vodi Mario Fulgoni ter Vilnius iz Vilnusa (SZ), ki ga vodi Adolfas Krogeras.

Drevi ob 20.30 bo v isti dvorani zaključni koncert polifonske glasbe. Nagradili bodo najboljše zore v vseh kategorijah. Ti bodo tudi nastopili.

Jutri pa bodo na vrsti isti zbori, ki so tekmovali že včeraj in tisti, ki tek-

mujejo danes. Tokrat bodo peli priljubljene ljudske pesmi vsakega naroda. To petje je za širšo publiko privlačnejše od polifonskega. Zbori bodo začeli tekmovali že ob 9. uri dopoldne, nadaljevali bodo ob 15.30. Zaključni koncert pa bo jutri zvečer, ob 20.30. Razdelili bodo tudi nagrade.

Jutri zvečer bodo zastopniki društva Seghizzi obrazložili Veliko nagrado Evrope, za katero so se domenili prireditelji zborovskih tekmovanj v Arezzu, Toursu, Debreczenu in Gorici. Prvič jo bodo letos podelili v Arezzu, zatem leto za letom, v enem drugem od goriških štirih krajev.

Poletni praznik v Sovodnjah

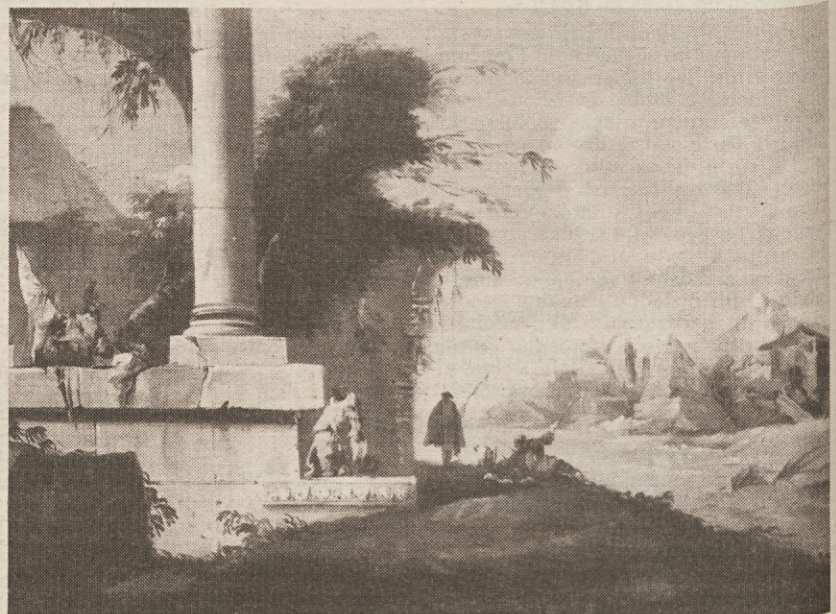
Na prireditvenem prostoru v Sovodnjah se bo jutri, v soboto, ter v nedeljo, nadaljeval poletni praznik, ki ga prirejajo Mladinski odsek Kulturnega društva Sovodnje ter še nekatera druga vaška društva.

Domačini bodo praznik izkoristili, da svečano otvorijo nove balinarske steze. Nekoč je bilo balinanje v naših krajih zelo razširjena oblika rekreacije. Skoro je ni bilo gostilne, kjer ne bi imeli ene ali več balinarskih stez. Tako je bilo tudi v Sovodnjah. Balinanje je bilo kasneje delno opuščeno. Ostala so le balinišča v nekaterih gostilnah, običajno tam, kjer je bil tudi gostilničar navdušen balinar. V kulturno-športnem centru na Vrhu so uredili dve balinarski stezi, na katerih je vedno veliko igralcev. Sedaj so nekaj podobnega uredili tudi v Sovodnjah.

Jutri, v soboto, se bodo tekmovalci zbrali že ob 8. uri zjutraj. Ob 8.30 bodo svečano otvorili balinarske steze, ob 9. uri bo začetek turnirja, ki se bo odvijal tako na igriščih v Sovodnjah kot v tistih na Vrhu. 4 ekipe bodo igrale v Sovodnjah, 4 pa na Vrhu. Finale bo seveda v Sovodnjah v popoldanskih urah. Na turnirju bodo sodelovale ekipe z Vrha, iz Štandreža, iz Renč, iz Šempetra, iz Nove Gorice, iz Solkana ter dve iz Sovodenj.

Jutri zvečer bo v Sovodnjah tekmovanje v briškoli z bogatimi nagradami. Nagradili bodo tudi udeležence balinarskega turnirja. Tako v soboto zvečer kot tudi v nedeljo bo na sporedu ples. Pijače in dobre hrane bo dovolj za vse.

Tudi letos veliko obiskov razstave na goriškem gradu

V pičlem mesecu dni si že je nad 10.000 ljudi ogledalo razstavo »Capricci veneziani del Settecento«, ki jo je goriška občina v začetku junija odprla v grajskih dvorinah. Razstavljenih je nekaj sto likovnih stvaritev beneških mojstrov 18. stoletja, kot so Canaletto, Guardi, Visentini, Tiepolo, Bellotto in drugi, znani po njihovih delih, ki prikazujejo vsakdanje življenje v Benetkah. Gre za že četrto razstavo del teh umetnikov, ki je bila prirejena na goriškem gradu v tem in prejšnjih treh letih. Tudi to razstavo je uredil Dario Succi, priznan kritik tega obdobja, ki je zaslovel tudi drugod v Italiji, saj ga vabijo, da prireja razstave tudi v drugih krajih širom po Italiji. Razstave v prejšnjih letih si je, še zlasti v juliju in avgustu, ogledalo veliko ljudi. Velik obisk pričakujejo tudi letos. Razstava bo odprta do konca septembra.

Obsojen, ker se je maščeval nad ženinim avtomobilom

Na preturi v Gorici so bile včeraj še zadnje kazenske obravnave pred poletnimi počitnicami. Med drugimi so obravnavali primer 38-letnega Armanda Tursica s Placute 25, ki se je januarja letos s fiatom 500 večkrat namestoma zaletel v fiat 127, last žene, od katere je ločen. Dogodek se je pripetil v poznih popoldanskih urah, potem ko je policijska obhodnica že opazila nekoliko opotekajočega se Tursica. Možno ni upošteval nasveta policistov, naj gre domov, pač pa je kasneje svoj srd nad ženo izrazil tako, da se je spravil nad njen avto, ki je bil parkiran na Placuti in ga po ugotovitvah tudi precej poškodoval. Povod naj bi bil spor glede obiskovanja hčerke, ki živi z materjo. Oče, ki lahko z njo preživlja dva popoldneva na teden, je menda tistega dne bil v zamudi glede na urnik obiskov, ki ga je določil sodnik, in je hotel vseeno videti hčerko, kar pa mu je mati preprečila.

Potem ko sta javni tožilec in zagovornik zahtevala najnižjo kazen, je pretor dr. Lia obsodil moža na dva meseca zapor in plačilo sodnih stroškov.

Na 4 mesece in 4 dni zapor je pretor, pogojno in brez vpisa v kazenski list, obsodil 48-letnega Corrada Paulina s Tržaške ulice 355. Decembra lani so ga na domu obiskali karabinjerji, da bi dostavili njegovemu sinu globo zaradi prometnega prekrška. Paulin jih je sprejel z žaljivim stavkom, češ

kaj hodijo nadlegovat ljudi na dom. Poleg tega jim ni hotel izročiti osebnih dokumentov, rekoč da je na svojem domu sam gospodar in da se zato karabinjerji nimajo kaj vtikati v njegovo zasebno življenje.

Zadeva ga je stala prijavo zaradi žalitve javnih funkcionarjev in navedeno obsodbo, kljub temu da sta tako tožilec kot zagovornik - z različnimi utemeljitvami - predlagala obtoženčev oprostitev.

Na Šolskem skrbništvu

Šolsko skrbništvo obvešča, da so izobesili v prostorih Skrbništva ministrsko okrožnico št. 185 iz dne 4. 7. 88, ki določa stalež učnega osebja v zvezi z zakonskim odlokom iz dne 3. 5. 1988.

Invalid utonil v kanalu kamor je zaveznil z avtom

V kanalu Brancolo nedaleč od Marine Julie se je včeraj zjutraj utopil 57-letni invalid Emilio Sibilia iz Tržiča, Ul. Bagni 5. Mož se je s svojim A 112 peljal po cesti, ki je speljana vzdolž kanala, okrog 7. ure, ko je nad tistim območjem divjalo silovito neurje. Sibilia je kmalu po odcepu ceste proti Marini Julii v še nepojasnjenih okoliščinah zavozil v kanal. Preiskovalci niso še mogli pojasniti vzrokov nesreče. Domnevajo, da je zavozil v desno, da bi se na ozki cesti izognil kakemu drugemu vozilu, morda pa je izgubil nadzorstvo nad avtomobilom zaradi zaviranja ali slabe vidljivosti.

Takoj po nesreči, ko se je avto še potapljaj, je privozil avtobus nemških turistov. Ti so ustavili Tržičana Luciana Pattaya, ki je privozil mimo. Mož se je pogumno pognal v 6 do 7 metrov globoko vodo, vendar ni uspel odpreti avtomobila. Tudi agenta Giorgio Botti in Marco Pigo sta bila pri podob-

nem poskusu nemočna. Vsi trije so invalida lahko potegnili iz avta šele ko so s cricom razbili vetrobran. Toda za Sibilio je bilo takrat že prepozno.

Na kraju so posegli tudi gasilci in potapljači iz Trsta, ki so dvignili avtomobil iz kanala.

Podoben poseg so gasilci in potapljači kasneje, okrog 11.30 izvedli tudi pri Gradežu, kjer so potegnili iz morja fiat 500, last 37-letne Fiorelle Troian iz Ogleja. Avto je zdrknil v morje z nasi-pa ceste med Oglejem in Gradežem, ni pa še znano, če zaradi nepredvidne parkiranja ali ker ga je kdo namenoma porinil. V avtu ni bilo nikogar.

■ V Ul. Rossini v Gorici se je včeraj zjutraj okrog 8.30 ponesrečil 62-letni Carlo Ciampa iz Gorice, Ul. Garzarolli 107. V bolnišnici so mu ugotovili več zlomov kosti v levi nogi in ga sprejeli na 40-dnevno zdravljenje v ortopedski oddelek.

Danes v Novi Gorici športne prireditve

V okviru poletnih prireditev v Novi Gorici, ki so vsak petek, bo danes, včer športne rekreacije. Ob 19. uri bodo izpred Kulturnega doma krenili na pot udeleženci pohoda na 5 kilometrov dolgi progi po novogoriških ulicah. Vpisovanje pred Kulturnim domom eno uro prej. Kasneje bodo nastopali športniki v raznih disciplinah, atletski gimnastiki, joggingu, karateju, itd. Sodelujejo novogoriška društva. V sosedni knjižnici Franceta Bevka bo razstava knjig s športno tematiko.

izleti

Sindikat upokojencev in sekcija VZPI v Doberdolu priredita konec avgusta avtobusni izlet na Dunaj in na Češko. Pojasnila in vpis v trgovini pri Mili v Doberdolu do 31. julija.

kino

Gorica
CORSO 18.00-22.00 »Milagro«.
VITTORIA 17.30-22.00 »L'ultima voglia sulle labbra«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Nova Gorica
SOČA 18.30-20.30 »Most, ki ne vodi nikamor«.
DESKLE 19.30 »Sojenje«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa San Giusto, Korzo Italia 242, tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Nicolò, Ul. I maggio 94, tel. 790338

POGREBI
Danes v Gorici ob 11. uri Donata Kovacic vd. Vizin iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 12.30 Justina Doljak vd. Pintar iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štmaver.

Berite
»Novi Matajur«

Pobude za starejše občane

Socialni večnamenski center s sedežem v Gorici v Ul. Baiamonti je uresničil več zanimivih pobud v okviru programa »Starejši v mestu poleti«. Kot sam naslov pravi, gre za prireditve in izlete, namenjene predvsem starejšim osebam, ki ponavadi preživljajo poletni čas v osamelosti in brez vsakršne možnosti rekreacije. Omenjeni center je predstavil koledar raznih dejavnosti, ki bodo poskrbele za dobro počutje udeležencev tja do oktobra.

Program za julij: v četrtek, 14. je bil celodnevni izlet k Belopeškim jezerom z ogledom jeklarn Weissenfels. V torek, 19. je v zgodnjih popoldanskih urah predviden odhod v Verono, kjer je na sporedu Puccinijeva opera Turandot. V soboto, 23. je na programu v gledališču Verdi ogled Costalove predstave Clivia. V petek, 29. je od 16. ure naprej tombola na sedežu centra.

Program za avgust: v tržaškem gledališču Verdi, je v torek, 2. predviden ogled Leharjeve predstave »Prebrisana vdova«. Za četrtek, 11., pripravljajo obisk mlekarne in si-rarne Torvis v Torviscosi. V nedeljo, 21., je od 16. ure naprej praznik na odprtem, ki ga organizira skupnost Arco-

baleno na svojem sedežu v Ul. S. Michele 38. Za prijetnejšo zabavo pripravljajo tudi tombolo. V četrtek, 25., je predviden krajši avtobusni izlet v Verono za ogled Theodorakisovega baleta »Grk Zorba«. Ekskurzija v Trst z vodenim obiskom v Industrijsko pekarno, ki deluje z elektronskimi napravami, je v soboto, 27. avgusta. Sklenjena bo s krajšim postankom v gradu Miramar.

V septembru so na voljo dopusti ob morju za upokojence. V ponedeljek, 5. septembra, je na igrišču večnamenskega centra tekma v balinanju, ki obeta lepe nagrade za prve štiri uvrščene. V petek, 16., je v popoldanskih urah tombola. Za sredo, 28., organizirajo izlet v Benetke z večjim poudarkom na razstavi Feničani.

Zadnja pobuda, ki bo na vrsti že v oktobru, zaključuje poletni spored programa »Starejši v mestu poleti«. 1. oktobra je namreč skupna večerja na samem sedežu, s katero se bodo v veselem in družabnem vzdušju poslovili od letošnjega poletja.

Prireditve Socialnega večnamenskega centra so namenjene vsem.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju poletnih počitnic, da obvestijo Upravo PD v Gorici (tel. 0481-83382, vsak dan, razen nedelje, od 9. do 13. ure in od 15. do 18.30), o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava PD

Ob 60-letnici fašističnega nasilja Goriška Zadrúžna zveza in njen nasilni razpust

Marko Waltritsch

5.

upoštevajoč dejstvo, da bi nadaljevanje takega stanja lahko imelo težke posledice, ker je z včlanjenimi organizacijami povezan velik del gospodarskega življenja tega prebivalstva;

upoštevajoč dejstvo, da sedanja uprava zveze ne vzbuja upanja, da bo mogla popraviti nujne zadevne ukrepe v zaščito koristi celokupnosti in posameznih članic;

upoštevajoč 3. člen občinskega in pokrajinskega zakona, ki je bil potrjen s kr. odlokom od 4. februarja 1915, št. 148, delno spremenjen s kr. odlokom od 30. decembra 1923, št. 2839;

odreja

1. Upravni organi Zadrúžne zveze v Gorici in sicer občni zbor, zvezno načelstvo in nadzorni svet so razpuščen;

2. gospod komendnik dr. Licurgo Petrella je imenovan za prefekturnega komisarja za izredno upravljanje omenjene zveze z delokrogom in oblastjo, ki so ga imeli zgoraj omenjeni upravni organi in z nalogo, da ukrene vse, kar je potrebno, da se zagotovi zvezi in njenim članicam potreben razvoj in porast v interesu gospodarstva na tem ozemlju.

Goriški prefekt Cassini je dekret podpisal že 14. januarja, voditelje Zadrúžne zveze pa je o tem obvestil šele pet dni kasneje, 19. januarja, malo pred poldnem. To isti dan, ko je uradno glasilo goriške federacije fašistične nacionalne stranke La Vedetta dell'Isonzo na uvodnem mestu in z velikim naslovom: »Verso il risanamento della Federazione delle Cooperative slovene - L'amministrazione della Federazione delle Cooperative slovene è sciolta« objavilo dekret prefekta in komentar o tem njegovem aktu.

Tega dne, malo pred trinajsto uro, je prefekt Cassini pozval v vladno palačo na Travniku predsednika Zadrúžne zveze dr. Stojana Brajšo in zveznega tajnika Davida Doktoriča ter ju obvestil, da je razpustil vse organe zveze, imenoval komisarja ter zahteval, da se takoj izvrši predaja knjig in ključev.

Oba imenovana zastopnika zveze, novi komisar dr. Petrella in šef prefektovega kabineta so se takoj podali v prostore Zadrúžne zveze na Verdijevem korzu. Ker pa ob tisti uri blagajnika ni bilo v pisarni, so karabinjerji zapečatili vrata in ob 15. uri, ko se je vrnil na delo, je blagajnik

izročil blagajno in vse blagajniške knjige komisarju. Naslednji dan je bilo poslovanje v izključno italijanskem jeziku, vsak dvig denarja je moral biti komisarju predložen v odobritev. Proti večeru so karabinjerji izvedli preiskavo v podstrešju zvezne stavbe in tudi na stanovanju dotedanje-ga tajnika Doktoriča. Bivše načelstvo zveze se je članicam zahvalilo za zaupanje, vztrajno podporo, požrtvovalnost in živo zadrúžno disciplino.

Med fašističnim glasilom La Vedetta dell'Isonzo in slovenskim tednikom Goriška straža (ta je takrat, sicer le še za malo časa, še vedno izhajala) se je v dneh, ki so sledili temu odloku goriškega prefekta, razvila ostra polemika, ki jo je nasilno prekinil, vsaj kar se slovenskega lista tiče, goriški prefekt Cassini, ki je 4. februarja 1928 z dodatnim dekretom odredil zaplenbo Goriške straže z dne 3. februarja, češ da je bil uvodnik v tem slovenskem tedniku, ki je bil polemičen s fašističnim glasilom, »pisan na tak način in s takimi izrazi, ki lahko povzročijo razdraženje duhov in so celo nevarni za motenje javnega reda«.

Fašistični prefekt se je tako z grožnjo in zakonom rešil nadaljnjih polemik, te pa so seveda bile dopuščene fašističnemu glasilu. Drugo goriško časopisje je previdno molčalo ali samo na kratko poročalo o razpustu Zadrúžne zveze. Omenimo, da je glasilo goriških furlanskih katoličanov L'idea del popolo posvetilo razpustu Zadrúžne zveze le nekaj vrstic v krajevnih kroniki brez komentarja.

Enoletni obračun delovanja šole Glasbene matice

Med uspehi in bojem za ureditev statusa

Našim bralcem smo še dolžni nekoliko širši zapis z nedavnega rednega občnega zbora Glasbene matice, na katerem sta imela glavni poročilci predsednik Adrijan Semen in tajnica Daša Svetina. Zadnje enoletno obdobje je bilo namreč v nekem smislu, predvsem kar zadeva vprašanja publicizacije šole GM, obetavnejše od prejšnjih, čeprav se, resnici na ljubo, vsi vloženi naporji za doseg tega cilja še niso začeli materialno obrestovati. Prav tem naporom je predsednik Semen namenil v svojem poročilu največjo pozornost s pregledom vseh številnih akcij in posegov v ta namen ustanovljene posebne komisije GM za programiranje stikov in vzpostavljjanje vezi na vseh ravneh, od krajevnih do državnih.

Člani komisije so se med letom sestali s predstavniki SKGZ, s tržaškimi parlamentarci senatorjema Agnellonjem in Spetičem ter poslancema Bordonom in Coloniem, z deželnim vodstvom Slovenske skupnosti, z deželnim odbornikom za kulturo Barnabo, predsednikom deželne komisije za kulturo Dragom Štoko, s podpredsednikom deželne vlade Carbonejem, na tržaški Pokrajini pa s predsednikom Locchijem ter odbornikoma Harejem in Čokom. Obiskali so tudi glasbene šole in sorodne organizacije v bocienski pokrajini in vzpostavili redne odnose z vsedravnimi sindikalnimi organizacijami. Zelo pomembno je bilo srečanje članov komisije GM v Rimu 2. 6. t. l. s podtajnikom prosvetnega ministrstva sen. Covatto, kakor tudi s sen. Nocchijem, ki je odgovoren za glasbo in šolstvo v senatni komisiji KPI, in s predstavnico vsedravnne zveze šolskih sindikatov CGIL, Sereno Tiello.

Predsednik Adrijan Semen je vsa ta srečanja in razgovore označil za pozitivne. Dejal je, da je bila prikazana problematika naše glasbene ustanove pri vseh sogovornikih deležna največje pozornosti. Na srečanju oziroma razširjeni seji deželne komisije za kulturo, je bila z najvišjih mest izražena pripravljenost, da se brez odlašanja ustrezno rešijo vsaj tista vprašanja, ki so v pristojnosti dežele, podtajnik ministrstva za prosveto sen. Covatta pa je nakazal konkretne možnosti za ureditev publicizacije šole GM v obliki ustanovitve posebne sekcije pri tržaškem konservatoriju Tartini s slovenskim učnim jezikom in ustreznim statutom-pravilnikom, ki naj bi ga prilagodili našim potrebam. Obenem je sen. Covatta nakazal tudi nekatere druge alternativne premostitve ne rešitve, za katere je prevzel obvezo, da jih bo v najkrajšem času preučil s svojimi izvedenci. Senator Nocchi pa je še posebej obljubil, da bo imel v vidiku šolo Glasbene matice pri sestavljanju predloga za zakonski osnutek o reformi glasbenega šolstva, ki ga kmalu začela preučevati posebna senatna komisija.

Predsednik Semen je še dejal: »Opravljeno delo je bilo naporno in zapleteno iz več razlogov, ki gredo od splošnega slabega stanja glasbenega šolstva v Italiji do specifičnosti naše šole, ki - kot kaže - nima primere v Italiji. Dodatno problematiko predstavlja dejstvo, da šole, ki so naši podobne po ustroju, običajno prejemajo ustrezne podpore za svoje delovanje od Pokrajini, kar je v našem primeru kričeča krivica. Naša naloga in skrb naše osrednje organizacije bo v

bližnji prihodnosti ta, da ob nadaljevanju prizadevanj za optimalno ureditev statusa šole GM budno spremljamo izvrševanje tistih dveh zakonov, deželnega za podporo zasebnim glasbenim šolam in državnega za obmejna območja, da se bodo v njem predvidene podpore konkretno in v duhu ukrepov objektivno razdeljevale. Iz teh virov bi morala Glasbena matica priti najprej do izdatnejših podpor, ki bi ji omogočile redno poslovanje.«

Sredi teh naporov, obljub, zagotovil in nakazanih možnosti za rešitev perečega vprašanja publicizacije in zagotovitve finančnih sredstev za njeno delovanje, je šola Glasbene matice tudi v tem, morda res prehodnem letu, redno in uspešno delovala po zaslugi prizadevnosti in strokovnosti svojih pedagogov in njeni gojenci so ob učnih uspehih uspešno nastopali povsod, kjer so se pojavili na produkcijah, koncertih, prireditvah, tekmovanjih in državnih izpitih. O vsem tem je pregledneje govorila v svojem poročilu tajnica Daša Svetina. V šolskem letu 1987/88 so se gojenci šole GM udeležili republiškega tekmovanja glasbenih šol Slovenije v Novem mestu za harmonikarje, tekmovanja mladih pianistov v Stresi, tekmovanja v Sestu San Giovanni, kjer je Jana Radovič zasedla drugo mesto, tekmovanja v Bardolinu s kvintetom harmonik podružnice Prosek-Kontovel in enim solistom, gojenci goriškega dela GM so se udeležili tekmovanja mladih violinistov v Fari, tekmovanja harmonikarjev v Novem mestu, tretjega medšolskega klavirskega tekmovanja v Novi Gorici, kjer je Damjana Čevdek zasedla 1. mesto v svoji kategoriji.

Tajnica Daša Svetina je v svojem pregledu podčrtala deželni značaj šole, saj je s svojimi podružnicami prisotna tako na Tržaškem kot na Goriškem, v Benečiji in v Kanalski dolini. Na glasbeni šoli v Ukvah v Kanalski dolini je bilo vpisanih 27 gojencev, ki so obiskovali pouk klavirja, violine in harmonike. Zaključno prireditev so imeli 12. junija.

Na podružnični šoli v Špetru v Beneški Sloveniji je bilo vpisanih 105 gojencev, med katerimi je bilo največ pianistov (70), za njimi pa gojencev za pouk harmonike, kitare, violine, violončela in tolkal. Število gojencev in vključitev novih instrumentov priča o nenehni rasti zanimanja za glasbeni pouk med našimi beneškimi rojaki, zato pa je toliko bolj nujno, da dobi šola priznanje in občinskem merilu, še prej pa vsaj dostojno finančno podporo, da se ji olajša finančno breme. Pomembno je tudi dejstvo, da so razen dveh pedagogov, ki sta enkrat tedensko prihajala v Špetr iz Trsta in enega, ki je prihajal iz Tolmina, vsi ostali pedagogi na podružnici domačini iz Čedadla in bližnjih krajev. Gojenci šole so nastopili v Ljesi na Kulturni jeseni, na božičnem in na poletnem koncertu, na srečanju glasbenih šol Primorske 88 v Novi Gorici, na srečanju mladih glasbenikov treh dežel v Trstu 18. maja, na Sejmu beneške pesmi v Ljesi in na šolskem zaključnem koncertu. Aprila letos so v Špetru gostovali gojenci glasbene šole iz Tolmina, sledil je koncert pedagogov, na podružnični šoli pa koncert-lekcija za gojence, posvečen Beli Bartoku, 11. junija je gostovala v Špetru glasbena skupina Istranova iz Kopra.

V Gorici je v šolskem letu 1987/88 obiskovalo glasbeni pouk 86 gojencev. Največ je bilo gojencev za klavir (33), za harmoniko (24) za kitaro (18) in ostalih za violino, prečno flavto in violončelo. Za zaključne državne izpizte se je prijavilo 9 gojencev. Od decembra lani do junija letos so gojenci goriške šole GM sodelovali na raznih prireditvah v mestu, v Števerjanu, Štandrežu, Sovodnjah, Doberdobi, v Izoli, na reviji glasbenih šol Primorske in na zaključni reviji glasbenih šol Primorske v Zemonu. Koncertne abonmajske sezone v minulem šolskem letu v Gorici sicer ni bilo, pač pa je GM organizirala dva koncerta s sodelovanjem projekta Chromas video computer Edvarda Zajca z letošnjo tržaško diplomantko Beatrice Zonta in recital harmonikarja Corrada Rojaca.

Na šoli GM v Trstu in njenih podružnicah v Škednju, Miljah, Boljuncu, na Opčinah, Proseku, Kontovelu, v Zgoniku in v Nabrežini, je bilo za individualni pouk prijavljenih 439 gojencev, največ za klavir (183), za harmoniko (83), violino (56), kitaro (43), flavto (18), klarinet (10), solopetje (8), za trobento in kompozicijo po 6, violončelo 4, oboo 3, fagot, rog, pozavno po eden. Med šolskim letom se je odvijal tudi skupinski pouk teorije in solfeggia, harmonije in glasbene zgodovine. Tudi ob koncu letošnjega šolskega leta se je prijavilo večje število gojencev za državni izpit na konservatoriju. Doslej so ga uspešno opravile dve gojenki za klavir za zaključek nižje šole (Smiljana Gruden in Jana Radovič) in ena gojenka za violino za zaključek nižje šole (Daša Radovič), ena gojenka za klavir za zaključek srednje šole (Claudia Sedmach) in ena diplomantka iz klavirja (Beatrice Zonta). Šolsko leto se je, kot običajno, zaključilo z nastopi gojencev po vseh podružnicah, v Luteranski cerkvi v Trstu pa se je vrstilo ker sedem zaključnih akademij, ki so vse privabile lepo število poslušalcev in tudi potrdile dobro pedagoško delo na šoli.

Nekateri gojenci šole GM so snemali tudi na Radiu Trst A in na Radiu Koper, veliko pa jih je nastopalo na raznih kulturnih prireditvah naših društev.

V širši pedagoški okvir delovanja šole GM sodi tudi organizacija področne revije glasbenih šol Primorske na Opčinah, zaključna revija glasbenih šol Primorske v Zemonu pri Vipavi ter srečanje mladih slovenskih glasbenikov treh dežel v Trstu.

Tajnica Daša Svetina je na koncu spregovorila še o koncertni dejavnosti Glasbene matice v sezoni 1987/88, kakor tudi o samostojnih instrumentalnih in vokalnih skupinah, ki delujejo pod okriljem Glasbene matice. O nekaterih od teh smo že poročali, o preostalih še bomo.

Sama tajnica je na koncu menila, da njeno poročilo verjetno ni moglo biti povsem in do kraja izčrpano, ker je delovanje GM, njene šole in raznih ansamblov zelo razvejano in kompleksno, vendar pa že iz vsega navedenega izhaja, da je naravnost nepojmljivo, da tako obsežno in kvalitetno pedagoško in kulturno delovanje ni deležno vsaj približno primerne podpore iz javnih sredstev in da se vprašanje zakonske ureditve šole GM vleče kot jara kača že toliko let.

JOŽE KOREN

V galeriji palače Costanzi

Duizovih trideset let

Čeprav je Giovanni Duiz bolj pozno vzel čopič v roke, se mu je tlo sedaj nabralo že polnih trideset let plodne likovne dejavnosti, bogate ustvarjalnosti. Ob tem jubileju, ob tej priložnosti mu je upravno vodstvo mestne galerije dalo na voljo veliko razstavno dvorano palače Costanzi, ki jo je mojster napolnil z malone tridesetimi svojimi deli. Vendar je to le nezaten del tega, kar je Duiz v teh tridesetih letih ustvaril. Po njegovih računih je v treh desetletjih naslikal, narisal ali odtisnil nič manj kot devetsto del, to se pravi, da je mojster Duiz povzel vsega skupaj okoli devetsto motivov.

Ko pa govorimo o Duizovih tridesetih ustvarjalnih letih, moramo takoj dodati, da se je mojster preizkušal v likovnem izražanju že v zgodnjih deških letih, a mu razmere niso bile naklonjene in je namesto čopiča moral vzeti v roke delovno orodje in zato je ostal samouk. Vendar mu je ob vsem tem ostal živ tudi talent, ki ga je gojil do tedaj, ko se je lahko lotil sistematičnega slikarskega izživljanja, kateremu je posvetil sleherni trenutek svojega prostega časa. Od tod tolikšna bera — oddot dolga vrsta samostojnih razstav, v glavnem doma, na Tržaškem, oddot sodelovanje na šestih kolektivnih razstavah.

Duizov slog je resnično le njegov, povsem osebni. Lahko bi rekli, da gre za nekakšen realizem, a nam ta oznaka ne zadošča. Res da Duiz v glavnem preslikava, kar vidi, vendar ne prenaša na platno vse ali samo resničnosti, pač pa to resničnost nekako filtrira skozi svoj način gledanja ali jo celo preustvarja, v kolikor si je tudi ne izmišlja. Vendar tudi izmišljene motive prenaša na platno oziroma na ploščo tako, da bi lahko povsem ustrezali stvarnosti. Nekdo je njegov realizem označil kot sanjski surrealizem, ki da odraža stvarnost ali gledanje nepokvarjene človeškosti, ki ji niti sedanja surova stvarnost ne more in ni mogla do živga. Zaradi tega so njegova dela preprosto dojemljiva in zelo čitljiva.

Duiz, kot mnogi likovniki, ustvarja v ciklusih. In teh se pri njem nabralo kar precej. Začel je menda s Krasom, s katerim ga veže tudi poreklo, kot nam pove že samo njegovo ime. Njegovi kraški motivi, njegove kraške ali breske vasi so take, kot bi jih posnel po kakem dežju, ko je voda oprala vse, hiše, ceste in dvorišča. Med njegove krajine moremo prišteti tudi obmorsko motiviko, kjer Duiz upodablja vedno peščeno obalo in ob njej ali na njej čolne, pogosto le ostanke čolnov.

Posebno poglavje zavzema v njegovem slikarstvu Trst in to sedanj, sodobni Trst, ki ga mojster prikazuje v vsej njegovi resničnosti, vendar tako kot se mu zljubi, tako nagnete na eno platno kup tržaških cerkva, ali pa si zamisli tudi Trst s svojimi značilnostmi, ki jih spet srne na eno platno. Duiz pa si zamisli tudi Trst, kakršen naj bi bil v preteklosti, ko ga je še obdajalo obzidje. Ob tem se zamisli in nato naslika tudi zgodovinski dogodek in sicer bitko leta 1463, bitko ki se je odvijala med Tržačani, Benečani in še kdove kom na Pončani.

Ceprav Duiz ni športnik, je športni motiviki posvetil cel ciklus del in tako vidimo rokoborce, boksarje, košarkarje pa tudi tek čez drn in strn skozi kraško vas. Tu si Duiz privoščiti tudi malo hudomušnosti, ki pa je gotovo osnovni smisel njegovih del iz ciklusa klovnov. Ta ciklus obsega obilen ducat platen. Svojo duhovitost pokaže mojster, ko spravi skupino klovnov med čolne na obali ali tudi v platnu z naslovom Otroške igre, kjer pa otrok ni, pač pa so v otroke našemljeni odrasli ljudje. Povsem drugačen vtis in dojem daje slika z naslovom Samota. Gre za večjo skupino cirkuško našemljenih ljudi, ki so gosto nagneten drug ob drugim vse do roba platna, a se vsakdo od njih čuti — osamljenega. Sicer pa bi podobna oznaka osamljenosti veljala tudi za druge večje in manjše skupine ljudi, ki se prav tako gnetejo v množici, a so sami in jim pri tem ni treba niti tega, da bi jih cirkuško ali pustno našemili.

V galeriji palače Costanzi je Duiz dal na ogled le svoja platna, pravzaprav svoje akrije, ni pa prikazal svojih grafičnih del. Kljub temu razstava daje kolikor toliko pregleden prerez slikarjeve dosedanje ustvarjalnosti, pa tudi likovne zmogljivosti in umetnostne ravni.

FRANE UDOVIČ

Igor Škamperle

Opombe pod črto

V zapisih, ki bodo, tako vsaj upam, izhajali v naslednjih dnevih v obliki krajšega podlistka, bomo spregovorili o nekaterih bolj ali manj pomembnih družbenih in kulturnih dogodkih. Povsem razumljivo je, da se ob tem ne bomo mogli izogniti določeni politični vsebini, s katero se srečujemo v našem vsakdanjem življenju. Politika nam, kot posameznikom in kot pripadnikom določenega naroda, v precejšnji meri odreje prostor, v katerem se lahko gibljemo, ta prostor pa je treba, tako lahko razberemo iz številnih mladinskih, pa tudi drugačnih pobud, temeljito prezračiti. Ljudje so sicer vedno jamrali, da je človeštvo v krizi in da se približuje propad civilizacije, zato takih negotovanj ni potrebno obnavljati. Zdi pa se, da lahko tudi za današnji čas rečemo tisto, kar je bil zapisal Shakespeare v Kralju Learu: »Res, težko je v časih, ko slepci norce vodijo.« Ne bomo se spuščali v razpravo, kdo je norec in kdo je slepec, čeprav bi bilo vredno razpravljati tudi o tem, še posebej seveda, kar se tiče naših krajev. Opdira se cela vrsta morda delikatnih vprašanj, ki pa jih bo prej ali slej treba načeti: kolikšno je na Tržaškem in Goriškem poznavanje in prakticiranje slovenskega jezika, kaj se dogaja za kulislami in koga sploh še resnično zadovoljuje repertoar Slovenskega stalnega gledališča, počasno, a vztrajno zamiranje kulturnih društev itd. itd. Vprašanja so seveda nametana brez kakega vrstnega reda in razumljivo je, da se za njimi skrivajo šele tisti pravi, odločilni problemi. Upal bi si trdit, da med Slovenci v Italiji ni mogoče opaziti propadanja neke narodne zavesti, kot bi temu včasih dejali, ali pa zamiranja kulturne dejavnosti nasploh. Slovenci se tako kot Italijani in drugi bolj ali manj uspešno vključujejo v razvoj in v vsestranska družbena dogajanja. Ljudje sledijo, kar se dogaja po Evropi, polni so kritičnih misli in novih predlogov, ne strinjajo se z institucijsko strukturo in njenimi vlogami, ki obvladuje življenje Slovencev v Italiji.

Problem seveda nastane potem, ko namesto da bi kopico kritičnih pripomb in novih predlogov upoštevali, jih argumentirano zavrnili ali pa dopolnili, enostavno izključimo. Zaradi takega postopanja nastaja dvoje: prvič, cela vrsta mladih ali uspešnih ljudi se umakne iz uradnih slovenskih krogov in si prostor za izražanje svojih interesov poišče drugje, običajno seveda v italijanskem okolju; drugič, kar je zgolj posledica prvega, slovenski krogi, kulturna društva, ustanove itd. itd., postajajo vse bolj vsebinsko revna, saj v njih ni prostora za dinamične, ostre kulturne in politične izzive, ki jih terjaja čas. Razumljivo je potem, da kvaliteta raven kulturnih prireditev upada, da praktično skorajda nimamo več zanimivih esejističnih piscev, da izgubljammo urbani prostor v mestu in se oklepamo zgolj etnoloških zanimivosti krajevnega prebivalstva.

Nič nimam proti ohranjanju ljudske kulture, nasprotno, ta se mi zdi zanimiva, koristna in prijetna. Problematična pa se mi zdi politika slovenske krovne organizacije, ki ne daje prostora novim oblikam organiziranja, sprejemanju novih ali drugačnih interesov. SKGZ v obnavljanju kadrov še vedno ni uspeła preseči svoje dolgoletne stereotipne naravnosti. Če razmislimo novejša dogajanja v Sloveniji se lahko celo zlobno vprašamo, koliko hrbenice ima sploh slovenska politika v Italiji. Prvo, osnovno in paradno stališče je kajpak ohranjanje slovenskega življa v zamejstvu. Toda, ko bi naključni bralec, denimo iz oddaljene Irske, prelistal Primorski dnevnik in iz razmerja prisotnih tem skušal razbrati, s čim se Slovenci ukvarjamo - (kronika, kultura, šport) - bi si prav gotovo ustvaril svoje mnenje.

Menim, čeprav se s tem marsikdo ne bo strinjal, da je kriza, ki jo doživljamo Slovenci v »zamejstvu«, predvsem ideološke narave. To pa predvsem zato, ker je institucionalna struktura, ki nam obvladuje prostor, tako rekoč neposredni dedič generacijskega spora iz vojnega obdobja in pa direktiv partijske oblastniške garniture iz Ljubljane. Tu bi bilo treba z vso resnostjo premisliti mnenje prof. Pavleta Merkuja, ki v svoji zadnji knjigi Pajčevina in kruh pravi, da je »resolucija Informbiroja zadala najhujši udarec naši manjšini v Italiji z usodnejšimi posledicami kakor dvajset let fašističnega nasilja«. Seveda danes ni več pravišnji čas, da bi nekdane razkole obnavljali in popravljali, kot niti ni več mogoče obujati tistega, kar je bilo zamujeno in, včasih tudi nasilno, odrinjeno v pozabo. Res pa je, da med strogimi levičarskimi krogi v Italiji ni opaziti tistih teženj po prenovi in počasnem odmiku od stereotipnih (aut-aut) družbenih predstav, kot jih lahko opazimo med komunisti v Sloveniji, čeprav v še zelo začetniški obliki in konec koncev tudi v zelo dramatičnih okoliščinah (beri: strah pred trdo, konservativno beograjsko linijo). Med Slovenci v Italiji je veliko ljudi izkazalo naklonjenost levičarski tradiciji in njihova vzpodbuda k procesu pluralizma in demokracizacije bi ljubljanskim kolegom v tem trenutku zelo koristila. Naša manjšina, ki je imela srečo, da se je izgonila štiridesetletnemu prefabriciranju možganov v imenu socializma, bi lahko sedaj matičnemu narodu v Sloveniji celo pomagala ali se vsaj izkazala s svojimi izkušnjami življenja v dobri, stari meščanski demokraciji. Res je, da bo uradna Ljubljana najbrž še nekaj časa gluha za take prispevke, toda - mar ni spanje pravičnega že nekaj časa značilnost tudi velikega dela slovenske, kot tudi italijanske levice v Italiji? Koliko posluha sta partija in ZKMI pokazali ob nedavnih aferah, aretacijah, zaplembah časopisov itd. v Sloveniji?

Motivi Istre in Krasa

V izolski galeriji Alga je na ogled jubilejna razstava Stanke Jenko, ki slavi bilejna 75-letnico življenja in 30-letnico slikarskega delovanja, ki je vezano predvsem na Istro in Kras ter Beneško Slovenijo.

Najpomembnejša vloga slikarke Stanke Jenko je posredno ali dokumentacijsko delovanje. S svojim delom je opravila pomembno vlogo pri dokumentiranju in s tem ohranjanju sestavin naše kulturne dediščine. Njeno slikarstvo je plod domačih korenin, nadaljevanje stoletne izvirne dediščine in ne le spogledovanje in variranje sočasnih svetovnih dosežkov. Podobno kot nekdanj Ladislav Benesh ali v novejšem času Rudolf Arh, Tone Tomazin in nekateri drugi, si je tudi Stanka Jenko zastavila za življenjski cilj rešiti v sliki vsaj del tistega, kar se je še ohranilo v vaseh Slovenske Istre in Krasa. Tako so nastajala platna z upodobitvami značilnih kmečkih domačij in naselij.

Z značilno rdečo barvo so najpogostejše naslikana kamnita kmečka bivališča, iz katerih veje duh domačnosti, pristnosti - to pa sta prvini, ki ju najbolj pogrešamo v današnjem urbanem kaosu. Prav tako značilni so dimniki, ki se dvigajo nad izstopajočimi ognjišči primorskih kuhinj. Njihove različne oblike so plod domišljije in iznajdljivosti primorskega človeka, ki je skozi dolga stoletja oblikoval t. i. kaminsko hišo, značilno za stavbarstvo Primorja. Stanka Jenko je ohranila arhaičnost teh kamnitih arhitekturnih teles tako, da se je izognila vsem podrobnostim, ki bi lahko ogrozile njihovo plastično pojavnost in celovitost. Pomembno je, da tudi naslikani ambianti ne ogrožajo dominantnega izraza stavb, temveč ga le pojasnjujejo, s tem ko se le omejujejo na pripadajoče tipično rastlinstvo in konfiguracije tal. Slikarka je uspešno upodobila tudi mnoga arhitekturno sklenjena naselja oziroma njihove dele, kot so Piran, Izola, Dutovlje, Prem, Kobilj itd.

Tudi motivi pokrajine so Stanki Jenko omogočili veliko možnosti za samosvoje likovno izpovedovanje. Slovenska umetnost od književnosti in glasbe do slikarstva se je od nekdanj zatekala h krajini. Stanka je svojstveno oblikovala okolje na slikah, ki imajo izrazit krajinarski značaj. Pri tem pa ne podreja krajine arhitekturi temveč arhitekturo kamnitih stavb vpleta v venec zelenja in slikovitih drevesnih skupin, ki jih obdajajo. S prikazovanjem krajine (tesno povezane z arhitekturo) gradi neko posebno stvarnost o odnosu realnega sveta in likovne ustvarjalnosti.

SLAVKO GABERC

Tour: španski as v Alpeh pregazil vse najboljše

Zdaj je glavni favorit Delgado

L'ALPE D'HUEZ — Nizozemec Steven Rooks je presenetljivi zmagovalc včerajšnje etape na kolesarski dirki po Franciji, a od te sile težke alpske etape ima največ koristi Španec Delgado, ki je Kanadčanu Bauerju iztrgal rumeno majico.

Delgado je bil absolutni protagonist etape, v kateri so na cilju zabeležili »epške« zaostanke. Med vzponom na hrib Col du Glandon (1.924 m) je španskemu kolesarju uspelo razdrobiti glavino. Kapetanu ekipe Reynolds je bil kos le Rooks.

Kot je bilo pričakovati, je bila 12. etapa izredno težka preizkušnja in na štartu današnje etape na kronometer v Grenoble (38 km, a 900 m višinske razlike) ima le še šest ali sedem kolesarjev možnost, da se poteguje za končno zmago, čeprav je »tour« znan po svojih preobratih, kolesarji pa se še niso spopadli s pirenejskimi vzponi.

Med možmi, ki so bili na včerajšnjem štartu v Morzinu še v vrhu lestvice, sta Francoza Simon in Mottet prispela na cilj z 8' zaostanka, Nizozemec Breukink s 16'55", Zimmermann z 20", Bernard z 22" in Kelly s 23'50". Tudi Visentini si je povsem zapravil peto mesto na skupnem vrstnem redu.

Na začetku zadnjega, 15 km dolgega vzpona sta imela Delgado in Rooks približno 30" prednosti pred Špancem Pinom, Kolumbijcem Parro, Američanom Hampstenom in Nizozemcem Theunisseje. Favorit etape Herrera je že zaostajal, a je bil v finišu izreden in je skoraj povsem izničil zaostanek ter se tako izognil katastrofi.

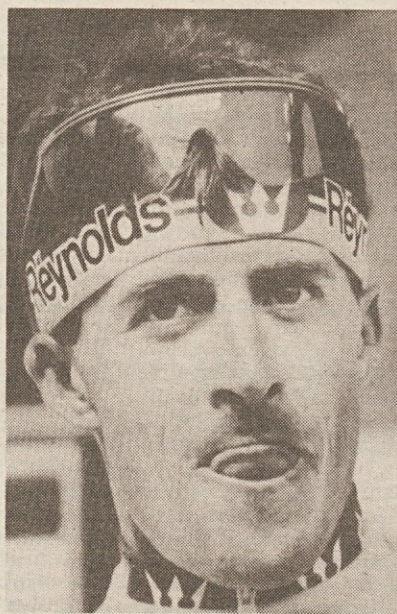
V italijanskem taboru z razpletom včerajšnje etape niso pretirano razočarani, saj so kaj takega pričakovali. Tudi Visentini si ni delal prevelikih utvar in je pač vozil po svojih močeh. Ocenjujejo, da petnajstminutna zamuda, glede na usodo nekaterih ostalih asov, sploh ne pomeni neuspeha. Manj je dosegel drugi as Carrere Zimmermann, ki pa sta ga oškodovala padec, nato pa še kriza lakote. Med kolesarji, ki so na cilj prispeli z nedovoljeno zamudo, je tudi Giuliani, ki bo prisiljen k odstopu, razen če ga ne bo komisija pomilostila.

Francoz Fignon, eden od favoritov in dvakratni zmagovalc (leta 1983 in 1984), je odstopil še pred štartom včerajšnje etape. Dotlej je na skupnem vrstnem redu zasedal 91. mesto! Poleg

težav z Ahilovo tetivo, ga je baje zajela še huda psihološka kriza.

Vrstni red 12. etape: 1. Rooks (Niz.) 6.55'44" s povprečno hitrostjo 32 km na uro. 2. Theunisse (Niz.) po 17"; 3. Delgado (Šp.) po 17"; 4. Parra (Kol.) 24"; 5. Herrera (Kol.) 1'06"; 6. Claveyrolat (Fr.) 2'31"; 7. Bauer (Kan.) 2'34"; 8. Boyer (Fr.) 3'08"; 9. Winnen (Niz.) 3'08"; 10. Hampsten (ZDA) 4'21"; 11. Roux (Fr.) 4'58"; 12. Pensec (Fr.) 5'01"; 13. Pino (Šp.) 5'11"; 14. Arroyo (Šp.) 5'11"; 15. Alcalá (Meh.) 5'51"; 37. Pozzi (It.) 14'17"; 47. Visentini (It.) 15'23".

Skupni vrstni red: 1. Delgado (Šp.) 47.03'13"; 2. Bauer (Kan.) po 25"; 3. Parra (Kol.) 1'20"; 4. Rooks (Niz.) 1'38"; 5. Herrera (Kol.) 2'25"; 6. Theunisse (Niz.) 3'55"; 7. Winnen (Niz.) 4'03"; 8. Boyer (Fr.) 4'14"; 9. Pensec (Fr.) 6'01"; 10. Hampsten (ZDA) 6'26"; 11. Alcalá (Meh.) 6'41"; 12. Mottet (Fr.) 6'55"; 13. Criquelion (Bel.) 7'18"; 14. Claveyrolat (Fr.) 7'33"; 15. Roux (Fr.) 8'57"; 24. Visentini (It.) 14'17"; 69. Bugno (It.) 35'52".

Španec Pedro Delgado

Motociklizem: v nedeljo bo na sporedu dirka za VN Jugoslavije

Jekleni konji zdaj na Grobniku

GROBNIK (REKA) — Samo teden dni po tekmovanju v Belgiji bodo izbrani motociklisti, ki v raznih razredih tekmujejo za svetovni naslov, spet na dirkališču. Tokrat je na vrsti Grobnik pri Reki, kjer bo na sporedu dirka za Veliko nagrado Jugoslavije, ki že tradicionalno privabi ob robu proge nebroj ljubiteljev motošporta iz naših krajev. Motiv za dodatno obogatitev že itak pestrega in privlačnega sporeda bo tudi udeležba najboljših jugoslovanskih dirkalcev, ki bodo zanesljivo nastopili v razredih do 80 in do 500 ccm, medtem ko bodo morali v razredu do 125 ccm čez »filter« kvalifikacijskih voženj. Jugoslovanske barve bodo branili Domžalčana Pintar in Habat, Novosadčan Matulja in Pavlič iz Novega mesta, ni pa izključeno, da bi se po poskusnih vožnjah pojavil na štartu še kdo izmed jugoslovanskih pilotov.

Pozornost ljubiteljev in opazovalcev bo seveda usmerjena na zveneča imena mednarodnega motocirkusa, saj bodo na Grobniku prisotni vsi veliki jekleni konjičkovi.

V razredu do 500 ccm, ki je najbolj prestižna tekmovalna kategorija, vlada veliko pričakovanje za Mamolo, ki nastopa za italijansko Cagivo. Na cagivi bo tokrat nastopil tudi Roche, ki je saniral poškodbo desnega gležnja. Leit motiv dirke pa bo, po mnenju izvedencev, verjetni dvoboj med prvouvrščenim Američanom Lawsonom na yamahi in Avstralcem Gardnerjem, lanskim svetovnim prvakom na

hondi. Med Italijani ima možnosti za dobro uvrstitev »nepredvidni« Chili.

V razredu do 250 ccm so glavni favoriti Španca Pons (honda) in Garriga (yamaha) ter Francoz Cornu (honda), medtem ko skoraj gotovo ne bo nastopil Reggiani, ki je v Belgiji utrpel hujšo poškodbo po nesreči. Možni outsider v tem razredu je tudi Italijan Cadalora, ki ga že vseskozi preganjajo tehnične težave.

Italijan Gianola bo skušal dohiteti prvouvrščenega Španca Martineza (derby) v razredu do 125 ccm, vendar vse kaže, da je španski pilot tudi na Grobniku nesporni favorit za osvojitve prvega mesta, tako v tej kategoriji kot v razredu do 80 ccm, v katerem nima enakovrednega tekmeča.

Kot zanimivost, predvsem za »zasvojenca« motošporta, objavljamo spored poskusnih voženj in nedeljski spored dirk.

Danes:
uradni trening od 11. ure do 14.05 in od 15. ure do 18.05.

Jutri (16. t. m.):
uradni trening od 10.45 do 17.55.

Nedelja (17. t. m.):
10.30 - start do 80 ccm; 12.00 - start do 250 ccm; 13.30 - start do 125 ccm; 16.00 - start do 500 ccm.

Po sklepu prizivne komisije UEFA

Michelu zmanjšali kazen

ŽENEVA — Prizivna komisija UEFA je s sklepom dvomljive vrednosti bistveno zmanjšala kazni, ki jih je v prvi stopnji disciplinskega postopka izrekla proti nogometašema Real Madrida Michelu in Hugu Sanchezu po finalni tekmi lanske izvedbe pokala prvakov proti Eindhovnu. Obema so naredili dvetretjinski »popust«, tako da je po novem Michel dobil le tri kola prepovedi igranja (prej devet), Sanchez pa le eno (prej tri). Glede Michela je v obrazložitvi rečeno, da je sicer »nadlegoval sodnika, a njegovo obnašanje ni bilo tako hudo«.

Na mitingu v Barceloni

Bubki ni uspelo

BARCELONA — Sergeju Bubki na atletskem mitingu v Barceloni ni uspelo še izboljšati svojega sicer svežega svetovnega rekorda v skoku s palico. Potem ko je s 5,90 m zmagal na tekmovanju, je zaman naskakoval znamko 6,07 m.

Sovjeta Povarnišin in Gennadi sta v skoku v višino preskočila letvico na 2,34 m.

Moški: palica: Bubka (SZ) 5,90 m; 100 m: Da Silva (Bra.) 10'15"; 400 m: Desousa (Br.) 45'39"; klavivo: Gustafsson (Šve.) 75,98 m; 3.000 m steeple: Medande (Ken.) 8'23"40; 800 m: Kiprotich (Ken.) 1'45"61; 110 m HS: Hudec (ČSSR) 13'52; daljina: Cadier (Br.) 7,01 m; troskok: Sakirkin (SZ) 17,50 m.

Ženske: 100 m: Perez (Šp.) 11'39; disk: Silhava (ČSSR) 68,08 m; 800 m: Kovacs (Rom.) 2'00'39; 400 m ovire: Tromp (Niz.) 56'36; 3.000 m: Tooby (VB) 8'52'41.

Na ženskem tourou

Spet Longojeva

ALBERTVILLE — Po tretji je Francozinja Longojeva dobila tudi četrto etapo ženskega toura. Šlo je za množični šprint, v katerem sta drugo o tretje mesto osvojili Italijanki Chiappa in Canins. S pridobljenimi odbitki je Longojeva še utrdila svoje vodstvo na skupni lestvici. Prednost pred Caninsovo vsekakor znaša le 19'.

Danes in v soboto

Štirje favoriti v francoski ligi

PARIZ — Že danes in v soboto se bo začelo francosko prvoligaško nogometno prvenstvo, ki bo trajalo vse do 31. maja. Glavni favoriti so prvak Monaco, Bordeaux, Matra Racing in Marseille. Novost je v tem, da bodo odslej po zgledu angleške lige za zmago podeljevali tri točke namesto dosedanjih dveh.

Bologna vendarle najela Čilenca

BOLOGNA — Po dolgotrajnih pogajanjih je Bologna vendarle najela čilca napadalca Rubia (27 let) in Zamorana (21 let). Prvi bo stebel v konici napada moštva trenerja Maifredija, drugi pa bo v prihodnji sezoni začasno igral za švicarski San Gallo.

Milan in Sampdoria za italijanski superpokal

RIM — Med sklepi, ki jih je na svojem zadnjem sestanku sprejelo združenje italijanskih profesionalnih nogometnih klubov, je tudi uvedba superpokala med zmagovalcema državnega prvenstva in italijanskega pokala. Za superpokal se bosta 18. septembra potegovala Milan in Sampdoria.

Memorial Barretti

SAINT VINCENT — V spomin na tragično preminulega predsednika Fiorentine bodo od 16. do 18. avgusta priredili nogometni memorial Barretti, ki se ga bodo udeležila moštva Fiorentina, Rome, Sampdoria in Torino.

Avellino pred razsulum?

RIM — Komisija pri združenju profesionalnih klubov je ugotovila, da Avellino in Cosenza zaradi slabega finančnega položaja ne izpolnjujeta pogojev za vpis v B ligo. V Avellinu so brž pomirili zaskrbljeno javnost z izjavo, da še ni bil registriran dobiček s kupoprodajne borze in da se bo zadeva kmalu uredila, toda vprašanje zaenkrat ostaja.

Nov sponzor za Cantù

CANTÙ — Prvoligaški košarkarski klub iz Cantuja, ki je bil doslej pogodbeno vezan z znamko Arexons, bo v prihodnjih treh letih sponsoriziral tvrdka Wiwa Vismara. V košarko bo globalno vložila pet milijard lir. Klub v prihodnji sezoni računa na uvrstitev v finale play-off za državni naslov.

Intervju z Renzom Crosatom, novim menežerjem tržaškega Stefanela

Primarni cilj vrnitev med prvoligaše

Na košarkarskem prizorišču vlada neke vrste zatišje, ki ga je pred kratkim skilil predolimpijski kvalifikacijski turnir v Rotterdamu. Do pričetka olimpijskih iger ne bo ravno največ priložnosti za gledanje resnično vrhunskih predstav med košema, zato pa bodo zasvojenici in ljubitelji »basket« lahko sledili še zadnjim mrzličnim fazam prestopnega roka.

Tudi o tem smo se pogovarjali z Renzom Crosatom, novim menežerjem tržaškega drugoligaša Stefanela. Crosato sicer že od nekdaj deluje v košarkarskih krogih, čeprav se je doslej s stvarjo ukvarjal ljubiteljsko. Letos pa se je mož iz Trevisa odločil, da bodo telefonska pogajanja in sklepanje pogodb odslej njegov poklic, na veliko veselje Stefanela, ki Crosatu zaupa kot samemu sebi.

Med brnečimi telefoni in večkratnimi prekinitvami sodelavcev je razgovor sproščeno (kolikor je bilo pač mogoče) potekal, glavni temi pa sta bili bodočnost Stefanela in možnosti sodelovanja s slovenskimi klubi.

Pred kratkim je bilo konec prestopnega roka za košarkarje in vaš klub je bil nasploh med najaktivnejšimi na »tržišču«.

»Rad bi uvodoma poudaril, da borze še ni konec, kajti drugoligaški klubi lahko še izbirajo morebitne okrepitve. Mi smo svoje seveda v glavnem opravili in smo z dobljenim zadovoljni, seveda pa ni izključeno, da lahko še pride do novih premikov, kot posledica odhoda nekaterih naših košarkarjev (npr. Tasso, Favero, Martini in Bonventi), ki v naslednji sezoni ne bodo branili Stefanelovih barv.«

Do nedavnim je bilo mogoče brati in slišati, da ste za vsako ceno zasledovali težkega centra. Zdi se, da vam ta poteza ni uspela.

»O prihodu težkega centra je bilo res veliko govora. No, naj sedaj razkrijem, da smo mi že od samega začetka iskali predvsem visoko krilo in da smo na centra merili predvsem za odvrčanje pozornosti z naših ciljev. Potegovali smo se za mladega darovitega Pessino, vendar pa s Tracerjem ni bilo mogoče konkurirati. Zato pa smo s prihodom Maguola zelo zadovoljni, saj smo pridobili igralca, ki je nevaren v napadu, aktiven v obrambi in ki se dobro znajde v vsaki situaciji, kot je dokazal tudi letos v A - 2 ligi. Ob Pro-

cacciniju, Bianchiju, Piluttiju nam Maguolo zajamči tudi tisto mero izkušenosti, ki bo skrajno pomlajenemu moštvu prepotrebna.«

Naj to pomeni, da bo letos napredovanje v višjo ligo primarni cilj?

»Prav gotovo. Sestavili smo kvalitetno moštvo in merimo na takojšnjo vrnitev med prvoligaše. V primerjavi z lanskim prvenstvom bo letos sicer nekoliko drugače. Medtem ko je lani ekipa iz Verone dejansko bila razred zase, se bodo letos za prvo mesto borila tri moštva: Modena, Siena in Trst, ostali pa bi naj bili na nižjem nivoju. Posebno inanca iz Modene se je znatno okrepil s prihodi Riccija, Rustichellija in Belloneja, Siena pa je za odstop mladega Morettija od Verone dobila Pastorija, Battistija ter še čedno grmadico milijonov, s katerimi lahko še operira.

Zavedamo se, da tudi letos ne bo lahko, vendar je jasno, da moramo s tako postavbo meriti na prestol.«

Kakšen je trenutno položaj Marka Lokarja. Je prešel v trajno last Stefanela ali je še na posojilu?

»O Lokarjevem položaju se v teh dneh sporazumevamo z Jadranovim vodstvom. Z naše strani bi radi še naprej sodelovali z Jadranom in seveda tudi dokončno odkupili Lokarja, toda ob upoštevanju tega, čemur žargonsko pravimo tržna logika, kajti povsem jasno je, da morajo biti razmere in zahteve sprejemljive in zadovoljive za oba sogovornika.«

Šušlja se tudi, da bo Colmani letos nastopal z Jadranovim dresom...

»Colmani se je vrnil v Trst in je na razpolago Tanjeviću. Če se bo nato še kam selil, bo to kot posledica tistih premikov, ki sem jih navedel v prvem odgovoru. Zaenkrat pa sodi še med tiste posameznike, na katere računamo v prihodnji sezoni.

Lahko poveste, če obstaja tudi na neuradni ravni in zelo na splošno, zamelek dogovora o sodelovanju

konjske dirke - konjske dirke

Na kasaškem tekmovanju v Montegiorgiu ne gre podcenjevati Dingoneja (2), ki že nekaj časa dirka z dobrim učinkom. Od skupine X naj omenimo Fasillyja, čeprav njegov krstni nastop ni bil najbolj spodbuden. Frek Pra (1) bo gotovo med protagonisti.

Druga dirka bo spet v Montegiorgiu, a napoved je tu še bolj drzna. Poskusimo s Formalino (X). Slab ni niti konj Falano, nedavni zmagovalc podobne dirke. Presenetni lahko Ajalma Santos (2).

V Ceseni penalizacija Crucialeju (X) ne bi smela preprečiti, da uveljavi svojo višjo kakovost. Tudi Folletto Sol (2) se bo boril za končno zmago. Omembno zasluži tudi Docandil (1), ki vedno posega po visokih uvrstitvah.

V Rimu je Gaucho (2) nesporen favorit. Paziti je treba na Gihada (1), ki je dobro uvrščen na štart. Guado del Pino (X) z žrebom ni imel sreče, a se vseeno lahko poteguje za uspeh.

V Montecatiniju velja še posebej opozoriti na št. 1 Furetto (X). Vlogo favorita si po kakovosti nedvomno

zasluži Fabrizioo (2). Biolun (1) lahko preseneči.

V Torinu bo galop. Conte Adige (1) je v izvrstni formi in je torej glavni kandidat za zmago. Luciana (2) bi moral galopirati uspešno. Teu Blanc (X) štarta z ugodno težo.

DIRKA TRIS

Na galopu v Grossetu bo štartalo 18 konj, vsak ima svojega lastnika. Naši favoriti so: Ledamy (10), Nylon (11), Shoking You (15). Za sistemiste: Scamozzi (17), Abrantes (2), Gas gas (7).

totip

1. — prvi	2
2. — drugi	X 1
3. — prvi	X
4. — drugi	1 2
5. — prvi	X
6. — drugi	2 1
7. — prvi	1 X
8. — prvi	X
9. — drugi	2 1
10. — prvi	1
11. — drugi	X 2

SPORT

PRIX

IZREDNO ZNIŽANJE

ob koncu sezone

SPORT

VELEBLAGOVNICA
ZA ŠPORT

250 m od mejnega
prehoda Fernetiči
Tel.: 213780

PRIX

Na pobudo tednika Novi Matajur Nagrajevanje športnikov

V priredbi tednika Slovencev videmske pokrajine Novi Matajur je bilo prejšnjo soboto v občinski dvorani v Špetru 6. nagrajevanje športnikov iz Nadiških dolin in letos tudi iz Terske doline. Po pozdravu odgovorne urednice tednika Jole Namor so besede prevzeli ugledni gostje, med katerimi so bili pokrajinski odbornik Aldo Mazzola, pokrajinski svetovalec in špertski župan Firminio Marinig, podpredsednik Gorske skupnosti Nadiških dolin Camillo Melissa, odbornik iz Podbnesca Carlo Marseu in ravnatelj špertske podružnice bančnega zavoda Banca Popolare Giovanni Cappanera. Vsi govorniki so poudarili, da športno delovanje prispeva k razvoju skupnosti in krepitvi njene vitalnosti. V tem je tudi bistvo nagrajevanja domačih športnikov.

Novost letošnjega praznika je bila v tem, da so nagradili tudi tiste športnike, ki so jih izbrali bralci Novega Matajura. Glavni gost večera je bil znani nogometaš Paolo Miano, zmagovalac na posebni lestvici poklicnih športnikov. Miano je tudi izrazil upanje, da se bo v prihodnjih izvedbah za zmagovalca na lestvici profesionalcev potegovalo še več športnikov, kar bi pomenilo, da se šport v teh krajih tudi kakovostno izboljšuje. Za njim so se na tej lestvici uvrstili avtomobilist Pietro Corredig, nogometaš Pietro Fanna in atleta Giorgio in Franco Rucl. Med amaterji pa je največ glasov dobil komaj 11-letni nogometaš iz Nadiških dolin Alessandro Bergnach.

Trofeje Novega Matajura pa sta prejela nogometaša, član »Zarko Rot« od društva Savognese in »ciciban« Enrico Cornelio od društva Valnatisone.

Nagrajevanje je ponovno pokazalo, da je nogomet najbolj znan in priljubljen šport, vendar so bralci opozorili tudi na druge panoge. Omembe vredna je odbojkarica Dolores Vogrig, ki je bila prva uvrščena med ženskami.

Na sliki: Paolo Miano prejema pokal Bance Popolare.

Teniški delavci Gaje ob odprtju petega igrišča Zdaj že razmišljajo o »strehi«

Ob rekreaciji tudi težnja po povečanju števila tekmovalcev

Sobotna otvoritev petega teniškega igrišča Gaje je bila tudi priložnost za kratek pogovor z načelnikom teniške sekcije pri našem kolektivu Karlom Rudežem.

Najprej nam je Rudež dal oceno o organizaciji in kakovosti turnirja Hill sport, ki je sovpadal s predajo igrišča svojemu namenu.

»Kakovost turnirja je bila letos na nekoliko nižji ravni kot v prejšnjih izvedbah. Predvsem nam je manjkalo doprinos Dorjana Gomizlja, ki se je med zimo poškodoval in ni šel nared za igranje. Z njim bi bila Gaja skoraj zanesljivo zastopana v polfinalu in morda celo v finalu turnirja.

O sami organizaciji bi sam ne mogel govoriti. Navedel bom le oceno, katero mi je po koncu turnirja dal zmagovalac Ziodato. O turnirju se je izrekel pohvalno in je v tem predstavljal tudi ostale igralce. Obljubil je, da bo z veseljem šel nastopati na našem turnirju.

Kolikoli dela terja organizacija takega turnirja?

»Sam turnir ne terja prevelikega dela, če se nanašamo na samo izvedbo. Veliko dela je prej, ko je treba celotno strukturo graditi. Začeti treba že med zimo in delati vse do začetka igranja. Za našo šibko strukturo je tak turnir

vsekakor precejšen podvig, v njem pa se skriva tudi želja, da bi prispeval k ustvarjanju teniške kulture med Slovenci. Nam manjka tako članstvo in posebno manjkajo igralci, ki bi imeli v sebi agonističen naboj.

Kaj bi se dalo ukreniti za povečanje tekmovalne agresivnosti pri tenisu?

»Ker je tenis izrazito individualen šport, večkrat odpade doprinos, ki ga agonizmu lahko dajejo fizični kontakt z nasprotnikom, zgled drugih članov ekipe ali pedagoški nasveti turnirja.

Ambicije morajo pri tenisu rasti na podlagi drugačnih vzmetov. V prvi vrsti z zapazovanjem rasti lastne kakovosti. Do te pa lahko pride mlad igralec s tem, da igra vsak dan. Kaj to pomeni? Ker je mlad igralec še nesamostojen, se mora v njegovo udejstvovanje vključiti družina in v tenis investirati veliko časa in seveda sredstev. Ko se iztečejo nekatere klubske obveznosti, preide organizacija nastopanja na posameznike. Velika razdrobljenost, ki je značilna pri tenisu, materialno ne more sloneti na strukturalah kluba, ki je zgrajen na podlagi prostovoljnega dela. V proces mora biti vključeno tudi zadostno število vadij, da se lahko vsakemu nudi optimalne pogoje za delo.

S petimi igrišči, ki so tudi postavljena v zelo lepem okolju, je Gaja v zelo dobrem izhodnem položaju v pokrajini. Še imate voljo do dela. Kakšni so bližnji cilji glede strukture?

»Kot prvi je streha nad igriščem pod nogometnim poljem. To delo naj bi uresničili v teku prihodnjega leta. S tem bomo lahko celo leto igrali tenis in zmanjšali odliv članstva, ki nastane ob zimski prekinitev.

Pri vsem delu pa je treba upoštevati, da je bilo izvedeno v glavnem s prostovoljnimi delom, iz ljubezni do tenisa. Ne morem skriti dejstva, da je tako delo tudi utrudljivo. Upam si reči, da je sedanje stanje pri Gaji lahko za zgled ostalim društvom.

Mislite med letom prirediti še kakšen turnir večje odmevnosti?

»Vsako leto prirejamo Turnir Prijateljstva, na katerega povabimo najboljše igralce iz dežele, Primorske in Ljubljane.

Če bo dovolj moči bomo tudi letos neke v septembru priredili tak turnir. Lani je na njem nastopal Koprčan Vatovec, ki je na svetovni lestvici neke med 500. in 600. mestom. Če pride na naš turnir tak igralec, je to za nas velika čast. (kb)

naša odbojcarska društva po končani tekmovalni sezoni

Val: odslej še več pozornosti vzgajanju mladih

Odbojcarski klub Val iz Štandreža je po daljšem obdobju uspehov zabeležil letos prvi spodrslija. Članska ekipa, ki je nastopala v državnem prvenstvu C-1 lige, je nazadovala. Za oceno o letošnji sezoni smo se obrnili do Ivana Plesničarja, enega glavnih organizatorjev štandreške odbojke.

»Podati oceno o letošnji sezoni Vala ni enostavno. Če se omejim na prvo ekipo, ki je izpadla iz lige, moram reči, da je vzrokov, ki so botrovali k neuspehu, več. V prvi vrsti smo razpolagali s premajhnim številom igralcev. Prva šesterka je bila skoraj nenačeljena, saj so na klopi sedeli mladi igralci, ki niso bili še kos tako zahtevnemu prvenstvu. Šlo je za odbojkarje, ki so v lanskem sezoni nastopali v D ligi. S tako heterogeno postavbo smo dosegli nadvse nepričakovane uspehe. V prvem delu prvenstva smo namreč zasedli peto mesto in se potegovali za napredovanje v B-2 ligo. V drugem delu pa je šlo prav vse narobe. Poškodbe, pomanjkanje treningov nekaterih ključnih igralcev in ekonomske težave so opravile svoje.

Velik in hud problem, ki nas je vseskozi pestil, je bilo pomanjkanje sponzorja, kar je privedlo do padca morale in samega nivoja igre. Mladimni uspelo kakovostno zamenjati starejše in to smo na koncu »plačali« z izpadom iz lige, pa čeprav le zaradi dveh točk.

Pred dnevi je prišlo pismo iz Rima, v katerem nam je vsedrjavna odbojcarska zveza sporočila, da obstajajo velike možnosti, da nas ponovno uvrstijo v državno prvenstvo. Tega, na žalost, ne bomo sprejeli. Glede na to, da nimamo sponzorja in da je naša skrb usmerjena v pomladitev ekipe, kaj takega sploh nima smisla. Samo z mladimi silami lahko zgradimo nekaj novega, trajnega. Ne vemo niti, če bomo nastopili v C-2 ali v D ligi. Dobro moramo oceniti, kakšno prvenstvo je najbolj prikladno za tako mlado postavbo.

»Kaj pa sodelovanje z drugimi ekipami?«
»Z našim praporom vzdržujemo dobro sodelovanje, kar nas sili, da bomo tudi vnaprej tako nadaljevali. Doslej smo namreč z združenimi močmi dosegli več pomembnih rezultatov.«

»Prva ekipa se bo pomladila, starejši odhajajo. Veliko se govori o prestopu Rajka Petejana k Olympii. Kako ste rešili to zadevo?«

Valova ekipa under 14 - deželni prvak

»O tem nismo še ničesar sklenili, čeprav mislim, da ne bo nobenih težav. Glede tega pa bom lahko več povedal, ko se bomo sestali z vodstvom Olympie.«

»Staro, a vedno aktualno vprašanje: združitev moči za dobre rezultate in kakovost. Kaj misliš o tem?«

»Sodelovanje je nujno. Na Goriškem pa se v tem smislu premalo premika. Treba je odpraviti določene pregrade, ki delijo društva na dva tabora. V tem je poglavitni problem. Gre predvsem za to, kdo bo prvi na Goriškem, ne pa, kako smo združeni lahko kakovostni in konkurenčni. Neglede na to menim, da v tem trenutku ta problem ni aktualen. Olympia je namreč napredovala in bo nastopala v prvenstvu C-1 lige. Čeprav bo konkurenca rahlo na nižjem nivoju, ker so razdelili B ligo na dva dela in prvih pet ekip iz lanske C-1 lige je napredovalo, bo za Goričane prvenstvo dokaj zahtevno. Z naše strani pa gradimo ekipo na mladih močeh. Ne mislimo ponavljati starih napak, zato si obetamo, da bomo spet prišli v C-1 ligo čez dve ali tri leta. Nova ekipa bo v glavnem slonela na igralcih, ki so se udeležili prvenstva under 18 in so bili zelo uspešni. Od letošnje članske ekipe bodo ostali le Lavrenčič, Vogrič, Lutman, Prinčič in Zavadlav.«

»Kako pa je bilo na mladinski ravni?«

»V 1. diviziji je ekipa nastopala pod nazivom Naš prapor. Čeprav je bila ekipa rekreativnega značaja, se je dobro izkazala. V kategoriji under 18 smo nastopali pod nazivom Naš prapor-Val. Zasedli smo prvo mesto na pokrajinski ravni, tretje pa na deželni finalu. Izgubili smo namreč s 3:2 proti ekipi VBU iz Vidma. Ista ekipa je nastopila tudi v D ligi. Štirje igralci te ekipe so zelo mladi, saj lahko nastopajo tudi v konkurenci under 16.

Val je tudi nastopil v prvenstvu under 14. Fantje so se zelo dobro odrezali, saj so zasedli prvo mesto na pokrajinski in deželni ravni, kjer so bili brez tekme.

V tej kategoriji je nastopila tudi ekipa Briškega griča, ki je sad sodelovanja med našim praporom in Valom. Trener te ekipe je Ferruccio Mužič. Važno pa je, da je briška ekipa prvič uradno nastopala v prvenstvu in zasedla četrto mesto na pokrajinski ravni.

Tudi v superminiodbojki smo bili prisotni z dvema ekipama. Ekipa Briškega griča se je uvrstila na tretje mesto, Val pa je bil pokrajinski in deželni prvak. Na državnem tekmovanju v Sondriju pa je zasedel 5. mesto.

V miniodbojki je Val moral prepustiti prvo mesto Soči le zaradi razlike v točkah, sicer sta si bili ekipi enakovredni. Soča je bila tehnično močnejša, Val pa je znal dobro izkoristiti višino svojih igralcev. V sodelovanju z Domom so Valovi miniodbojkarji nastopili v mešanih ekipah (fantje in dekleta) na turnirju v Doberdobi, kjer so dosegli prvo in drugo mesto.

Uspehi na mladinskem področju so sad sodelovanja društev Naš prapor in Val. Naš namen je graditi igralce in jih pripraviti na zahtevnejša prvenstva. Samo tako bosta društvi kakovostno rasli, rezultati pa bodo plačilo za vložen trud. (mj)

obvestila

SK DEVIN — KAJAKAŠKA SEKCIJA
prireja od 18. do 22. julija začetniški tečaj kajaka v Sesljskem zalivu in na Soči. Za informacije in vpisovanje telefonirati na št. 200236 - 200358 - 220718.

Novo v zamejski
telesni
kulturi

ALDO
RUPEL

Pogledi, popis dejavnosti in društev

9.

Nisem še omenil nekaj važnega: gre namreč za mali nogomet, saj so tudi igrišča, na katerih se odvijajo ti turnirji manjša in za nekatera smemo trditi, da so na robu normalnega in dovoljenega. Ravno to pa je eden izmed znakov, da žene na take turnirje, srečanja in tekme vse sodelujoče ravno duh zblíževanja, povezovanja, sprostitev in prijateljskega pogovora, čeprav ne manjkajo zlasti ob končnih trenutkih napetosti, poskokov med gledalci in pikrih opominov dobrovoljnemu sodnikom, ki se podajajo na sojenje teh »kraških združb«. V vsem opisanem prevladuje namreč goriško kraško območje.

Še ena osnovna prvina obstaja v tem drugačnem pristopu nogometni igri, ki se je oblikovala v letih osemdeset v pravkar omenjenem prostoru. Enakovredno, istočasno in vzajemno nastopajo na turnirjih moštva z obeh strani meje, tako kot gostje ali kot gostitelji, z odgovarjajočimi spremljevalci, znanci, družinskimi člani in hišnimi člani in hišnimi sosedi. Vsa ta zadnja leta so se turnirji odvijali na Peči in v Kostanjevici, v Dolu in v Selah na Krasu, tudi na Vrhu in v Vojsčici, posamezne tekme pa še kje drugje. Vsak turnir je je navadno predvideval nastop osmih moštev, niso pa ta bila vedno ista, tako da je vseh moštev veliko več: od Števerjana in Oslavja do Renč, od Štandreža do Opatjega sela, od Sovodenj do Doberdoba in še katero poleg krajev, ki sem jih že prej omenil.

Predlansko leto je ta dejavnost dobila svojo krono na željo raznih in številnih pobudnikov, med katerimi so izstopali Doljani, ko se je vršil pod pokroviteljstvom in tudi v organizaciji Združenja slovenskih športnih društev zaključni turnir med štirimi zmagovalci predhodnih krajevskih turnirjev na eni in na drugi strani meje. Zaključni turnir je bil ob koncu avgusta v Gorici na igrišču tik zraven Kulturnega doma in je trajal dva dni. Mesto je bilo izbrano slučajno, kajti prireditelj je želel, da dobi taka vrsta dejavnosti središnji prostor prav zaradi sestave moštev, v katerih so bili samo domačini posameznih krajev. Drugačnost, ki jo je prav gotovo vredno zabeležiti.

Nogometna slika ne bi bila popolna, če ne bi omenil še enega pojava značilnega za osemdeseta leta. Ena lastovka ne prinese pomladi in en sam primer še nič ne pomeni; naj še dodam, da ni verjetnosti, da bi v goriškem prostoru prišlo do ponovitev ali do razširjena ene same in edine izkušnje, da bi se namreč izoblikovalo moštvo, organizirano moštvo z večkratnimi nastopi, v okviru neke delovne organizacije. Več let zapored je Kmečka banka igrala na nogometnih prvenstvih bančnih zavodov. Tudi v tem primeru je šlo za mali nogomet in tudi v tem primeru je prišlo do povezave z moštvom na drugi strani meje.

V Sovodnjah so leta 1982 odigrale nogometno tekmo dekleta in žene iz Doberdoba in Sovodenj (v belih dresih)

Nogometna komisija pri ZSSDI je želela povečati zanimanje za nogomet med najmlajšimi. Zato je leta 1985 prvič razpisala turnir za osnovne in srednje šole na Tržaškem. V naslednjih letih so turnirje ponovili in v pripravi je tudi razširitev na Goriško. Srečanja so se vršila v štirih ločenih kategorijah. cicibani - začetniki - dečki - mladinci. Pravilnik za to vrsto tekmovalj je bil prilagojen sposobnostim očenec in dijakov.

LOKOSTRELSTVO

Dovolj z novejšimi pojavi v nogometu; zaradi večjega nasprotja izberem kot naslednjo panogo, ki je pravo zanimanje nogometne igre tako glede tehnike, kot glede gledalcev, tako glede igrišč kot glede opreme. Vzajem v pošte lokostrelstvo in njegov razvoj v tem desetletju. Najprej bi spomnil na stanje ob koncu prejšnjega desetletja.

Lokostrelstvo so začeli gojiti pri Prosvetnem društvu Naš prapor februarja 1978. Do pobude je prišlo po tečaju, ki so ga priredili v jeseni leta 1977 taborniki Rodu Modrega Vala s pomočjo tabornikov odreda Močvirskih tulipanov iz Ljubljane. Zbiralo in vadilo je osem srednješolcev, ki so nastopili prvič na Mladinskih igrah leta 1980. Dosegli so nekaj dobrih uvrstitev na pokrajinski in na deželni ravni. V naslednjih dveh letih je število nekoliko naraslo, zbirali pa so se v glavnem fantjem in dekletu iz Pevme in z Livade v Gorici. Potem je prišlo do osipa in do krize. Poleg običajnega naveličanja, ki ga je treba upoštevati pri določenem odstotku udeležencev vseh ostalih dejavnosti, je krizi v lokostrelstvu botrovalo dvojno razlogov: vadiateljski kader in prostor — običajno pač. Tretja običajna postavka — denar za opremo — ni igrala tako važne vloge, ker so bili in bi bili še pripravljeni posamezniki sami kupovati opremo, kar je pri tako individualni športni panogi tudi razumljivo. Tudi loparji so osebni, kaj šele loki.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 500.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - ziro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%, IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

15. julija 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Slovenija Slovenija Slovenija Slovenija Slovenija

Triglavski narodni park - biser Slovenije

Lahko mirno trdimo, da je malo tako lepih kotičkov na zemeljski obli, kot je okolica slovenskega očaka, slovenskega simbola - Triglava. Nič čudnega ni, da so ga že zdavnaj hoteli zaščititi, da so hoteli ohraniti vse naravne in kulturne lepote ter znamenitosti na tem področju. Prve iniciative segajo natančno 80 let nazaj, ko je prof. Belar predlagal ustanovitev naravoslovnega parka. Pristojni so zadevo obravnavali, a niso našli zakona, na osnovi katerega bi to uredili. Nič čudnega, saj takrat v vsej Evropi še ni bilo nobenega narodnega parka. No, ustanovili so ga leta 1924, obnovili iz ruševin vojne leta 1961 ter ga razširili in ga spravili v današnje okvire leta 1981. Triglavski narodni park, otok miru, lepote in neokrnjene narave pomeni tudi zaščito našega kulturnega izročila ter ohranjanje in razvijanje zgodovinskega spomina o naši slovenski domovini pod Triglavom.

Triglavski park meri 84.805 ha in je največji narodni park v Jugoslaviji. Obsega celotni slovenski del Julijskih alp, ki jih imenujemo tudi Vzhodne Julijske Alpe. Ta park predstavlja najbolj karakteristične pokrajinske elemente, ki so značilni za Slovenijo - od divjosti visokogorske krajine, do vseh posebnosti naše kulture, ki ji je naš človek vtisnil pečat svoje tisočletne navzočnosti.

Težko bi govorili o tem, da je Triglavski park veliko turistično področje. Tu ni hotelov, tu ni na tisoče postelj. Tu je spokojni mir, tu slišimo ptičje petje, gledamo zobate vrhove, mirno, temnozeleno gladino jezer. Tu smo lahko - srečni...

Tu lahko dihamo najčistejši zrak, tu lahko vidimo cvetje, ki ga ni nikjer na svetu, lahko vidimo orle, lahko vidimo posebne vrste rib v Krnskem jezeru, lahko hodimo po sledovih krvave Soške fronte...

Zaradi vsega tega, vam danes želimo predstaviti Triglavski narodni park!

Prijeten je obisk visokogorskih naselij in planšarij

Nasveti za nekaj izletniških možnosti

Svetujemo nekaj poti z izhodiščne točke Bovec:

BOVEC - KRNSKA JEZERA - TRIGLAVSKA JEZERA - PLANINA ZA SKALO - SOČA - BOVEC (3 dni)

Ko gremo proti Trenti kmalu srečamo spomenik braniteljem bovške kotline iz prve svetovne vojne in vojaško pokopališče. Vstopimo v Triglavski narodni park in si ogledamo slovita Soška korita (previdno!). Gremo po dolini Lepena do doma Klementa Juga, nakar po zložni "mulatieri" (izraz je iz prve svetovne vojne, ko so vojaki tvorili opremo z mulami) do Krnskih jezer, kjer je lepa nova kočica. Prelepa je pot do Planine na Kraju, mimo Bogatina do Doma na Komni. Od tod po dokaj zložni poti do Doline Triglavskih jezer, kar je punčica Triglavskega parka in njegova največja vrednota. Vrnemo se na Komno, nato v dolino Lopočnico, na Planino za skalo in v Vrsnik. Videli bomo sirarne, pašnike, sledove vojne, dokler se ne bomo spustili v dolino Soče, po kateri pridemo spet v Bovec.

BOVEC - SEDLO KANJA - ZADNJA TRENTA - TRENTA - BOVEC (2 dni)

Na tej prijetni poti bomo hodili skozi dolino imenovano Bavšica, ki je

speljana po neverjetno slikoviti ravnini in je stisnjena med strme stene, kar ji daje videz veličastnega amfiteatra. Tu opazimo samotne kmetije, kjer kmetje obdelujejo skromne njive in kosijo travnike, žal pa ta dolina v zadnjih letih hitro izumira. Od tod se povzpemo proti planini Bukovec in nato proti Bavškemu Grintavcu. Grebena pot je dokaj slabo vzdrževana, jeklene vrvi so včasih potrgane in zato je pot primerna le za bolj izkušene planince. S Kanje se spustimo v Zadnjo Trento, a tudi ta pot je dokaj naporna zaradi krušljivosti. Na tej poti bomo našli nenavaden sistem slapov in vmesnih tolmunov. Tu so raztresene tudi nekdane kmetije, zdaj večinoma predelane v počitniške hiše. Stare kmetije, tiste, ki so še ostale, so dragocene spomenik ljudskega stavbarstva. Mimogrede obiščemo še izvir Soče, nepozaben pa bo še skok v Alpinetum Juliana. Ogleda vredno je tudi vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne pod trentarsko cerkvijo. Dolina Trente je pravi pojem v Julijskih Alpah. Nerecenljivo vrednost ji daje slikovita reka Soča z nenavadno zeleno barvo, kakršne nima nobena druga reka v Evropi. V nekdanih italijanskih vojašnicah je lepo urejen trentarski muzej. Od tod se zlahka vrnemo v Bovec.

BOVEC - LOG POD MANGARTOM - KORITNICA - TRENTA - BOVEC (2 dni)

Iz Bovca gremo do trdnjave Kluže in od tod proti Logu pod Mangartom. Že na začetku poti si lahko ogledamo globoka korita Koritnice. Naselje Log pod Mangartom je od Bovca oddaljeno 10 km. Kraj predstavlja enega najlepših urbanistično arhitektonskih spomenikov v Triglavskem parku. Njegova značilnost so strnjeno grajene hiše v alpskem stavbnem izročilu. Od tod se odpirajo tudi najljepši pogledi v naših Alpah. Nadaljujemo pot do Koritniške planine čez Brežič (zahtevna pot!), nato pa okrog Malega Ozebnika na Škrbino. Pot je dokaj zahtevna in gre visoko nad stenami; zaradi padajočega snega so klini in vrvi večkrat poškodovani. Ko dosežemo zavetišče pod Špičkom se nam ponuja veličasten razgled na osrednji del Alp. Naša pot zavije v Trento in nato nazaj v Bovec.

PO POTEH SOŠKE FRONTE

Kluže so izhodišče "mulatieri", ki nas skozi tunel pripelje do trdnjave, nato pridemo na sedlo med Planino za Robom in koto 1313. Od tod lepo vidimo utrdbe Soške fronte. Pot nas vodi dalje pod stenami Rombona in teče

celo po strelskih jarkih. Dosežemo sedlo Čuklo (1766 m), od koder je izreden razgled na okolico in mnoge ostanke bojišč iz prve svetovne vojne.

Seveda je vojnihi ostanke na tisoče in, če bi hoteli videti celoto ali bolje rečeno zgodovinski posnetek triletne obdobja bojev na 90 km dolgem bojišču od Rombona do Tržaškega zaliva, potem je seveda najbolje, da si ogledamo odlično razstavo Podobe soške fronte 1915-1917, ki je odprta vsak dan razen ob ponedeljkih od 8. do 14. ure, ob sobotah in nedeljah od 8. do 17. ure v Solkanu. Ta razstava, ki bo odprta do konca septembra, nam predstavi življenje na fronti in v zaledju, prinaša nam pričevanje o boleznih, vojnihi ujetnikih, vdovah, beguncih, živilskih kartah, o ukrepih civilnih in vojaških oblasti in še mnogo zanimivih dokumentov, fotografij, orožja in podobno. Videli bomo tudi vse posledice najbolj krvave bitke prve svetovne vojne, razdejanje prometnih povezav, porušene vasi, uničene kulturne spomenike in številne grobove padlih vojakov. Vse to se je dogajalo pred 70. leti.

● Informacije: Goriški muzej - Nova Gorica - razstaveni prostor v Solkanu, 65000 Nova Gorica, Pod vinogradi 2, tel. 065/25961, 26926, 21117.

Sem ter tja po Parku

Torej, pot pod noge, odpravimo se sem in tja po najlepših poteh v Triglavskem narodnem parku. A preden zapustimo dolino, si velja zapomniti nekaj nasvetov, ki so planincem sicer že znani, a za Triglavski park veljajo še posebej.

Poti v Triglavskem narodnem parku so dobro označene, lahko bi celo rekli, da so malokje na svetu tako. A vendar, včasih zima ali nevihte opravijo svoje, markacije se izbrišejo, steze nenadoma izginejo... Lahko se zgodi, da naletimo na nepričakovano oviro, da bodo vrvi pretrgane in podobno. Osnovni nasvet je, da se je treba na turo dobro pripraviti že v dolini. Določiti je treba smer hoje, preračunati čas, ki je potreben, točno označiti smeri na karti, ki je seveda nujen pripomoček in mora biti vedno v nahrbtniku planinca. Moramo zaupati v zemljevid, hojo nadaljevati - panika škoduje in je lahko usodna!

Oprema je še bolj pomembna. Včasih srečamo v gorah planince, ki bi s svojo opremo sodili bolj na plažo ali na ples. Ti se igrajo z življenjem! Strma, travnata področja so zaradi drsnosti izredno nevarna, še posebej če so mokra in spolzka, isto velja za skalovje. Nikar v gore s copatami - potrebni so gorski čevlji z grobimi podplati. V nahrbtniku naj bodo pulover, pelerina in rezervna srajca ter seveda baterija, karta in žepni nož.

Triglavski narodni park je pravi lepotec, a vse lepote so malo nevarne... Tudi triglavski. V poletju so pogoste nevihte s strelami, izpostavljeni skalni grebeni so prava tarča. Ta neurja so kratka in zato velja vedeti, počakati na varnem mestu. Seveda je pametno oditi na pot zgodaj zjutraj, kajti nevihte so popoldanski pojav! Samo dobro pripravljena tura, dobra oprema in razsodnost prinesejo pravi užitek, občutek varnosti, tudi občutek osebne sposobnosti, stika z najlepšim, kar nudi življenje, stika z naravo!

KODEKS OBNAŠANJA:

- spoštuj in občuduj naravno in kulturno bogastvo parka;
- rastline in živali pusti pri miru;
- park uživaj molče, preprečuj hrup;
- smeti odnesi v dolino;
- ne uničuj ograj in stanov;
- hodi le po markiranih poteh in stezah, upoštevaj opozorila;
- preprečuj vse vzroke gozdnih požarov;
- ne uničuj oznak, spominskih knjig in žigov;
- ne proži kamenja;
- ohranjanj goriško tradicijo pozdravljanja v gorah.

Pripravil
CENTER ZA TURISTIČNO
PROPAGANDO
GOSPODARSKE ZBORNICE
SLOVENIJE

Podatki o Triglavskem parku

Površina: 84.805 ha
Najvišja točka: Triglav 2.864 m
Najnižja točka: reka Tolminka 180 m
V parku so: Julijske Alpe z ledeniški dolinami - Koritnica, Moznica, Bavšica, Zadnja Trenta, Zadnjica, Trenta, Lepena, Bohinjska kotlina, Dolina Voje, Planica s Tamarjem, Velika in Mala Pišnica, Vrata, Kot, Krma in Radovna, najznamenitejša pa so seveda Dolina Triglavskih jezer ter gozdni planoti Pokljuka in Mežakla

Jezer: Triglavska, Kriška in Krnska ter Bohinjsko jezero

Najbližji mejni prehodi iz Italije: Rateče, Predel, Učaja, Robič

Naselja: Studor, Stara Fužina, Gorjuše, Koprivnik, Radovna, Strmec, Log pod Mangartom, Bavšica, Trenta, Soča, Zadnja Trenta, Lepena,

Čadrg, Tolminske Ravne; skupno 24 naselij, v katerih živi 2200 prebivalcev

Turistična središča: Bovec, Rateče, Podkoren, Kranjska gora, Martuljek, Mojstrana, Bled in Bohinj so tesno povezana z lepotami Triglavskega narodnega parka

Avtokampi v bližini: Bovec, Siča, Trenta, Gozd Martuljek, Bohinjsko jezero, Bled, Šobec-Lesce

Muzejske zbirke in vrtovi: Trentarski muzej v Trenti, Muzej v Stari Fužini, Triglavski muzej v Mojstrani, Julijana v Trenti, spominska pokopališča

● Informacije: Triglavski narodni park, Bled, Kidričeva 2 - telefon 064/77407, telex 34588 yu toplic.

Zanimive turistične prireditve

Priporočamo vam obisk nekaterih turističnih prireditev, na katerih boste spoznali bogato kulturno dediščino teh krajev in se prijetno pozabavali:

23. julija: **Blejska noč**, tradicionalna prireditev tisočerihi lučk na jezeru, ognjemet z gradu, glasba.

23. in 30. julija: **Vasovanje in kmečka ohcet** v Bohinju, po vrsti že 31. prikaz starih običajev.

30. julija: **Ples pod padali** v Bovcu - akrobatski skoki, šaljiva tekmovanja, ples.

10. do 14. avgusta: **Blejska kmečka ohcet**, po starih običajih izpred 100 let, zapisala in priredila Tončka Maroltova.

13. avgusta: **Kresna noč v Bohinju**, turistična prireditev, ki ima svoje korenine še v poganskih časih, ko so naši predniki častili sončnega

boga Kresnika, lučke na jezeru, čolni z baklami, folklorni nastopi, ples.

13. avgusta: **Comparska - krompirjeva noč** v Bovcu - mnogo dobrih, starih jedi, prikaz starih pastirskih običajev, folklor, petje.

15. avgusta: **Žebljarski dan** v Kropi - poučen in prijeten prikaz, kako so včasih delali žeblje.

28. avgusta: **Dan triglavskega narodnega parka** v Trenti - srečanje ljubiteljev in častilcev TNP.

4. septembra: **Sušarska nedelja** v Trzinu - prikaz sušarske obrti, stojnice, ugodni nakupi.

8. do 11. septembra: **Dnevi ljudskih noš**, folklorne obrti v Kamniku

18. septembra: **Kravji bal** v Bohinju - veliki pastirski in planšarski praznik.

● Ker se zaradi slabega vremena ali drugih razlogov datumi lahko spremenijo, preverite dan prireditve v kakem turističnem uradu.

Slovenija Slovenija Slovenija Slovenija Slovenija